



# STRATEGIA ROZWOJU GMINY CHODÓW NA LATA 2025-2035



 Wielkopolska Akademia  
Nauki i Rozwoju



Opracowanie:

**Urząd Gminy Chodów**

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwoju Gminy Chodów na lata 2025-2035 opracowano w oparciu o materiały źródłowe Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych.

Strategia Rozwoju Gminy Chodów na lata 2025-2035 zawiera dane według stanu na 31 grudnia 2023 roku, o ile nie zaznaczono inaczej.

## **SPIS TREŚCI**

<b>WPROWADZENIE.....</b>	<b>4</b>
<b>CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY CHODÓW .....</b>	<b>7</b>
1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej .....	8
2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej .....	9
3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej.....	11
4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych .....	13
4.1. Ocena sytuacji w Gminie.....	14
4.2. Pożądane priorytety rozwojowe .....	18
5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej .....	20
<b>CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY CHODÓW .....</b>	<b>23</b>
1. Misja i wizja .....	24
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia .....	25
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Chodów oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie .....	37
4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań .....	44
5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych ....	51
6. Ramy finansowe i źródła finansowania .....	52
Załącznik nr 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Chodów .....	55
Załącznik nr 2: Wzór ankiety .....	101
Załącznik nr 3: Tabela ewaluacyjna .....	108



# WPROWADZENIE

**Strategia Rozwoju Gminy Chodów na lata 2025-2035** jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju Gminy w perspektywie do 2035 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych. Strategia Rozwoju Gminy Chodów na lata 2025-2035 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznych obowiązujących w Gminie Chodów, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2030, Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategią Rozwoju Powiatu Kolskiego na lata 2025-2035. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania.

Prace nad Strategią rozpoczęto w grudniu 2024 roku, kiedy to Wójt Gminy Chodów podjął decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Kolejnym krokiem było podjęcie uchwały nr XI/41/2024 Rady Gminy w Chodowie z dnia 17 grudnia 2024 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Chodów na lata 2025-2035, w tym trybu konsultacji. Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej Gminy, którą pogłębiono podczas badania ankietowego mieszkańców. Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej pozwoliła na zdefiniowanie obszarów problemowych i najważniejszych wyzwań w zakresie powyższych sfer, a także silnych stron jednostki i jej szans. Informacje pogłębiono podczas warsztatów strategicznych, w którym udział wzięli urzędnicy, mieszkańcy oraz władze Gminy. Podczas warsztatów opracowano również misję i wizję Gminy, a także założenia do celów i kierunków działań, których realizacja wpłynie na urzeczywistnienie określonej na 2035 rok wizji. Warsztaty przeprowadzone zostały metodą design thinking polegającą na spojrzeniu na problem z wielu perspektyw oraz wyjściu poza utarte schematy. Efektem tej metody jest wypracowanie niestandardowych rozwiązań i innowacyjne podejście do obecnych wyzwań. Ustalenia oraz rekomendacje w zakresie prowadzenia gminnej polityki przestrzennej omówiono i zdefiniowano na wywiadzie pogłębionym z planowania przestrzennego, w którym wzięły udział osoby odpowiedzialne za inwestycje, gospodarkę przestrzenną oraz ochronę środowiska w Gminie Chodów. Propozycje zapisów skonsultowano z przedstawicielami władz Gminy i w kwietniu 2025 roku przygotowano projekt Strategii. Następnie został on poddany konsultacjom społecznym oraz przedłożony Zarządowi Województwa Wielkopolskiego do opiniowania.

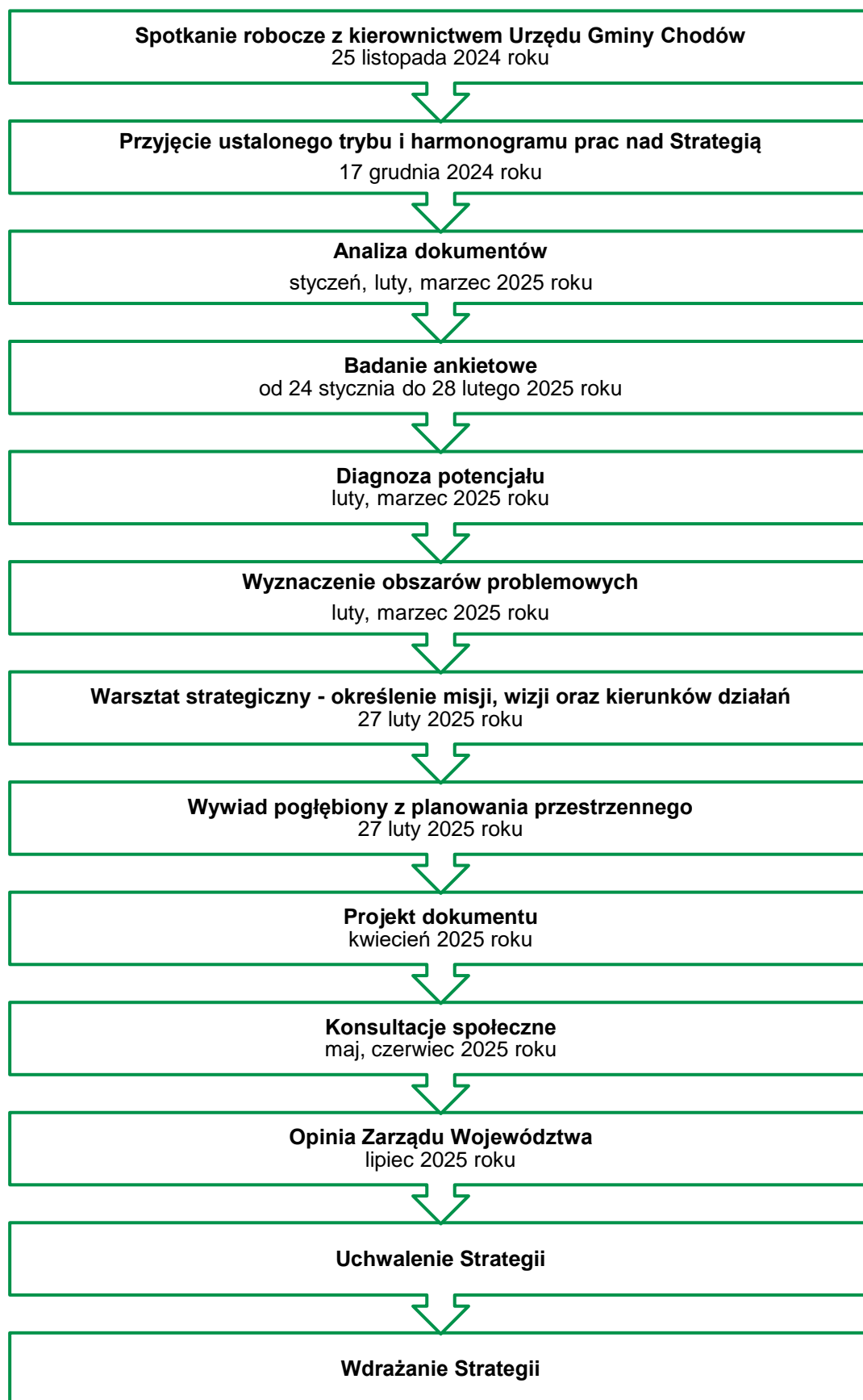
Ważnym elementem prac nad Strategią była partycypacja społeczna. Analiza wyników ankiet wypełnionych przez mieszkańców jest istotnym i integralnym elementem diagnozy strategicznej, a część programową zawierającą cele i kierunki działań współtworzyli uczestnicy warsztatów strategicznych. Projekt Strategii przed przyjęciem został poddany konsultacjom społecznym, aby zweryfikować jego zapisy z oczekiwaniami mieszkańców.

Urząd Gminy Chodów wspierali eksperci z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania:

- ***Irma Kuznetsova*** – kierowniczka projektu;
- ***Iwona Nowacka*** – recenzentka;
- ***Joanna Mucha*** – koordynatorka projektu;
- ***Aleksander Orbach***.

Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został opracowany na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Podstawowym dokumentem prawnym wykorzystywanym podczas przygotowania Strategii była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Poniżej przedstawiono poszczególne etapy procesu prac na Strategii:





**CZĘŚĆ I:  
STAN I WYZWANIA  
ROZWOJU GMINY  
CHODÓW**

Na podstawie przeprowadzonej **Diagnozy sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Chodów** zidentyfikowane zostały najważniejsze potencjały rozwojowe oraz problemy dotyczące Gminy i jej najbliższego otoczenia. Poniższe wyszczególnienie zawiera **wnioski w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym** opracowane w oparciu o Diagnozę, która stanowi Załącznik nr 1. Wnioski stanowią jedną z podstaw do sporządzenia celów strategicznych i kierunków działań zaplanowanych do realizacji w ramach niniejszej Strategii.

## 1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Gmina Chodów jest gminą wiejską położoną we wschodniej części województwa wielkopolskiego i powiatu kolskiego. Od wschodu graniczy ona z gminami powiatu kutnowskiego oraz łęczyckiego (województwo łódzkie). W 2023 roku całkowita powierzchnia Gminy wyniosła 77,97 km<sup>2</sup>, co stanowiło 7,7% powierzchni powiatu. Głównym ośrodkiem lokalnym badanej jednostki jest miejscowość Chodów, która zlokalizowana jest w jej centralnej części.

Główną oś komunikacyjną Gminy Chodów stanowi droga krajowa nr 92 relacji Rzepin – Kałuszyn. Przebiega ona w układzie wschód-zachód dzieląc obszar badanej jednostki na dwie części. Droga ta umożliwia dojazd do Warszawy oraz pogranicza polsko-niemieckiego. Sieć drogową uzupełniają drogi powiatowe (o łącznej długości 59 km) oraz drogi gminne (o łącznej długości 54,3 km). Podejmowane przez Gminę inwestycje w zakresie drogownictwa umożliwiły zminimalizować wewnętrzne różnicowania sieci. Oznacza to, że sieć drogową na terenie Gminy Chodów charakteryzuje się stosunkowo równomiernym rozwojem, co korzystnie wpływa na jej potencjał transportowy. Należy jednak zaznaczyć, że badana jednostka odznacza się niską dostępnością komunikacyjną względem ośrodka wojewódzkiego jakim jest Poznań. Średni czas podróży samochodem osobowym z centrum Gminy do Poznania wynosi ok. 2 godziny. Tym samym dostęp do organów władz na szczeblu wojewódzkim jest znacznie ograniczony.

Gmina Chodów charakteryzuje się niską dostępnością autobusowego transportu zbiorowego. Transport zbiorowy organizowany jest przez spółkę PKS Konin, ale realizowane połączenia autobusowe nie obejmują wszystkich miejscowości gminnych. Na wykluczenie transportowe narażeni są w szczególności mieszkańcy Szolajdek. Przez teren Gminy Chodów przebiega międzynarodowa linia kolejowa nr E20 relacji Berlin – Warszawa – Moskwa. Mieszkańcy, którzy chcą skorzystać z połączeń realizowanych na wskazanej linii muszą jednak korzystać z dworców zlokalizowanych w Kole lub Kutnie. Na terenie Gminy znajduje się również przystanek kolejowy w miejscowości Turzynów. W momencie opracowania niniejszej Strategii przystanek obsługiwały pociągi regionalne jadące w kierunku Poznania oraz Kutna. Najbliższy port lotniczy, z którego mogą korzystać mieszkańcy Gminy zlokalizowany jest w Łodzi, a średni czas dojazdu zajmuje ok. 1 godz. 10 min.

Nadrzędnym dokumentem regulującym zasady zagospodarowania przestrzennego w województwie jest Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Zgodnie z zapisami zawartymi w Planie Gmina Chodów włączona została do **Wiejskiego Obszaru Funkcjonalnego** oraz **Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego**. Dla każdego z obszarów zdefiniowano cele polityki przestrzennej, których realizacja zapewnić ma poprawę lokalnych uwarunkowań rozwojowych. Kierunki polityki przestrzennej w Gminie Chodów określa również Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjęte na mocy uchwały nr XX/103/01 Rady Gminy w Chodowie z dnia 19 marca 2001 r. Należy jednak zaznaczyć, że w wyniku krajowej reformy planowania przestrzennego Gmina Chodów zobowiązana jest sporządzić Plan ogólny – narzędzie planistyczne, które docelowo ma zastąpić Studium. W momencie opracowywania niniejszej Strategii Gmina Chodów podjęła prace nad przygotowaniem Planu ogólnego. Na terenie badanej jednostki obowiązuje łącznie 6 aktów prawa miejscowego w postaci miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Obejmują one 0,9% powierzchni Gminy, koncentrując się na terenach zurbanizowanych.

Gmina Chodów charakteryzuje się intensywnie rozwiniętą funkcją rolniczą. Użytki rolne zajmują ok. 87,9% jej powierzchni całkowitej, a lasy i grunty leśne – 5,4%. Należy również zaznaczyć, że

występujące na terenie badanej jednostki grunty orne odznaczają się wysoką klasą bonitacyjną gleb, które predysponują Gminę do rozwoju wyspecjalizowanego rolnictwa.

Gmina Chodów położona jest w obrębie mezoregionu Wysoczyzny Kłodawskiej oraz częściowo Równiny Kutnowskiej, które charakteryzują się niewielkim zróżnicowaniem ukształtowania terenu. Obie jednostki przyjmują charakter równiny denudacyjnej z wysokiej jakości pokryciem glebowym. Rozwojowi rolnictwa na terenie Gminy sprzyjają również korzystne warunki klimatyczne. Należy jednak zaznaczyć, że badana jednostka położona jest w cieniu opadowym, a w wyniku prowadzonej działalności górniczej w regionie Wielkopolski Wschodniej, zwierciadło wód podziemnych uległo znacznemu obniżeniu. Oznacza to, że obszar Gminy zagrożony jest wystąpieniem suszy rolniczej.

Ze względu na swój rolniczy charakter i homogeniczność szaty roślinnej, na terenie badanej jednostki nie występują obszarowe formy ochrony przyrody. Występuje 14 pomników przyrody ożywionej oraz 1 pomnik przyrody nieożywionej. Niski poziom lesistości oraz brak większych cieków i zbiorników wodnych ograniczają atrakcyjność turystyczno-wypoczynkową Gminy Chodów. Na terenie badanej jednostki zlokalizowane są obiekty zabytkowe, głównie zespoły pałacowe, kościoły oraz zespoły folwarczne. Stan zabytków nie pozwala jednak w pełni wykorzystać istniejącego potencjału z uwagi na fakt, że większość z nich stanowi nieruchomości prywatne. Zauważa się zatem konieczność podejmowania działań, które umożliwią stworzenie ciekawej oferty aktywnego spędzania wolnego czasu na jej terenie.

## 2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Jednym z głównych czynników obrazujących atrakcyjność gospodarczą danej jednostki samorządu terytorialnego jest liczba zarejestrowanych na jej terenie podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON. W 2023 roku na terenie Gminy Chodów zarejestrowane były łącznie 192 przedsiębiorstwa, co stanowiło 2,5% wszystkich podmiotów gospodarczych z terenu powiatu kolskiego. W strukturze przedsiębiorstw dominowały podmioty zarejestrowane w następujących sekcjach: Sekcja G handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (27%), Sekcja F budownictwo (13%) oraz Sekcja H transport i gospodarka magazynowa (11%). Gmina Chodów jest jednostką samorządu terytorialnego będącą najslabiej rozwiniętą pod względem gospodarczym w powiecie kolskim. Należy jednak zwrócić uwagę, iż Gmina jest bardzo małą pod względem liczby ludności jednostką samorządu terytorialnego. Głównym zadaniem w zakresie gospodarki jest zatem sukcesywne przyciąganie nowych przedsiębiorców, współpraca z interesariuszami oraz partnerami Gminy, a także stymulowanie lokalnego rynku, co pozwoli utrzymać obserwowany na jej terenie trend związany z powolnym wzrostem liczby podmiotów gospodarczych.

Gleby w Gminie Chodów zaliczane są do najwyższych klas bonitacyjnych: II, IIIa, IIIb, IVa. Urodzajne gleby brunatne oraz lokalnie występujące czarnoziemy pozwalają na uprawę również wymagających roślin. Według danych pochodzących z Powszechnego Spisu Rolnego, 95% powierzchni użytkowanych gruntów w Gminie Chodów stanowią użytki rolne, z czego aż 92% znajduje się pod zasiewami. Grunty orne o wysokich klasach bonitacyjnych stanowią barierę dla rozwoju przedsiębiorczości i przemysłu na terenie Gminy Chodów. W Gminie brakuje gruntów inwestycyjnych, na których mogłaby się rozwijać działalność gospodarcza generując nowe miejsca pracy. Zważając na specyficzne uwarunkowania, rezerwa terenowa Gminy Chodów jest niewielka, co ogranicza możliwości rozwoju nowej zabudowy, szczególnie tej o charakterze przemysłowym.

W Gminie Chodów przeważają gospodarstwa co najmniej 15 ha i większe (31% ogółu). Średnia wielkość gospodarstwa rolnego na terenie Gminy Chodów jest prawie dwukrotnie większa od średniej wielkości gospodarstwa w powiecie kolskim. Duże gospodarstwa są wysoce konkurencyjne i stanowią źródło utrzymania nie tylko dla właścicieli, ale często również osób zatrudnianych do pracy na roli. Gospodarstwa obszarowe najczęściej są również kapitałochłonne, przez wzgląd na potrzebę wyższej mechanizacji produkcji. Niemniej, są one również bardziej odporne na wahnięcia cen na rynkach zbytu artykułów rolnych, przede wszystkim dzięki wyższemu stopniowi zróżnicowania produkcji.

Jednym z podstawowych czynników wpływających na jakość i komfort życia mieszkańców jest dobrze rozwinięta infrastruktura sieciowa. Stopień rozwinięcia oraz jakość sieci wodociągowej, kanalizacyjnej czy gazowej bezpośrednio wpływa również na atrakcyjność inwestycyjną danego miejsca. Zgodnie z danymi GUS infrastruktura wodociągowa w Gminie Chodów jest wysoko rozwinięta, a dostęp do sieci posiada 96,9% mieszkańców. Zauważa się jednak, że 32,39% mieszkańców posiada przyłącze do sieci kanalizacyjnej. Brak dostępności do sieci wymusza konieczność korzystania z bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe (szamb) oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Zbiorniki takie często cechują się drobnymi nieszczelnościami, a gromadzone zanieczyszczenia mają szansę przedostać się do gleby i wód gruntowych. Stopień gazyfikacji Gminy Chodów według danych GUS jest znikomy i wynosi 0,2%. Zważając na dyskusję społeczną powstałą wokół wykorzystania gazu, kwestię ekologiczności tego rozwiązania, a także wysoką zmienność cen, rozwój sieci gazowej w obrębie badanej jednostki jest mało prawdopodobny. Do najważniejszych inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej na terenie Gminy Chodów zalicza się rozbudowę sieci do miejscowości Turzynów, wraz z przejściem pod torami kolejowymi i włączeniem do zbiorczej sieci kanalizacyjnej, a także modernizację oczyszczalni ścieków, celem poprawy jakości wody oraz wzrostu poziomu oczyszczania.

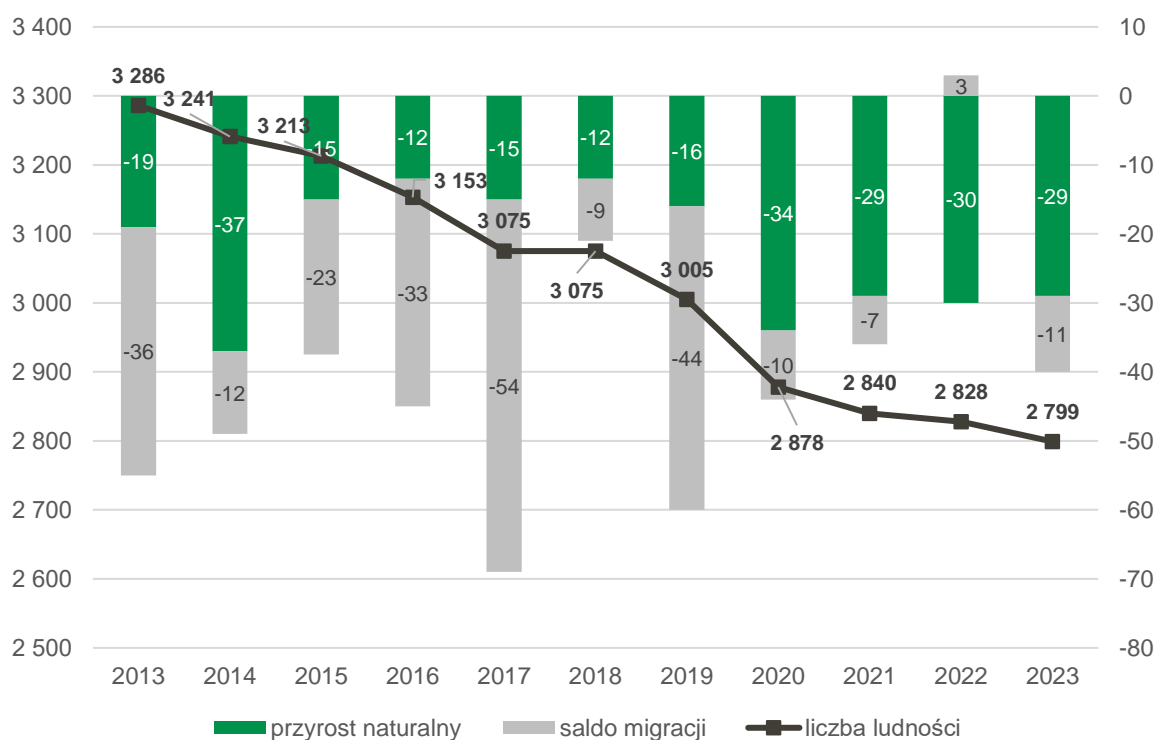
Gmina Chodów charakteryzuje się korzystnymi warunkami do rozwoju OZE, a w szczególności farm fotowoltaicznych oraz instalacji geotermalnych. Obserwuje się również wzrastające zainteresowanie rozwojem tego typu instalacji, o czym może świadczyć liczba wydanych decyzji środowiskowych na terenie badanej jednostki. Należy jednak zaznaczyć, że główną barierą dla rozwoju OZE w Gminie mogą być grunty orne charakteryzujące się wysoką klasą bonitacyjną gleb.

Stan gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Chodów ocenić należy jako niekorzystny. W latach 2019-2023 spadła liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi przy jednoczesnym wzroście ilości zebranych odpadów komunalnych. Jednocześnie średni udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów kształtował się na poziomie 30%. Gmina nie spełniła również wymaganego stanu minimalnego pod względem przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. W związku z powyższym planuje się podjęcie działań mających na celu edukowanie i uświadamianie społeczności lokalnej w zakresie szkodliwości niewłaściwie zagospodarowanych odpadów dla środowiska oraz wzrost poziomu segregacji i odzysku materiałów ze zbieranych frakcji odpadów.

Aspekt finansowy Gminy Chodów ocenić należy jako umiarkowanie korzystny. W latach 2019-2022 dochody ogółem do budżetu Gminy stale rosły, a w 2022 roku kształtowały się na poziomie niespełna 21,5 mln zł. W 2023 roku odnotowano jednak ich spadek, co mogło zostać spowodowane obniżeniem wartości udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz od osób prawnych. Analizując z kolei dochody własne zaobserwowano, że były one znacznie niższe od średniej dla gmin województwa wielkopolskiego oraz powiatu kolskiego. W badanym okresie odnotowano również stały wzrost wydatków ogółem, które w 2023 roku przewyższyły dochody ogółem, prowadząc do wystąpienia deficytu budżetowego. W strukturze dochodów budżetowych Gminy Chodów dominują dotacje oraz subwencje. W latach 2019-2023 stanowiły one średnio ok. 70% wszystkich dochodów budżetowych, co może świadczyć o niskiej samodzielności finansowej Gminy Chodów. Zależność od zewnętrznych źródeł finansowania w dłuższej perspektywie czasowej może wpłynąć na poziom życia mieszkańców. Utrudnia on również zaplanowanie i realizację wydatków, gdyż trudno określić poziom rzeczywistych dochodów, które zostaną uzyskane w następnych latach. Sytuacja finansowa Gminy będzie zatem wysoce podatna na zmiany związane np. ze zmianą zasad finansowania, udziału w podatkach itp. jednostek samorządu terytorialnego. W 2025 roku potencjał inwestycyjny Gminy Chodów wyniesie ponad 6,1 mln zł. Należy jednak zaznaczyć, że w kolejnych latach średnia suma środków przeznaczonych na inwestycje spadnie i będzie kształtować się na poziomie ok. 1 mln zł.

### 3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

W latach 2013-2023 Gmina Chodów charakteryzowała się sukcesywnym spadkiem liczby ludności. Na przestrzeni lat liczba mieszkańców w Gminie zmniejszyła się o 487 osób. Ponadto, w analizowanym okresie nie odnotowano dodatniego przyrostu naturalnego (różnica pomiędzy urodzeniami żywymi a zgonami). Należy również zaznaczyć, że w latach 2013-2023 nie odnotowano dodatniego salda migracji (różnica pomiędzy osobami zameldowanymi a wymeldowanymi). Wyjątek stanowił jedynie 2022 rok, jednak dodatnia wartość salda migracji nie rekompensowała ujemnej wartości przyrostu naturalnego. Zauważa się zatem konieczność podjęcia działań, które przyczynią się do poprawy atrakcyjności osiedleńczej Gminy Chodów, a tym samym zatrzymania negatywnego trendu demograficznego.



**Ryc. 1. Zmiana liczby ludności w Gminie Chodów w latach 2013-2023**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W celu pogłębienia analizy sytuacji demograficznej w Gminie Chodów badaniu poddano również inne wskaźniki. Na tej podstawie zaobserwowano zmniejszający się udział mieszkańców w wieku 25-34 lat na jej terenie, a więc osób stanowiących główną siłę rozwoju gospodarczego, mieszkańców, którzy zakładają rodziny oraz podejmują zatrudnienie. Jednocześnie odnotowano wzrost wartości współczynnika senioralnego obciążenia demograficznego, czyli liczby osób starszych w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym. Należy również zauważyć, że od 2019 roku liczba osób w wieku poprodukcyjnym przewyższała liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym. Jest to sytuacja niekorzystna, która może w przyszłości negatywnie oddziaływać na lokalny rynek pracy, a także doprowadzić do sytuacji, w której konieczne będzie zwiększenie nakładów finansowych na świadczenia społeczne i usługi opiekuńcze dla seniorów.

Na terenie Gminy Chodów nie funkcjonuje żadna placówka świadcząca opiekę nad dziećmi do lat 3 (kluby malucha, żłobki). Z kolei opieka nad dziećmi w wieku przedszkolnym realizowana jest przez publiczny oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej im. św. Jana Pawła II w Chodowie oraz niepubliczny oddział przedszkolny w Katolickiej Szkole Podstawowej SPSK im. św. Faustyny

w Pniewie. W roku szkolnym 2023/2024 do oddziału w Chodowie uczęszczało 60 dzieci, w ramach 3 grup. Z kolei do oddziału w Pniewie uczęszczało 29 dzieci. W tym samym roku poziom upowszechnienia opieki przedszkolnej na terenie Gminy Chodów kształtował się na poziomie 86% i był wyższy od średniej dla gmin powiatu kolskiego.

W Gminie Chodów zlokalizowane są dwie szkoły podstawowe – Szkoła Podstawowa im. św. Jana Pawła II w Chodowie oraz niepubliczna Katolicka Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich im. św. Faustyny w Pniewie. W roku szkolnym 2023/2024 do placówki w Chodowie uczęszczało 129 dzieci, w ramach prowadzonych 8 oddziałów klasowych. Z kolei naukę w Szkole w Pniewie pobierało 50 uczniów, również podzielonych na 8 oddziałów klasowych. W żadnej z placówek nie odnotowano potrzeby wdrożenia zmianowego systemu pracy. Stan bazy dydaktycznej należy ocenić jako dobry. W Szkole Podstawowej w Chodowie uczniowie mają do dyspozycji 11 sal lekcyjnych oraz salę gimnastyczną w dobrym stanie technicznym. W Szkole w Pniewie uczniowie dysponują 12 salami lekcyjnymi oraz salą gimnastyczną, która wymaga prac remontowych. Żadna ze szkół nie dysponuje jednak dedykowanymi pracownikami językowymi. W obu szkołach uczniowie mają do dyspozycji komputery, projektory multimedialne, szafki dedykowane dla każdego ucznia oraz świetlice. W trosce o bezpieczeństwo uczniów obie szkoły są również wyposażone w monitoring szkolny. Dla osób zatrudnionych oraz rodziców odwożących dzieci do szkół dostępne są również parkingi. W Szkole w Pniewie zlokalizowany jest również gabinet pielęgniarki, którego brakuje w Szkole w Chodowie. W obu szkołach uczniowie mogą skorzystać ze wsparcia psychologicznego. Zauważa się jednak, że oferowana w Gminie Chodów oferta edukacyjna jest niewystarczająca, ponieważ ponad 25% dzieci zamieszkujących na jej terenie uczęszcza do szkół ponadpodstawowych zlokalizowanych na terenie innych gmin. Zjawisko to świadczy o braku szkół ponadpodstawowych na terenie Gminy Chodów.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację zadań z zakresu rozwoju czytelnictwa, upowszechniania kultury i kreowania aktywności społecznej jest Gminna Biblioteka Publiczna w Chodowie. Wśród innych instytucji propagujących i upowszechniających kulturę na terenie Gminy Chodów wyróżnić można Centrum Rekreacji w Czerwoncu, które jest głównym organizatorem gminnych zawodów sportowo-pożarniczych, a także Szkołę Podstawową im. św. Jana Pawła II w Chodowie, która organizuje głównie wydarzenia dedykowane dzieciom i młodzieży, w tym gminny Dzień Dziecka. Ważnym elementem sieciującym działania kulturalne w Gminie Chodów są liczne świetlice wiejskie, w których organizowane są liczne wydarzenia kulturalno-integracyjne. Zauważa się jednak, że część znajdujących się na terenie Gminy Chodów świetlic wiejskich wymaga remontu lub kompleksowej modernizacji. Na terenie badanej jednostki brakuje również kalendarza wydarzeń stałych, które mogłyby wpisać się w pamięć i świadomość mieszkańców, a także stanowić lokalne, cykliczne imprezy. Opracowanie takiego kalendarza może przyczynić się do poprawy integracji mieszkańców, a także promocji produktów lokalnych, w tym m.in. miodu pochodzącego z lokalnych pasiek. Z kolei głównym podmiotem zajmującym się propagowaniem kultury fizycznej i sportu na terenie Gminy jest Szkoła Podstawowa w Chodowie, która organizuje zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży. W tym zakresie oferta jednak nie obejmuje osób dorosłych oraz seniorów. Widoczna jest zatem potrzeba rozwoju w zakresie sportu, rekreacji i aktywnego wypoczynku, dedykowana również osobom dorosłym.

Za bezpieczeństwo przeciwpożarowe w Gminie Chodów odpowiadają strażacy z 7 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w: Chodowie, Bowoczynach, Długiem, Elizanowie, Studzieniu, Rdotowie i Kaleni Małej. Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Chodowie ujęta jest w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym, co wiąże się z tym, iż podejmuje ona interwencje nie tylko na terenie Gminy Chodów, ale również całego powiatu kolskiego. W związku z powyższym konieczne jest ciągłe doposażanie jednostek w nowoczesny sprzęt gaśniczo-ratowniczy, który umożliwi im efektywniejszą realizację zadań.

W Gminie Chodów działa wiele organizacji pozarządowych, które angażują się przede wszystkim w wymiarze społecznym w życie lokalnej społeczności. Należy jednak sukcesywnie rozszerzać zakres powierzanych im zadań publicznych, aby rozwijać aktywność społeczną oraz umożliwić inicjowanie działań oddolnych, przeradzających się z czasem w działania zorganizowane w formie stowarzyszeń czy organizacji pozarządowych. Gmina Chodów jest również członkiem Lokalnej Grupy Działania

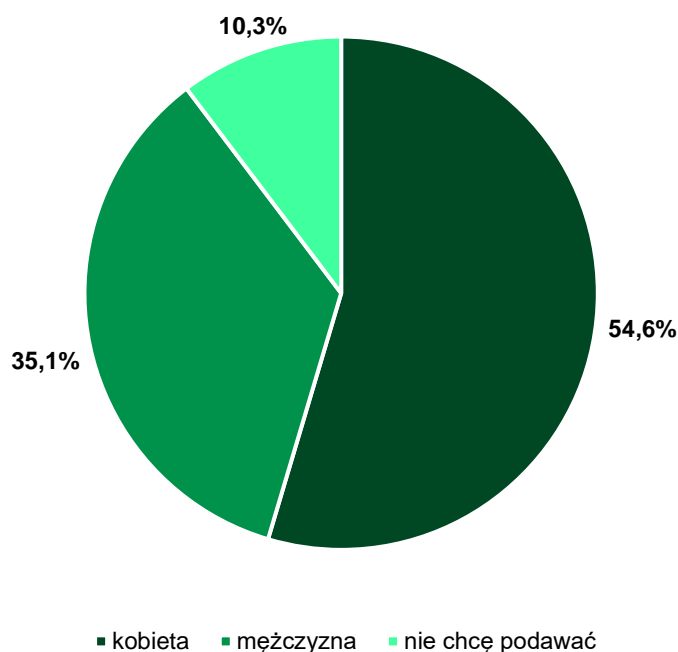
„Solna Dolina”. Celem działalności stowarzyszenia jest wspieranie oraz efektywne zarządzanie procesem rozwoju na obszarze gmin członkowskich.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodowie. Nadrzędnym celem działalności placówki jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie same pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Art.2). W latach 2018-2022 udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Chodów był niższy niż miało to miejsce w powiecie i województwie. Świadczyć to może o stosunkowo wysokim poziomie zaradności mieszkańców, którzy są w stanie z wykorzystaniem własnych zasobów przezwyciężać sytuacje kryzysowe.

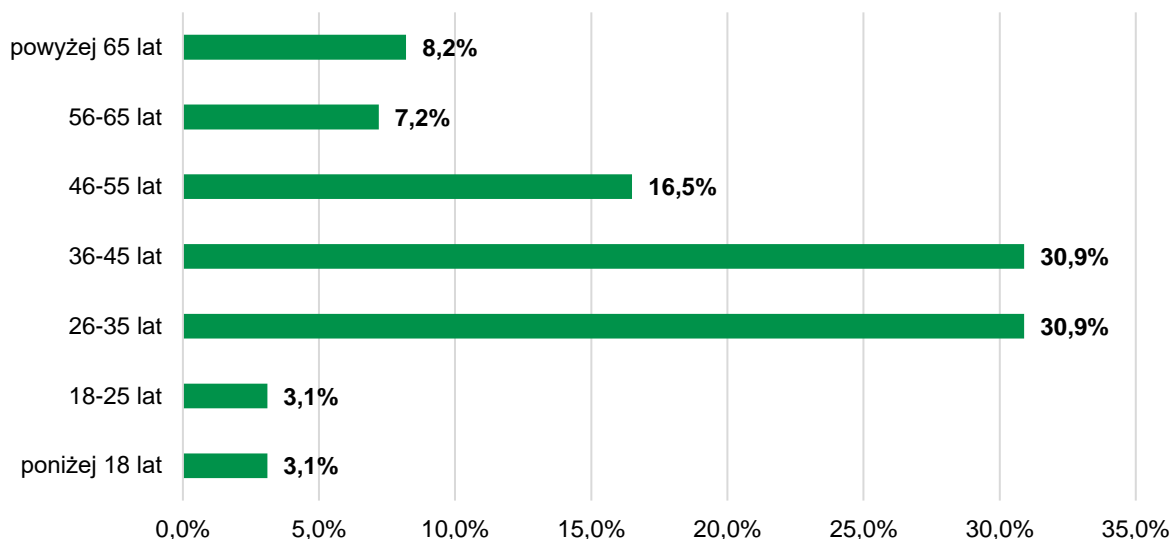
#### 4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych

W celu zdiagnozowania stanu społeczno-gospodarczego Gminy Chodów przeprowadzone zostało badanie ankietowe wśród mieszkańców. Odpowiedzi udzielać można było poprzez kwestionariusz dostępny on-line. Badanie było anonimowe, a udział dobrowolny dla wszystkich zainteresowanych. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców oraz interesariuszy Gminy Chodów na temat jakości życia w Gminie oraz określenie priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Ankietowani odpowiadali na pytania z zakresu kilku obszarów funkcjonowania Gminy, a poruszane tematy dotyczyły społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni, środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki, rekreacji, edukacji i kultury.

Respondenci składali odpowiedzi od 24 stycznia 2025 roku do 28 lutego 2025 roku. Łącznie zebrano 97 odpowiedzi. Większą część respondentów stanowiły kobiety (54,6%). Analizując strukturę wieku zaobserwowano, że największy udział wśród ankietowanych stanowiły osoby w wieku 36-45 lat (30,9%) oraz 26-35 lat (30,9%). Pod względem zatrudnienia, największy odsetek wśród respondentów stanowiły osoby pracujące (52,6%), rolnicy (14,4%) oraz emeryci i renciści (11,3%).

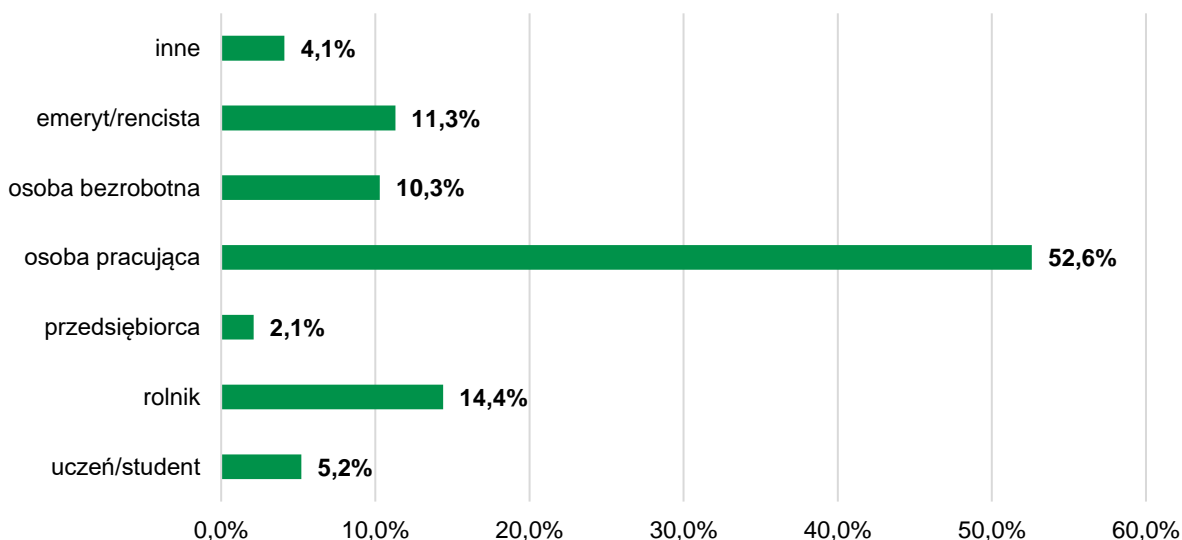


**Ryc. 2. Metryczka – ankietowani według płci**  
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.



**Ryc. 3. Metryczka – struktura wiekowa ankietowanych**

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.



**Ryc. 4. Metryczka – ankietowani według zatrudnienia**

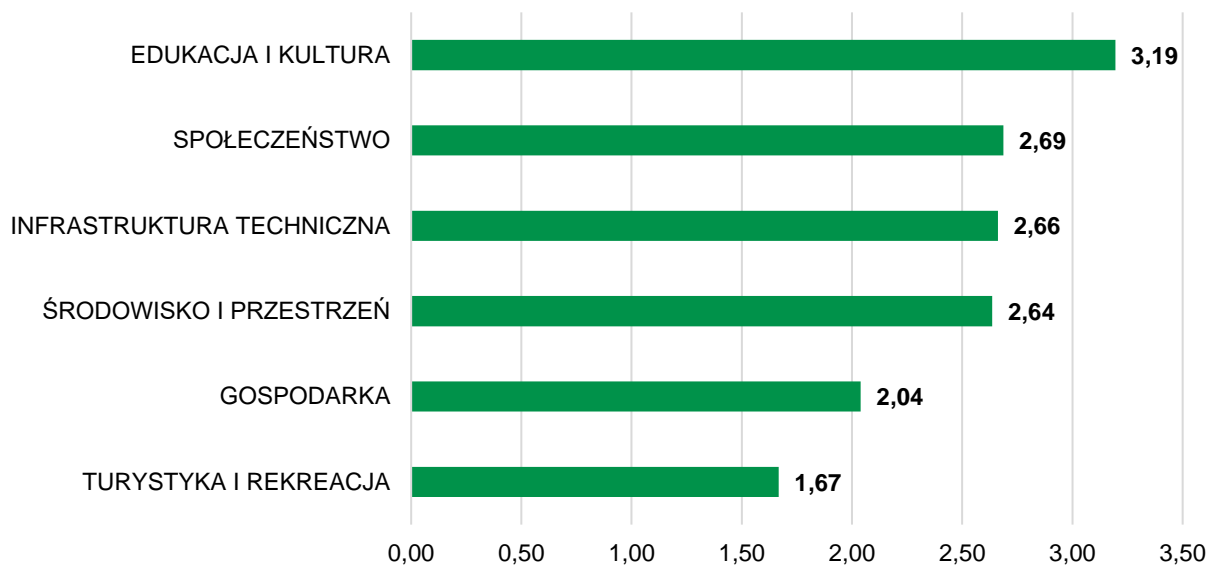
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

#### 4.1. Ocena sytuacji w Gminie

W Gminie Chodów w skali od 1 do 5, gdzie:

- 1 – oznacza „bardzo źle”,
- 2 – oznacza „źle”,
- 3 – oznacza „dostatecznie/zadawalająco/neutralnie”,
- 4 – oznacza „dobrze”,
- 5 – oznacza „bardzo dobrze”.

mieszkańcy **najwyżej** ocenili działania w zakresie **edukacji i kultury** – średnia ocen dla tego obszaru wyniosła 3,19. Z kolei **najniżej** oceniony został aspekt związany z **turystyką i rekreacją** – średnia ocena dla tego obszaru wyniosła 1,67. Natomiast średnia ocena dla wszystkich przedstawionych obszarów wyniosła 2,48. Oznacza to, że poszczególne aspekty funkcjonowania Gminy w większości ocenione zostały negatywnie lub zaledwie dostatecznie.



**Ryc. 5. Średnia ocena rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych**

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

## Edukacja i kultura

Obszar edukacji, wychowania przedszkolnego oraz upowszechnienia kultury oceniony został najwyżej spośród wszystkich aspektów funkcjonowania Gminy Chodów. Średnia ocena tego obszaru wyniosła 3,19, co może wskazywać na zadowolenie mieszkańców ze świadczonych na terenie Gminy usług edukacyjnych. Spośród poszczególnych komponentów najwyżej oceniono dostęp do edukacji w szkołach podstawowych (4,11) oraz działalność biblioteki (4,03). Respondenci wyrazili również swoje zadowolenie z jakości edukacji w szkołach podstawowych (3,89), dostępu do edukacji przedszkolnej (3,89), a także jakości edukacji przedszkolnej (3,85). Z kolei najniżej oceniono dostęp do obiektów kulturalnych (2,09), jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych (2,40), wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach (2,44), dodatkową ofertę w szkołach (2,44) oraz dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (2,44).

**Tab. 1. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze edukacja i kultura**

Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	4,11
Działalność biblioteki	4,03
Jakość edukacji w szkołach podstawowych	3,89
Dostęp do edukacji przedszkolnej	3,89
Jakość edukacji przedszkolnej	3,85
Organizację dowozu dzieci do szkół	3,75
Jakość infrastruktury przedszkolnej	3,67
Jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)	3,65
Działalność świetlic wiejskich	2,72
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach	2,55
Dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)	2,44
Dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach	2,44
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach	2,44
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych	2,40

Dostęp do obiektów kulturalnych (godziny i dni otwarcia, itp.)	2,09
--	------

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

## Spoleczeństwo

W obszarze dotyczącym rozwoju społecznego ankietowani najwyżej ocenili dostępność budynków administracji publicznej (3,77) oraz zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy (3,35). Z kolei najniżej oceniono dostęp do specjalistycznej opieki medycznej (1,63), możliwość zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy (1,76) oraz wsparcie osób niesamodzielnych (2,10). Zauważa się zatem konieczność rozwoju oferowanych na terenie Gminy Chodów usług społecznych, w szczególności w zakresie specjalistycznej opieki medycznej oraz wsparcia osób niesamodzielnych.

**Tab. 2. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze społeczeństwo**

Dostępność budynków administracji publicznej	3,77
Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy	3,35
Bezpieczeństwo publiczne	3,26
Skuteczność działania pomocy społecznej	3,04
Dostęp do podstawowej opieki medycznej	3,02
Aktywność mieszkańców na rzecz Gminy (np. wolontariat, partycypacja, inicjatywy oddolne)	2,24
Wsparcie osób niesamodzielnych (m.in. opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny)	2,10
Możliwość zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy	1,76
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej	1,63

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

## Infrastruktura techniczna

Obszar związany z infrastrukturą techniczną uzyskał średnią ocenę 2,66 co może wskazywać na niezadowolenie mieszkańców Gminy Chodów z jej dostępności oraz jakości. Najwyżej oceniono dostępność sieci wodociągowej (3,50). Należy jednak zaznaczyć, że był to jedyny komponent w tym obszarze, który oceniono jako zadowalający. Odpowiedzi respondentów wskazują, że na terenie badanej jednostki zauważa się potrzebę związaną ze zwiększeniem dostępności do szerokopasmowego Internetu (2,32), dostępności sieci kanalizacyjnej (2,38) oraz poprawy stanu małej infrastruktury drogowej (2,52).

**Tab. 3. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze infrastruktura techniczna**

Dostępność sieci wodociągowej	3,50
Stan dróg	2,64
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych	2,62
Małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp)	2,52
Dostępność sieci kanalizacyjnej	2,38
Dostęp do szerokopasmowego Internetu	2,32

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

## Środowisko i przestrzeń

W przeprowadzonym badaniu ankietowym mieszkańcy Gminy Chodów niekorzystnie ocenili również obszar związany ze środowiskiem i przestrzenią. Najniżej oceniono możliwości dla rozwoju odnawialnych źródeł energii (2,09), efektywność zagospodarowania przestrzeni (2,11) oraz infrastrukturę melioracji szczegółowej (2,15). Respondenci wskazywali również, że koniecznym jest zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców (2,35), a także rozwój oferty w działaniach wspierających ochronę środowiska (2,39).

**Tab. 4. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze środowisko i przestrzeń**

Jakość powietrza	3,40
Walory środowiska przyrodniczego	3,28
Estetykę (czystość na obszarach publicznych)	2,84
Dostępność terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)	2,81
Czystość terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)	2,79
System odbioru odpadów	2,77
Czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających	2,65
Ofertę w działaniach wspierających ochronę środowiska (np. dofinansowania do wymiany źródeł ciepła)	2,39
Świadomość ekologiczną mieszkańców	2,35
Infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)	2,15
Efektywność zagospodarowania przestrzeni (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)	2,11
Rozwój odnawialnych źródeł energii	2,09

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

## Gospodarka

Obszar związany z rozwojem gospodarczym Gminy Chodów był jednym z najniżej ocenionych obszarów w przeprowadzonym badaniu ankietowym. Średnia ocena dla tego komponentu wyniosła 2,04, co wskazuje na negatywną sytuację rozwojową w tym zakresie. Należy również podkreślić, że żaden z przedstawionych w poniższej tabeli aspektów nie uzyskał oceny powyżej 3,00. Zdaniem respondentów koniecznym jest podjęcie działań w zakresie poprawy możliwości zawodowych dla osób z wyższym wykształceniem (1,56), możliwości uzyskania zatrudnienia (1,57), zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw na rynku lokalnym (1,86), poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego (1,93) oraz wzmocnienie połączeń komunikacyjnych z innymi gminami i miastami (1,93), a także poprawa warunków prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej (1,99).

**Tab. 5. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze gospodarka**

Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej	2,76
Dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze)	2,63
Atrakcyjność inwestycyjną	2,11
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej	1,99
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami	1,93
Funkcjonowanie transportu zbiorowego	1,93
Konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym	1,86
Możliwość uzyskania zatrudnienia	1,57
Możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem	1,56

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

## Turystyka i rekreacja

Wśród wszystkich badanych w ankiecie aspektów funkcjonowania Gminy Chodów najniżej oceniono obszar związany z turystyką i rekreacją – średnia ocena tego obszaru wyniosła 1,67, a żaden z poszczególnych komponentów nie uzyskał średniej oceny powyżej 2,00. Oznacza to, że respondenci ocenili sytuację rozwojową w tym aspekcie jako złą lub bardzo złą. Na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego zauważa się konieczność rozszerzenia oferty spędzania wolnego czasu dla dorosłych (1,52), poprawę działań promocyjnych władz, mających na celu pozyskanie potencjalnych turystów (1,59) oraz rozwinięcia oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży (1,60). Zauważa się również potrzebę rozszerzenia oferty spędzania wolnego czasu dla

seniorów (1,63) oraz dzieci (1,64). Respondenci negatywnie ocenili również wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych (1,83) oraz atrakcyjność turystyczną Gminy Chodów (1,86).

**Tab. 6. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze turystyka i rekreacja**

Atrakcyjność turystyczna	1,86
Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	1,83
Oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci	1,64
Oferta spędzania wolnego czasu dla seniorów	1,63
Oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży	1,60
Działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów	1,59
Oferta spędzania wolnego czasu dla dorosłych	1,52

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Celem podsumowania w tabeli poniżej zestawione zostały najlepiej i najgorzej ocenione elementy w każdym z przedstawionych obszarów.

**Tab. 7. Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych**

Obszar	Najlepiej ocenione	Najniżej ocenione
Edukacja i kultura	Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych (4,11)	Dostęp do obiektów kulturalnych (godziny i dni otwarcia, itp.) (2,09)
Spółeczeństwo	Dostępność budynków administracji publicznej (3,77)	Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej (1,63)
Infrastruktura techniczna	Dostępność sieci wodociągowej (3,50)	Dostęp do szerokopasmowego Internetu (2,32)
Środowisko i przestrzeń	Jakość powietrza (3,40)	Rozwój odnawialnych źródeł energii (2,09)
Gospodarka	Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej (2,76)	Możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem (1,56)
Turystyka i rekreacja	Atrakcyjność turystyczna (1,86)	Oferta spędzania wolnego czasu dla dorosłych (1,52)

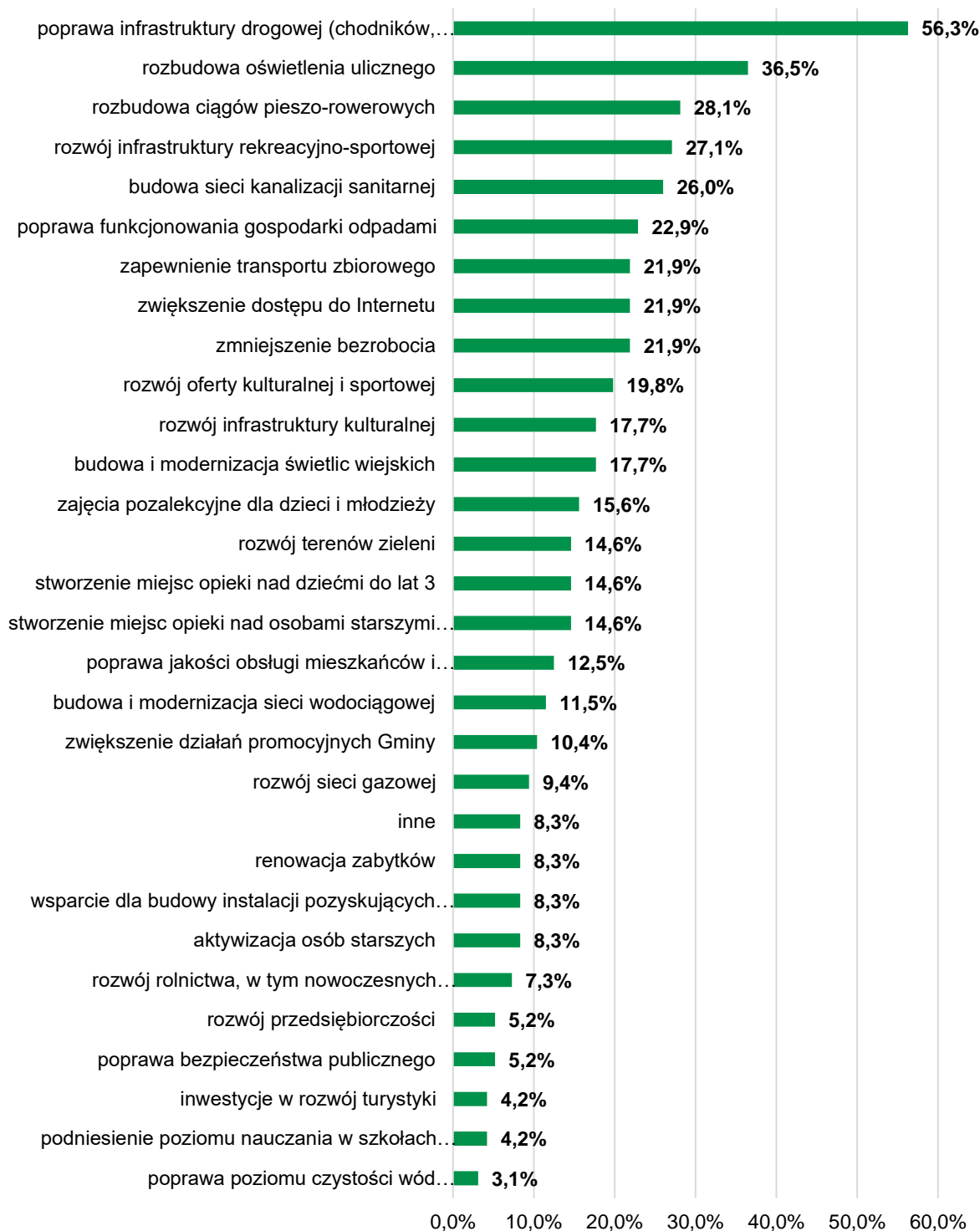
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

## 4.2. Pożądane priorytety rozwojowe

W ankiecie należało również wskazać główne priorytety rozwojowe Gminy Chodów. Najczęściej wskazywano na poprawę infrastruktury drogowej (56,3%), rozbudowę oświetlenia ulicznego (36,5%), rozbudowę ciągów pieszo-rowerowych (28,1%), rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej (27,1%), budowę sieci kanalizacji sanitarnej (26,0%), poprawę funkcjonowania gospodarki odpadami (22,9%), zapewnienie transportu zbiorowego (21,9%), zwiększenie dostępu do Internetu (21,9%) oraz zmniejszenie bezrobocia (21,9%). Wśród wskazywanych przez respondentów priorytetów rozwoju pojawiły się również działania skierowane na rozwój społeczny. Mieszkańcy zwrócili uwagę na potrzeby związane ze stworzeniem miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 (14,6%), stworzeniem miejsc opieki nad osobami starszymi oraz niesamodzielnymi (14,6%), poprawą jakości obsługi mieszkańców i komunikacji z mieszkańcami (12,5%), a także aktywizacją osób starszych (8,3%).

W ankiecie zapytano także, co według respondentów powinno być wizytówką Gminy Chodów. Było to pytanie otwarte, a więc ankietowani mieli możliwość samodzielnie wpisać odpowiedź. Poniżej zestawiono najczęściej pojawiające się odpowiedzi:

- Odrestaurowane obiekty zabytkowe,
- Odnowiona Gminna Biblioteka Publiczna w Chodowie,
- Nowoczesna infrastruktura kulturalno-sportowa.



**Ryc. 6. Liczba odpowiedzi respondentów na wybrane priorytety rozwojowe**

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

## 5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT jest często stosowanym narzędziem diagnozy strategicznej w jednostkach administracji publicznej. To narzędzie pozwala na porównanie **mocnych i słabych** stron jednostki wynikających z jej **wewnętrznego** otoczenia oraz identyfikację **szans i zagrożeń** dla rozwoju, które płyną z otoczenia **zewnętrznego**. Ponadto dzięki analizie SWOT można również określić, jak te elementy wzajemnie na siebie oddziałują.

Grupy czynników w metodzie SWOT są definiowane w następujący sposób:



Analizę SWOT dla Gminy Chodów opracowano bazując na:

- 1) diagnozie sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Chodów oraz zawartych w niej danych liczbowych, opisowych i przestrzennych pozyskanych z Urzędu Gminy Chodów, gminnych jednostek organizacyjnych oraz źródeł zewnętrznych;
- 2) wynikach badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy oraz interesariuszy Strategii;
- 3) materiale wypracowanym podczas spotkania z pracownikami Urzędu Gminy Chodów.

Analizę SWOT dla Gminy Chodów przedstawia poniższa tabela.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Przebiegająca przez teren Gminy droga krajowa nr 92 oraz linia kolejowa wraz z przystankiem wpływa na dobrą dostępność komunikacyjną jednostki w układzie powiatu,</li> <li>• Równomiernie rozwinięta gminna sieć drogową umożliwia mieszkańcom sprawne i bezpieczne przemieszczanie się po terenie Gminy,</li> <li>• Korzystne warunki klimatyczne oraz wysokiej jakości grunty orne sprzyjają rozwojowi wyspecjalizowanego rolnictwa,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Gmina Chodów charakteryzuje się niską dostępnością komunikacyjną względem miasta Poznania, co utrudnia jej mieszkańcom dostęp do usług wyższego rzędu,</li> <li>• Mieszkańcy Gminy nie posiadający samochodu osobowego zagrożeni są wykluczeniem komunikacyjnym ze względu na niewystarczająco rozwinięty zbiorowy transport autobusowy,</li> <li>• Niski poziom przedsiębiorczości Gminy Chodów na tle pozostałych gmin powiatu kolskiego, a także brak możliwości utworzenia</li> </ul>

- Na terenie Gminy Chodów występują duże gospodarstwa rolne, które są bardziej konkurencyjne na lokalnych rynkach zbytu,
- Brak obszarowych form ochrony przyrody na terenie Gminy umożliwia wsparcie rozwoju nowoczesnego rolnictwa,
- Gmina Chodów charakteryzuje się korzystnymi warunkami do rozwoju OZE, które mogą przyczynić się do dywersyfikacji lokalnego miksu energetycznego, a w szczególności elektrowni wiatrowych,
- Wysoki poziom upowszechnienia opieki przedszkolnej na terenie Gminy Chodów,
- Dobry stan bazy dydaktycznej w szkole na terenie Gminy Chodów,
- Działalność organizacji pozarządowych pozytywnie wpływa na aktywność mieszkańców oraz przyczynia się do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego (działalność KGW i OSP),
- Dobry stan techniczny obiektów użyteczności publicznej.

strefy inwestycyjnej, przez wzgląd na wysokie klasy bonitacyjne gleb, co negatywnie wpływa na konkurencyjność Gminy i potencjał do przyciągania nowych przedsiębiorców,

- Niski poziom skanalizowania Gminy oraz słabo rozwinięta sieć gazowa zwiększają antropopresję na środowisko przyrodnicze na skutek przedostawania się zanieczyszczeń do gleb, wód podziemnych oraz atmosfery,
- Postępujące zmiany demograficzne mogą w przyszłości przyczynić się do wystąpienia braku zastępowalności pokoleń na lokalnym rynku pracy,
- Brak miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 uniemożliwia młodym rodzicom szybszy powrót na rynek pracy,
- Ograniczona dostępność do specjalistycznej opieki medycznej negatywnie wpływa na jakość życia mieszkańców,
- 25% dzieci z terenu Gminy uczęszcza do szkół znajdujących się w innych gminach ze względu na niewystarczająco rozwiniętą ofertę edukacyjną,
- Brak nowoczesnych obiektów sportowych umożliwiającym mieszkańcom Gminy aktywne spędzanie czasu wolnego,
- Niewystarczająca liczba działań podejmowanych na rzecz promocji Gminy Chodów,

## SZANSE


- Inwestycje w zakresie infrastruktury transportowej, które przyczynią się do poprawy dostępności komunikacyjnej Gminy w regionie,
- Rozwój nowoczesnego i ekologicznego rolnictwa, który umożliwi zwiększenie konkurencyjności znajdujących się na terenie Gminy podmiotów,
- Współpraca z interesariuszami oraz przedsiębiorcami może przyczynić się do zwiększenia liczby podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Chodów,
- Nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej na lata 2021-2027 dająca możliwości pozyskiwania środków na rozwój Gminy Chodów,
- Reforma planowania przestrzennego wymuszająca konieczność opracowania planu ogólnego, co przyczyni się do lepszego gospodarowania przestrzenią w Gminie,
- Trendy społeczne związane z aktywizacją seniorów, które umożliwiają osobom starszym czynny udział w życiu społecznym, co

## ZAGROŻENIA

- Pogłębiające się niekorzystne trendy demograficzne skutkujące dalszym odpływem mieszkańców i starzeniem się społeczeństwa,
- Rosnąca przewaga dużych ośrodków miejskich w zakresie jakości życia, dostępności usług, wysokości wynagrodzeń itp., powodująca zmniejszanie liczby młodych ludzi w Gminie,
- Spadek opłacalności produkcji rolniczej, który może ograniczać wykorzystanie potencjału rolniczego Gminy,
- Pogarszający się stan środowiska przyrodniczego oraz zmiany klimatyczne, które doprowadzą do pogorszenia warunków przyrodniczych w Gminie,
- Zagrożenia związane z kryzysami międzynarodowymi i globalnymi oraz sytuacja polityczna na świecie (konflikty zbrojne, uchodźcy), które mają bezpośredni wpływ na sytuację gospodarczą w kraju.

pozytywnie wpływa na ich dobrostan,

- Zwiększająca się świadomość ekologiczna oraz coraz silniejsze postawy przyjazne środowisku wśród mieszkańców.



**CZĘŚĆ II:  
STRATEGICZNE  
KIERUNKI ROZWOJU  
GMINY CHODÓW**

## 1. Misja i wizja

**Strategia Rozwoju Gminy Chodów na lata 2025-2035** jest kompleksowym dokumentem, podczas opracowywania którego dokładnie przeanalizowano aktualną sytuację Gminy. Badanie uwzględniło zarówno mocne strony, które stanowią fundament do wykorzystania, jak i obszary problemowe wymagające specjalnej uwagi i rozwiązania. Cały proces strategiczny miał na celu ustalenie ram rozwoju Gminy Chodów na kolejne lata, gwarantując rozsądne działania i harmonijne wysiłki w dążeniu do zamierzonych celów.

**Misja** jest to element strategii, który ukazuje najważniejsze kierunki rozwoju Gminy. Koncentruje się ona na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom Gminy i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje także na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedź na pytanie, co jest naszym priorytetem.

Uwzględniając przyjęte założenia **misja Gminy Chodów** brzmi następująco:

### **Gmina Chodów – gmina tętniąca życiem na wschodnim krańcu Wielkopolski!**

Z kolei **wizja** Gminy, czyli sprecyzowany obraz przyszłości, była kluczowym elementem, pomagającym w definiowaniu kierunku, w którym Gmina powinna zmierzać, aby zrealizować swoje aspiracje i spełnić oczekiwania społeczności lokalnej.

Innymi słowy **wizja** jest obrazem Gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Wizja ukazuje Gminę Chodów w perspektywie strategicznej, zmienionej poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez władze celów.

Wizja Gminy:

- obrazuje stan docelowy Gminy w 2035 roku,
- ukazuje aspiracje władz i mieszkańców Gminy,
- jednoczy społeczność lokalną wokół określonej idei.

**Wizja Gminy Chodów** brzmi następująco:

**W 2035 roku Gmina Chodów jest miejscem bezpiecznym, przyjaznym, zdrowym, czystym i otwartym, szanującym swoje dziedzictwo. Gmina aktywnie wspiera rozwój przedsiębiorczości, kultury, rolnictwa oraz inicjatyw lokalnej społeczności.**

## **2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia**

Na podstawie analizy aktualnej sytuacji Gminy Chodów, jej aspektów ekonomicznych, społecznych oraz przestrzennych, a także uwzględniając czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, określono trzy główne cele strategiczne, które mają być osiągnięte w zgodzie z wizją rozwoju Gminy. W celu realizacji założeń strategicznych, ustalono również cele szczegółowe (inaczej operacyjne), które zawierają kierunki działań do osiągnięcia.

Wyznaczone dla Gminy cele strategiczne odpowiadają zdefiniowanym obszarom rozwojowym w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej, które są od siebie zależne i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Podstawą realizacji zadań w sferze gospodarczej będą działania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej i poprawy jakości środowiska przyrodniczego. W celu realizacji założeń strategicznych, ustalono również cele szczegółowe, nazywane celami operacyjnymi, którym przyporządkowano zaplanowane do realizacji kierunki działań.

Poniżej przedstawione zostały opracowane cele strategiczne:

**Cel I: Zrównoważony rozwój infrastrukturalny i przestrzenny zapewniający wysoką jakość życia mieszkańców oraz ochronę środowiska naturalnego, wraz z adaptacją do zmian klimatu**

**Cel II: Dynamiczny rozwój lokalnej gospodarki oparty na wspieraniu przedsiębiorczości oraz nowoczesnego rolnictwa**

**Cel III: Tworzenie zintegrowanego i aktywnego społeczeństwa poprzez inwestycje w wysokiej jakości edukację, usługi społeczne oraz rozwijanie zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców**

## PRZESTRZEŃ

Wyznaczony cel strategiczny w wymiarze przestrzennym zakłada, że w przyszłości Gmina Chodów stanie się miejscem charakteryzującym się funkcjonalną i przyjazną przestrzenią, rozwiniętą infrastrukturą techniczną oraz zdolnością do skutecznego reagowania na zmiany klimatyczne. Przestrzenny wymiar funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego obejmuje kilka ściśle powiązanych i przenikających się obszarów. Aby osiągnąć ten cel strategiczny, zaplanowano szereg kierunków działań przyporządkowanych do trzech celów operacyjnych:

- I.I. Rozwinięta i nowoczesna infrastruktura techniczna na terenie Gminy Chodów,
- I.II. Bezpieczna, funkcjonalna i zadbane przestrzeń Gminy Chodów,
- I.III. Ochrona środowiska naturalnego wraz z adaptacją do zmian klimatu w Gminie Chodów.

Pierwszy cel operacyjny (I.I. Rozwinięta i nowoczesna infrastruktura techniczna na terenie Gminy Chodów) skoncentrowany został na poprawie jakości oraz dostępności infrastruktury technicznej w Gminie Chodów. Wśród zaplanowanych kierunków działań wyszczególniono m.in. takie przedsięwzięcia jak: modernizacja, rozbudowa i przebudowa dróg gminnych, rozwój infrastruktury melioracji szczegółowej czy montaż energooszczędnego oświetlenia ulicznego, w tym wymiana istniejącego oświetlenia ulicznego na energooszczędne. Istotnym kierunkiem działania zaplanowanym do realizacji na terenie Gminy Chodów będzie rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej, a w szczególności przebudowa sieci w Dzierzbicach oraz utworzenie nowych przyłączy do sieci w Rdutowie, rozbudowa oczyszczalni ścieków w Chodowie, budowa przepompowni w Rdutowie i Turzynie. Realizacja wskazanego kierunku działań przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz ograniczy antropopresję na środowisko przyrodnicze. Ponadto, planuje się podjęcie współpracy z podmiotami zewnętrznymi w zakresie rozwoju sieci Internetu szerokopasmowego na terenie Gminy Chodów.

Drugi cel operacyjny (I.II. Bezpieczna, funkcjonalna i zadbane przestrzeń Gminy Chodów) poświęcony został poprawie zagospodarowania terenu w Gminie Chodów oraz racjonalizacji prowadzonej przez samorząd polityki przestrzennej. Wśród zaproponowanych kierunków działań wskazano ukończenie prac i przyjęcie Planu Ogólnego, który stanowić będzie podstawę do wyznaczenia m.in. terenów rozwoju OZE oraz terenów predysponowanych do rozwoju funkcji mieszkaniowej. Zakłada się również opracowanie nowych i aktualizację istniejących już miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które stanowić będą narzędzie umożliwiające m.in. uporządkowanie gminnej sieci osadniczej. W ramach wyznaczonego celu operacyjnego zakłada się również sukcesywne zwiększanie funkcjonalności i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych w Gminie, poprzez rekultywację terenów po nielegalnym składowisku odpadów w miejscowości Szolajdy. Podjęte działania umożliwią efektywnie gospodarować przestrzenią w Gminie Chodów, co w przyszłości przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz poczucia ich bezpieczeństwa.

Przedstawione w trzecim celu operacyjnym kierunki działań (I.III. Ochrona środowiska naturalnego wraz z adaptacją do zmian klimatu w Gminie Chodów) koncentrują się na poprawie jakości środowiska przyrodniczego oraz adaptacji do zmian klimatu. Ze względu na rolniczy charakter Gminy Chodów priorytetowym przedsięwzięciem jest podejmowanie działań na rzecz minimalizacji skutków suszy rolniczej w celu ograniczenia strat w rolnictwie. Planuje się również wspieranie rozwoju OZE na terenie Gminy Chodów w celu dywersyfikacji lokalnego miksu energetycznego. Wyznaczony cel operacyjny zakłada również termomodernizację gminnych obiektów użyteczności publicznej, a także wdrażanie rozwiązań na rzecz błękitno-zielonej infrastruktury.

**Cel I: Zrównoważony rozwój infrastrukturalny i przestrzenny zapewniający wysoką jakość życia mieszkańców oraz ochronę środowiska naturalnego, wraz z adaptacją do zmian klimatu**

Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik osiągnięcia działań
<p><b>I.I. Rozwinięta i nowoczesna infrastruktura techniczna na terenie Gminy Chodów</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Współpraca z podmiotami wyższego rzędu w celu modernizacji, rozbudowy i przebudowy dróg krajowych i powiatowych na terenie Gminy;</li> <li>• Modernizacja, rozbudowa i przebudowa dróg gminnych, chodników i dróg rowerowych, a w szczególności drogi w Pniewie i Rdutowie;</li> <li>• Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy:               <ul style="list-style-type: none"> <li>• przebudowa sieci w Dzierzbicach oraz utworzenie nowych przyłączy do sieci w Rdutowie,</li> <li>• rozbudowa oczyszczalni ścieków w Chodowie,</li> <li>• budowa przepompowni w Rdutowie i Turzynowie,</li> <li>• rozbudowa i modernizacja SUW we wsi Koserz,</li> </ul> </li> <li>• Rozwój infrastruktury melioracji szczegółowej;</li> <li>• Montaż energooszczędnego oświetlenia ulicznego, w tym wymiana istniejącego oświetlenia ulicznego na energooszczędne;</li> <li>• Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w zakresie rozwoju sieci Internetu szerokopasmowego na terenie Gminy.</li> </ul>	<p>Poprawa jakości oraz dostępności infrastruktury technicznej na terenie Gminy Chodów.</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej obszaru Gminy Chodów.</p> <p>Optymalizacja kosztów utrzymania infrastruktury sieciowej.</p> <p>Poprawa dostępności komunikacyjnej i bezpieczeństwa drogowego mieszkańców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Długość zmodernizowanych, rozbudowanych i przebudowanych dróg krajowych i powiatowych (km);</li> <li>• Długość zmodernizowanych, rozbudowanych i przebudowanych dróg gminnych (km);</li> <li>• Długość wybudowanej, rozbudowanej i zmodernizowanej sieci wodno-kanalizacyjnej (km);</li> <li>• Liczba rozbudowanych oczyszczalni ścieków (szt.);</li> <li>• Liczba rozbudowanych i zmodernizowanych SUW (szt.);</li> <li>• Liczba wymienionych punktów oświetlenia technicznego (szt.);</li> <li>• Liczba mieszkańców posiadających dostęp do szerokopasmowego Internetu (os.).</li> </ul>

<p><b>I.II. Bezpieczna, funkcjonalna i zadbane przestrzeń Gminy Chodów</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Przyjęcie Planu Ogólnego dla Gminy Chodów stanowiącego podstawę pod zagospodarowanie przestrzeni Gminy z poszanowaniem ładu przestrzennego i zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju: <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową,</li> <li>• wyznaczenie terenów pod rozwój OZE,</li> </ul> </li> <li>• Opracowanie nowych i aktualizacja istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;</li> <li>• Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu zwiększenia liczby połączeń autobusowych, w tym połączeń do szkół ponadpodstawowych;</li> <li>• Rekultywacja terenów po nielegalnym składowisku odpadów w miejscowości Szolajdy;</li> <li>• Rewaloryzacja parku w Chodowie;</li> <li>• Regulacja polityki przestrzennej z uwzględnieniem stref osiedleńczych oraz terenów rozwoju OZE w oparciu o dokumenty planistyczne i strategiczne;</li> <li>• Zwiększenie jakości, funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej poprzez odpowiednie jej zagospodarowanie uwzględniające potrzeby mieszkańców;</li> <li>• Dopuszczenie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w nowoczesny sprzęt ratowniczo-gaśniczy.</li> </ul>	<p>Poprawa ładu przestrzennego na terenie Gminy Chodów oraz zwiększenie funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych.</p> <p>Efektywnie zagospodarowana przestrzeń, która przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Postępy prac nad Planem Ogólnym (forma opisowa);</li> <li>• Powierzchnia wyznaczonych terenów pod rozwój OZE oraz funkcji mieszkaniowej (ha);</li> <li>• Powierzchnia Gminy objęta MPZP (ha);</li> <li>• Powierzchnia terenów poddana rekultywacji (ha);</li> <li>• Liczba zrealizowanych działań na rzecz poprawy funkcjonalności przestrzeni publicznych (szt.);</li> <li>• Liczba zakupionego sprzętu gaśniczo-ratowniczego dla jednostek OSP (szt.).</li> </ul>
<p><b>I.III. Ochrona środowiska naturalnego wraz z adaptacją do zmian klimatu w Gminie Chodów</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Podejmowanie działań na rzecz minimalizacji skutków suszy rolniczej w celu ograniczenia strat w rolnictwie;</li> <li>• Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w sposób minimalizujący utratę naturalnej retencji lub spowalniający odpływ wód;</li> <li>• Wspieranie rozwoju OZE na terenie Gminy Chodów;</li> <li>• Wsparcie mieszkańców w zakresie wymiany źródeł ciepła;</li> <li>• Termomodernizacja gminnych obiektów użyteczności publicznej;</li> <li>• Rozwijanie świadomości ekologicznej mieszkańców</li> </ul>	<p>Poprawa warunków do prowadzenia działalności rolniczej na terenie Gminy Chodów.</p> <p>Poprawa jakości środowiska przyrodniczego w Gminie Chodów.</p> <p>Lepsze przystosowanie do postępujących zmian klimatycznych i większa świadomość ekologiczna mieszkańców, przekładająca się na działania proekologiczne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Liczba działań podjętych na rzecz minimalizacji skutków suszy rolniczej (szt.);</li> <li>• Liczba działań podjętych na rzecz zagospodarowania wód opadowych i roztopowych (szt.);</li> <li>• Liczba nowo powstałych instalacji OZE (szt.);</li> <li>• Liczba wymienionych źródeł ciepła w gospodarstwach</li> </ul>

	<p>w zakresie segregacji odpadów i obiegu zamkniętego,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Promowanie nawyków proekologicznych wśród mieszkańców oraz zachęcenie do zdrowego i ekologicznego trybu życia,</li> <li>• Wdrażanie rozwiązań na rzecz rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury</li> </ul>		<p>domowych (szt.);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Liczba obiektów użyteczności publicznej poddana termomodernizacji (szt.);</li> <li>• Liczba podjętych działań edukacyjnych w celu zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców (szt.);</li> <li>• Liczba wdrożonych rozwiązań na rzecz rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury (szt.).</li> </ul>
--	--	--	---

Zdefiniowany w wymiarze gospodarczym cel strategiczny wskazuje, że Gmina Chodów powinna opierać swój wzrost gospodarczy na potencjałach endogenicznych, które stanowią m.in. bardzo dobre warunki do prowadzenia działalności rolniczej. W przyszłości Gmina będzie dążyć również do zwiększenia poziomu przedsiębiorczości na swoim terenie poprzez zwiększanie kompetencji swoich mieszkańców oraz stymulację lokalnego rynku. W odpowiedzi na zdiagnozowane wyzwania w sferze gospodarczej, zaplanowano 2 cele operacyjne:

- II.I. Wspieranie poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy Chodów,
- II.II. Rozwój nowoczesnego i ekologicznego rolnictwa na terenie Gminy Chodów.

W pierwszym celu operacyjnym działania (II.I. Wspieranie poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy Chodów) koncentrują się na aktywizacji zawodowej mieszkańców. Osiągnięcie zaplanowanych rezultatów działań możliwe będzie poprzez m.in. współpracę Gminy z Powiatowym Urzędem Pracy w Kole oraz podmiotami zewnętrznymi w celu organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców. Planuje się również wyznaczenie terenów inwestycyjnych w Gminie Chodów, które stanowiąc będą potencjał do przyciągania inwestorów. Realizacja celu opierać się będzie na aktywnej promocji Gminy jako miejsca atrakcyjnego dla rozwoju działalności gospodarczej. Podjęcie wskazanych kierunków działań przyczyni się do zwiększenia wpływów budżetowych Gminy oraz umożliwi kompleksowe wykorzystanie oraz wzmocnienie jej potencjału gospodarczego.

Ze względu na intensywnie rozwiniętą funkcję rolniczą Gminy Chodów drugi cel operacyjny (II.II. Rozwój nowoczesnego i ekologicznego rolnictwa na terenie Gminy Chodów) poświęcony został dalszemu wzmocnieniu lokalnych potencjałów do rozwoju nowoczesnego i ekologicznego rolnictwa. W wyniku realizacji wyznaczonego celu zakłada się podjęcie działań w zakresie organizacji cyklicznych szkoleń branżowych dla rolników. Gmina prowadzić będzie również aktywną promocję lokalnych produktów rolnych poprzez m.in. utworzenie punktu sprzedaży bezpośredniej. Realizacja drugiego celu operacyjnego umożliwi w przyszłości pełne wykorzystanie potencjału rolniczego Gminy oraz stworzenie przewag konkurencyjnych w regionie.

**Cel II: Dynamiczny rozwój lokalnej gospodarki oparty na wspieraniu przedsiębiorczości oraz nowoczesnego rolnictwa**

Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik osiągnięcia działań
<b>II.I. Wspieranie poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy Chodów</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Prowadzenie działań mających na celu aktywizację zawodową mieszkańców i pobudzenie przedsiębiorczości we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Kole;</li> <li>• Kreowanie warunków dla rozwoju usług komplementarnych względem prowadzonej działalności rolniczej, celem podniesienia lokalnej niezależności gospodarczej;</li> <li>• Rozwój terenów inwestycyjnych na terenie Gminy Chodów;</li> <li>• Rozwój współpracy pomiędzy przedsiębiorcami a samorządem;</li> <li>• Podjęcie działań promocyjnych na rzecz wykreowania wizerunku gminy atrakcyjnej dla rozwoju działalności gospodarczej;</li> <li>• Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu organizacji szkoleń i warsztatów podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców Gminy;</li> <li>• Podjęcie działań mających na celu utworzenie nowych miejsc pracy na terenie Gminy przy wykorzystaniu lokalnych zasobów.</li> </ul>	<p>Wzrost poziomu przedsiębiorczości oraz napływ kapitału inwestycyjnego.</p> <p>Zmniejszenie poziomu bezrobocia na terenie Gminy Chodów.</p> <p>Wypromowanie Gminy Chodów jako miejsca atrakcyjnego do lokalizacji działalności gospodarczej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Liczba podjętych działań na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców (szt.);</li> <li>• Powierzchnia utworzonych terenów inwestycyjnych (ha);</li> <li>• Udział osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (%);</li> <li>• Udział dochodów z tytułu podatku CIT (%);</li> <li>• Liczba nowo utworzonych miejsc pracy (szt.).</li> </ul>
<b>II.II. Rozwój nowoczesnego i ekologicznego rolnictwa na terenie Gminy Chodów</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Współpraca z lokalnymi rolnikami w celu zaopatrzenia w niezbędne surowce i ułatwienie im dostępu do lokalnych rynków zbytu;</li> <li>• Utworzenie na terenie Gminy punktu bezpośredniej sprzedaży produktów rolnych;</li> <li>• Podnoszenie kwalifikacji lokalnych producentów rolnych m.in. poprzez współorganizację cyklicznych szkoleń branżowych;</li> <li>• Wspieranie rozwoju gospodarstw agroturystycznych na terenie Gminy;</li> </ul>	<p>Wykorzystanie endogenicznych potencjałów Gminy Chodów dla rozwoju sektora rolniczego.</p> <p>Promocja produktów lokalnych w regionie.</p> <p>Wzmocnienie zrównoważonego i nowoczesnego rolnictwa oraz nowych gałęzi rolnictwa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Liczba przedsięwzięć podjętych na rzecz zaopatrzenia rolników w niezbędne surowce (szt.);</li> <li>• Liczba utworzonych punktów sprzedaży bezpośredniej (szt.);</li> <li>• Liczba współorganizowanych</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zrzeszenie grup producentów żywności w celu prowadzenia wspólnych negocjacji warunków sprzedaży;</li> <li>• Wsparcie działań środowiskowych w gospodarstwach rolnych m.in. w zakresie usuwania azbestu i odpadów z działalności rolniczej (np. folie).</li> </ul>		<p>szkoleń branżowych podnoszących kwalifikacje rolników (szt.);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ilość odebranych od rolników odpadów z działalności rolniczej (Mg).</li> </ul>
--	--	--	--

## SPOŁECZEŃSTWO

Strategiczny cel społeczny zakłada, że Gmina Chodów stanie się miejscem przyjaznym do życia dla wszystkich mieszkańców. Rozwinięta oferta społeczna, kulturalna, edukacyjna i zdrowotna będzie spełniać oczekiwania interesariuszy z różnych grup społecznych, mających różnorodne potrzeby i zainteresowania. Aby osiągnąć ten cel strategiczny, zaplanowano szereg kierunków działań przyporządkowanych do trzech celów operacyjnych:

- III.I. Wysokiej jakości system edukacji na terenie Gminy Chodów,
- III.II. Usługi społeczne dostosowane do potrzeb mieszkańców Gminy Chodów,
- III.III. Rozbudowana oferta aktywnego spędzania czasu w Gminie Chodów.

Pierwszy cel operacyjny (III.I. Wysokiej jakości system edukacji na terenie Gminy Chodów) w obszarze społecznym poświęcony został wzmocnieniu gminnego systemu edukacji. Dobrze rozwinięta oferta edukacyjna stanowi jeden z podstawowych czynników wpływających na atrakcyjność osiedleńczą jednostek samorządu terytorialnego. W związku z powyższym planuje się podjęcie działań w zakresie doposażenia placówek edukacyjnych w nowoczesną bazę dydaktyczną. W wyniku realizacji niniejszej Strategii zakłada się również wspieranie umiejętności i kompetencji kadry nauczycielskiej. Spośród wskazanych kierunków działań wyróżnia się także zapewnienie szerokiej oferty bezpłatnych, dodatkowych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży.

Drugi cel operacyjny (III.II. Usługi społeczne dostosowane do potrzeb mieszkańców Gminy Chodów) skupia się na rozwoju świadczonych na terenie Gminy usług społecznych oraz opieki zdrowotnej, które stanowią jeden z najważniejszych czynników wpływających na jakość życia mieszkańców. Wzmocnienie tego sektora będzie możliwe poprzez m.in. rozszerzenie zakresu usług opiekuńczych i asystenckich dla mieszkańców, a także podjęcie współpracy z podmiotami zewnętrznymi w celu poprawy dostępności do podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej. Zakłada się również wspieranie inicjatyw lokalnych w postaci wolontariatu oraz dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb różnych grup społecznych.

Ostatni cel operacyjny (III.III. Rozbudowana oferta aktywnego spędzania czasu w Gminie Chodów) koncentruje się na rozszerzeniu oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców. Spośród wskazanych kierunków działań wyróżnia się uruchomienie zajęć kulturalno-sportowych dla dorosłych oraz seniorów. Zakłada się również utworzenie na terenie Gminy szlaku rowerowego łączącego Chodów z Dzierzbicami. Ponadto, Gmina wspierać będzie działalność świetlic wiejskich oraz organizacji pozarządowych w aspekcie dofinansowywania i współorganizacji lokalnych imprez, warsztatów, a także szkoleń. Realizacja trzeciego celu operacyjnego przyczyni się do stworzenia gminnego kalendarza cyklicznych wydarzeń kulturalnych. Podjęcie wskazanych w poniższej tabeli kierunków działań umożliwi stworzenie zróżnicowanej i ciekawej oferty spędzania wolnego czasu, co przyczyni się do wzrostu atrakcyjności osiedleńczej Gminy oraz poprawi jakość życia jej mieszkańców.

**Cel III: Tworzenie zintegrowanego i aktywnego społeczeństwa poprzez inwestycje w wysokiej jakości edukację, usługi społeczne oraz rozwijanie zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców**

Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik osiągnięcia działań
<p><b>III.I. Wysokiej jakości system edukacji na terenie Gminy Chodów</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Podnoszenie jakości i konkurencyjności szkół m.in. poprzez podejmowanie innowacyjnych działań i nowoczesnych rozwiązań infrastrukturalnych i w systemie nauczania poprzez aktywne uczestnictwo w projektach oświatowych finansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz innych dostępnych źródeł;</li> <li>• Zapewnienie szerokiej oferty bezpłatnych, dodatkowych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży;</li> <li>• Wsparcie dla uczniów uzdolnionych oraz mierzących się z trudnościami w nauce;</li> <li>• Dopuszczenie obiektów szkolnych oraz przedszkolnych;</li> <li>• Wspieranie rozwoju umiejętności i kompetencji kadry nauczycielskiej;</li> <li>• Stworzenie programu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla uczniów i ich rodziców;</li> <li>• Rozwój kompetencji i umiejętności cyfrowych wśród dzieci i młodzieży;</li> <li>• Podejmowanie działań na rzecz uczestnictwa dzieci i młodzieży z Gminy Chodów w programie Erasmus+;</li> <li>• Rozwój wolontariatu uczniowskiego na rzecz kształtowania postaw liderekich i obywatelskich.</li> </ul>	<p>Zapewnienie wysokiej jakości edukacji dla uczniów szkół podstawowych poprzez wyposażenie placówek w nowoczesną bazę dydaktyczną.</p> <p>Zapewnienie szerokiej oferty zajęć pozalekcyjnych dostosowanej do zainteresowań dzieci i młodzieży, umożliwiającej dodatkowy rozwój.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Liczba doposażonych obiektów szkolnych (szt.);</li> <li>• Liczba zorganizowanych zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży (szt.);</li> <li>• Liczba uczniów objętych wsparciem w nauce (os.);</li> <li>• Liczba zorganizowanych szkoleń dla kadry nauczycielskiej (szt.);</li> <li>• Liczba przeprowadzonych zajęć rozwijających kompetencje cyfrowe dzieci i młodzieży (szt.);</li> <li>• Liczba podjętych inicjatyw na rzecz wolontariatu uczniowskiego (szt.).</li> </ul>

<p><b>III.II. Usługi społeczne dostosowane do potrzeb mieszkańców Gminy Chodów</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Działania na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz aktywizacja społeczności na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu;</li> <li>• Rozszerzenie zakresu usług opiekuńczych i asystenckich dla mieszkańców poprzez uruchomienie asystentów osób z niepełnosprawnościami oraz wprowadzenie usług związanych z transportem na żądanie;</li> <li>• Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu poprawy dostępności do podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej poprzez m.in. współorganizację okresowych badań profilaktycznych dla mieszkańców;</li> <li>• Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu poprzez rozwój usług cyfrowych i zwiększenie dostępu do nich, w tym nauka korzystania z Internetu i nowoczesnych technologii;</li> <li>• Zapewnienie dostępności architektonicznej w budynkach użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym likwidacje barier architektonicznych.</li> </ul>	<p>Poprawa jakości życia społeczeństwa poprzez wspieranie grup społecznych zagrożonych wykluczeniem oraz marginalizacją.</p> <p>Wspieranie rozwoju zintegrowanego i aktywnego społeczeństwa obywatelskiego.</p> <p>Poprawa dostępności do usług społecznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Liczba działań podjętych na rzecz integracji społecznej (szt.);</li> <li>• Liczba uruchomionych usług opiekuńczych oraz asystenckich (szt.);</li> <li>• Liczba umów podpisanych z podmiotami zewnętrznymi w celu poprawy dostępności do podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej (szt.);</li> <li>• Liczba przeprowadzonych szkoleń z zakresu korzystania z Internetu oraz nowoczesnych technologii (szt.);</li> <li>• Liczba budynków użyteczności publicznej dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami (szt.).</li> </ul>
<p><b>III.III. Rozbudowana oferta aktywnego spędzania czasu w Gminie Chodów</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Rozszerzenie oferty kulturalno-sportowej oferowanej mieszkańcom Gminy, a w szczególności zajęć dla dorosłych i osób starszych;</li> <li>• Modernizacja, rozbudowa i odpowiednie utrzymanie obiektów sportowo-rekreacyjnych, w tym świetlic wiejskich;</li> <li>• Utworzenie na terenie Gminy szlaku rowerowego łączącego Chodów z Dzierzbicami;</li> <li>• Stworzenie spójnego kalendarza cyklicznych wydarzeń kulturalnych na terenie Gminy;</li> <li>• Wsparcie organizacji pozarządowych w aspekcie dofinansowywania i współorganizacji lokalnych imprez, warsztatów</li> </ul>	<p>Zapewnienie mieszkańcom Gminy dostępu do ciekawej i zróżnicowanej oferty aktywnego spędzania wolnego czasu.</p> <p>Zachęcenie mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w wydarzeniach organizowanych na terenie Gminy Chodów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Liczba zorganizowanych zajęć kulturalnych i sportowych dla mieszkańców Gminy (szt.);</li> <li>• Liczba zmodernizowanych i rozbudowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych (szt.);</li> <li>• Długość utworzonych szlaków rowerowych (km);</li> <li>• Liczba odbywających się w ciągu roku cyklicznych wydarzeń gminnych (szt.);</li> <li>• Liczba organizacji pozarządowych objętych</li> </ul>

	<p>i szkoleń oraz udostępniania obiektów użyteczności publicznej;</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Wsparcie działalności świetlic wiejskich i wspieranie ich postrzegania jako centrów aktywności społecznej;</li><li>• Podejmowanie działań na rzecz integracji i zaangażowania mieszkańców w życie i rozwój Gminy.</li></ul>		wsparciem (szt.).
--	---	--	-------------------

### 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Chodów oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

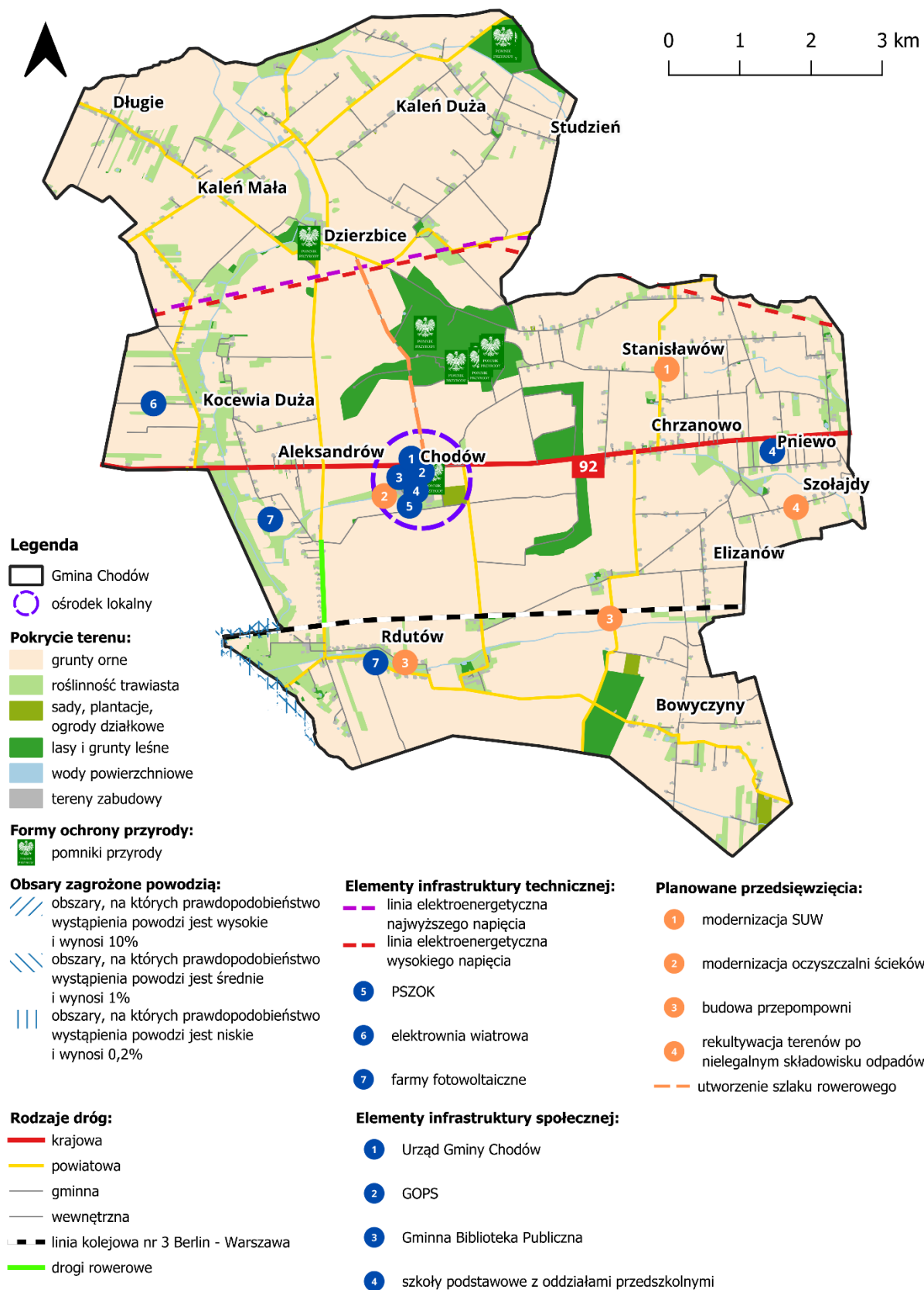
Gmina Chodów jest gminą wiejską położoną we wschodniej części województwa wielkopolskiego i powiatu kolskiego, przy granicy z województwem łódzkim. Całkowita powierzchnia Gminy wynosi 77,97 km<sup>2</sup>, co stanowi ok. 7,7% powierzchni powiatu. Gmina Chodów składa się z 15 sołectw: Aleksandrów, Bowyczyny, Chrzanowo, Chodów, Długie, Dzierzbice, Elizanów, Studzień, Kaleń Duża, Kaleń Mała, Kocewia Duża, Pniewo, Rdutów, Stanisławów oraz Szolajdy. Miejscowość gminną stanowi Chodów, który zlokalizowany jest w centralnej części Gminy.

Jednym z podstawowych czynników warunkujących możliwości rozwojowe jednostek samorządu terytorialnego jest jakość oraz dostępność infrastruktury drogowej. Główną oś komunikacyjną Gminy Chodów stanowi droga krajowa nr 92 relacji Rzepin – Kałuszyn. Przebiega ona w układzie wschód-zachód, a tym samym dzieli obszar Gminy na część północną oraz część południową. DK92 zapewnia szybki dostęp do Warszawy, a także w pobliżu pogranicza polsko-niemieckiego. Gminną sieć drogową uzupełniają drogi powiatowe o łącznej długości 59 km oraz drogi gminne o łącznej długości 54,3 km. Przez teren badanej jednostki przebiega również międzynarodowa linia kolejowa nr E20 relacji Berlin – Warszawa – Moskwa. Na terenie Gminy Chodów zlokalizowany jest jeden przystanek kolejowy w miejscowości Turzynów, który obsługuje wyłącznie połączenia do Poznania oraz Kutna.

W strukturze użytkowania terenu Gminy Chodów dominują użytki rolne, które zajmują 87,9% jej całkowitej powierzchni. Z kolei lasy i grunty leśne stanowią 5,4% powierzchni. Świadczy to o ekstensywnym sposobie zagospodarowania Gminy, z dominującą funkcją rolniczą. Należy również zaznaczyć, że znajdujące się na terenie badanej jednostki grunty orne charakteryzują się wysokimi klasami bonitacyjnymi, co stanowi potencjał do rozwoju nowoczesnego i wyspecjalizowanego rolnictwa. Pod względem zabudowy, w Gminie Chodów dominuje rozproszona zabudowa jednorodzinna oraz zabudowa zagrodowa, która koncentruje się wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

Na terenie Gminy Chodów nie występują powierzchniowe formy ochrony przyrody. Na badanym obszarze wyróżnia się jednak 7 pomników przyrody, które znajdują się w północnej oraz środkowej części Gminy. Należy zaznaczyć, że krańcową część terenów znajdujących się w południowo-zachodniej części Gminy sklasyfikowano jako obszary objęte szczególnym zagrożeniem powodzią:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2 % (raz na 500 lat);
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a Prawa wodnego, tj. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat);
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b Prawa wodnego, tj. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat).



**Ryc. 7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Chodów**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

## **Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej**

Ustalenia Strategii Rozwoju Gminy Chodów na lata 2025-2035 obowiązują na terenie całej jednostki samorządu terytorialnego. Poszczególne cele operacyjne i kierunki działań będą realizowane zgodnie z aktualnymi potrzebami i uwarunkowaniami występującymi w poszczególnych miejscowościach.

Kształtowanie polityki przestrzennej w Gminie opiera się jednocześnie na uwarunkowaniach lokalnych oraz na rekomendacjach zawartych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego „Wielkopolska 2020+”, przyjętego uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.

W ramach zapisów zawartych w Planie, Gmina Chodów została zakwalifikowana do wiejskiego obszaru funkcjonalnego oraz do wschodniego obszaru funkcjonalnego. Dla obu obszarów funkcjonalnych zdefiniowano cele polityki przestrzennej, w tym cel kluczowy, rozumiany jako nadrzędny względem pozostałych. Celem nadrzędnym dla rozwoju przestrzennego wiejskiego obszaru funkcjonalnego ma być kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej ukierunkowane na podnoszenie jakości życia mieszkańców, poprawę dostępności do usług oraz osiągnięcie wysokiego poziomu konkurencyjności i dostępności obszaru. Kluczowym celem rozwoju przestrzennego wschodniego obszaru funkcjonalnego będzie stworzenie nowych podstaw dla podtrzymania funkcjonowania istniejącego przemysłu energetycznego i oparcia go na innych nośnikach energii, zarówno istniejących w regionie jak i zewnętrznych. Jako istotne wskazano również przedstawienie gospodarki obszaru opartej na energetyce i górnictwie na wielofunkcyjne profile działalności, ze szczególnym uwzględnieniem wzbogacania funkcji usługowych.

Oprócz tego Gmina Chodów zalicza się do 6 pozostałych obszarów interwencji:

- obszarów wiejskich wymagających wsparcia procesów rozwojowych,
- obszarów ochrony gleb dla celów produkcji rolnej,
- obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych,
- miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje,
- obszarów o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe,
- obszarów o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich.

Politykę przestrzenną Gminy Chodów reguluje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które przyjęto na mocy uchwały nr XX/103/01 Rady Gminy w Chodowie z dnia 19 marca 2001 r. Jednak w dniu 24 września 2023 roku weszła w życie nowelizacja Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która wprowadza istotne zmiany w systemie planowania przestrzennego w Polsce. Główna zmiana to zastąpienie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przez plan ogólny, który, w odróżnieniu od dotychczasowego studium, będzie miał rangę aktu prawa miejscowego.

Analiza powyższych dokumentów, a także diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz cele i kierunki działań przedstawione w niniejszej Strategii, pozwoliły na określenie ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Chodów, które przedstawiono poniżej.

### **Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu**

- zachowanie terenów o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych;
- ochrona terenów objętych ochroną prawną oraz innych obszarów cennych przyrodniczo, w tym terenów otwartych;
- zachowanie i przywracanie układu lokalnych korytarzy ekologicznych oraz ochrona przed ich defragmentacją;
- utrzymanie różnorodności biologicznej;
- przeciwdziałanie rozlewaniu się zabudowy;
- wsparcie rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury, w szczególności poprzez ustalanie racjonalnych wskaźników w zakresie powierzchni biologicznie czynnej w dokumentach planistycznych, zapewnienie i egzekwowanie odpowiedniej retencji oraz wykorzystanie istniejącej przestrzeni i obiektów do jej rozwoju;

- ochrona cieków wodnych, m.in. poprzez zakaz lub ograniczenie zabudowy w pobliżu zbiorników i cieków wodnych;
- ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami pochodzenia komunikacyjnego, bytowego oraz rolniczego poprzez kontrole stanu technicznego instalacji kanalizacji sanitarnej i burzowej, konserwacje urządzeń do separacji substancji ropopochodnych i osadników piaskowych, itp.;
- wykorzystanie obszarów zielonych do celów rekreacyjnych poprzez budowę ścieżek rowerowych i nowych szlaków, budowę i utrzymanie infrastruktury rekreacyjnej;
- ochrona terenów rekreacyjnych i wypoczynku, lasów i terenów zielonych przed zabudową związaną z uciążliwą działalnością gospodarczą (zakłady przemysłowe, magazynowe i usługowe);
- nadanie funkcji edukacyjnej nowym i istniejącym obszarom zielonym oraz elementom zielono-błękitnej infrastruktury;
- ochrona powietrza i zapobieganie przekraczaniu poziomów dopuszczalnych stężeń substancji szkodliwych w powietrzu poprzez działania termomodernizacyjne, wprowadzanie do celów grzewczych urządzeń o wysokiej sprawności energetycznej, rozwój zielonej energii i ograniczanie niskiej emisji wynikającej z ruchu samochodowego.

### Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- ochrona elementów dziedzictwa kulturowego, w szczególności wartościowych układów ruralistycznych, historycznych zespołów pałacowo-parkowych, zadrzewień przydrożnych i śródpolnych oraz obiektów zabytkowych;
- ochrona różnorodności i wielokulturowości dziedzictwa kulturowego regionu i dóbr kultury współczesnej;
- przystosowanie zachowanych założeń i obiektów, które utraciły swoje pierwotne funkcje, do nowych, współczesnych potrzeb, z uwzględnieniem wymogów w zakresie ich dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami oraz – w miarę możliwości – wykorzystujących rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej oraz rozwiązania w zakresie adaptacji do zmian klimatu (zatrzymanie wód opadowych, przepuszczalność terenu, ogrody deszczowe i inne);
- restauracja i modernizacja techniczna obiektów zabytkowych zgodnie z wytycznymi konserwatora zabytków z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości zabytkowej obiektów, służącej jednocześnie rozwojowi gospodarczemu i włączeniu społecznemu;
- podnoszenie walorów użytkowych oraz komercjalizacja funkcji turystycznej, z wykorzystaniem zasobu historycznego jako istotnego komponentu;
- ochrona gminnych tradycji związanych z jej rolniczą funkcją.

### Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

- utrzymanie i kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy, z możliwością jej uzupełnienia;
- kształtowanie czytelnej, zwartej struktury przestrzennej i dopełnianie układów urbanistycznych;
- wyznaczanie zróżnicowanych standardów zabudowy dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w dostosowaniu do charakteru miejsca – z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia dostępności do usług społecznych (przedszkola, szkoły, place zabaw, zieleń publiczna, usługi sportu, rekreacji i turystyki),
- kształtowanie nowych obszarów zabudowy mieszkaniowej w oparciu o układ komunikacyjny o parametrach dostosowanych do intensywności zabudowy i zapewniający przepustowość w skali lokalnej i ponadlokalnej;
- zachowanie, ochrona przed zainwestowaniem i wykorzystanie zasobów w postaci gleb wysokiej przydatności rolniczej;
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi oraz otuliną biologiczną cieków wodnych;
- ograniczenie negatywnego wpływu terenów aktywności gospodarczej na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz (np. strefowanie zabudowy, tworzenie pasów zieleni izolacyjnej i granic przestrzennych),
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Gminy;
- przeciwdziałanie konfliktom przestrzennym poprzez zachowanie równowagi pomiędzy dostępnością usług, lokalizacji terenów działalności gospodarczej i terenów produkcyjnych a uciążliwością ich oddziaływania na tereny sąsiednie;
- nawiązanie gabarytami, powierzchnią zabudowy i stylem architektonicznym nowych i przebudowywanych obiektów do istniejącej zabudowy występującej na danym obszarze;
- podnoszenie dostępności terenów i obiektów usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami;
- wsparcie dla rozwoju odnawialnych źródeł energii.

Zgodnie z § 3, ust. 10 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydania

z niego wypisów i wyrysów, na terenie Gminy Chodów dopuszcza się określenie wyższego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, niż wynika to ze wzoru z ust. 2, jeżeli jest to uzasadnione szczególnymi potrzebami w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej.

### Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem handlu wielkopowierzchniowego rozumie się handel realizowany w obiekcie handlowym o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m<sup>2</sup>. Jego lokalizacja jest regulowana w planie ogólnym poprzez wskazanie strefy handlu wielkopowierzchniowego oraz konieczność sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku potrzeby realizacji tego obiektu. Plan miejscowy sporządza się wtedy dla terenu położonego na obszarze obejmującym co najmniej obszar, na którym powinny nastąpić zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej w wyniku realizacji tego obiektu.

Na obszarze Gminy Chodów dopuszcza się lokalizację obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Jako zasady ich lokalizacji przyjmuje się w szczególności:

- wskazanie lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego uwzględniającej zapewnienie przepustowości układu komunikacyjnego i wydolności systemów infrastruktury technicznej,
- przyjęcie dopuszczalnych wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu z uwzględnieniem ładu przestrzennego,
- wprowadzenie nakazu utworzenia zieleni izolującej strefę handlu wielkopowierzchniowego od strefy mieszkalnej,
- przeprowadzenie oceny wpływu inwestycji na środowisko oraz krajobraz.

### Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem inwestycji celu publicznego należy rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim), a także krajowym (obejmującym również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne), oraz metropolitalnym (obejmującym obszar metropolitalny) bez względu na status podmiotu podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, m.in.:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji;
- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania lub ich wykorzystania w instalacji odnawialnego źródła energii wytwarzającej biogaz w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii;
- budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego;
- budowa, utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa, a także ustanowienie strefy ochronnej terenu zamkniętego, w tym wynikające z umów lub porozumień międzynarodowych, a także na potrzeby ochrony granicy państwowej lub zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich;
- poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górnictw;
- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy;
- ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej;
- ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody;
- wydzielanie gruntów pod publicznie dostępne przestrzenie i obiekty: ciągi piesze, place, parki, a także ich urządzenie, w tym budowa lub przebudowa.

W przypadku lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego na terenie Gminy przyjmuje się w szczególności:

- ograniczenie negatywnego wpływu kluczowych inwestycji celu publicznego na zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz;
- lokalizowanie kluczowych inwestycji celu publicznego poza obszarami chronionymi, glebami wysokiej przydatności rolniczej i terenami leśnymi;
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce

- przestrzennej Gminy;
- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu;
- wykorzystanie istniejącej infrastruktury do realizacji inwestycji celu publicznego.

### Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

W zakresie transportu i komunikacji:

- zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej poprzez rozwój układu drogowego, komunikacji zbiorowej, infrastruktury pieszo-rowerowej, węzłów komunikacyjnych;
- dążenie do ograniczenia ruchu indywidualnych pojazdów samochodowych, szczególnie na obszarach o dużych walorach przyrodniczych i dużej wrażliwości środowiska na czynniki antropopresyjne;
- wyznaczanie w dokumentach planistycznych dróg o szerokości zapewniającej możliwość wykonania wszystkich niezbędnych do prawidłowego wykorzystania drogi elementów, jak chodniki, parkingi, ciągi rowerowe;
- budowa ścieżek rowerowych poprawiających dostępność i obsługę komunikacyjną sołectw poprzez stworzenie ciągłego systemu komunikacji rowerowej.

W zakresie infrastruktury technicznej i społecznej:

- kreowanie połączeń pomiędzy zabudową mieszkaniową a infrastrukturą społeczną oraz dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej i technicznej;
- dalszy rozwój systemów infrastruktury technicznej, w tym wodno-kanalizacyjnej, będącej podstawą do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z działalnością gospodarczą;
- wyposażenie terenów w sprawny system odprowadzania i utylizacji ścieków, niezbędny przy wysokim stopniu zwodociągowania,
- utrzymywanie i poprawa jakości usług o charakterze publicznym (szkoły, przedszkola, instytucje kultury, obiekty sportowe), w tym bazy infrastrukturalnej oraz rozwój systemu opieki nad osobami ze szczególnymi potrzebami;
- kształtowanie centralnych przestrzeni publicznych w poszczególnych wsiach, umożliwiających aktywność społeczną, budowę oraz umacnianie więzi społecznych i budowanie lokalnej tożsamości;
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury oraz zapewnienie odpowiedniej retencji (powierzchnia biologicznie czynna, budowa zbiorników na deszczówkę z terenów utwardzonych w celu wtórnego wykorzystania);
- tworzenie warunków dla lokalizacji instalacji urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii na poziomie aktów planistycznych (plan ogólny, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego).

### Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Urządzenia wytwarzające energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW powinny być lokalizowane na gruntach klasy IV, V, VI lub nieużytkach i nie powinny wpływać na poszerzenie obszaru stref ochronnych, które związane są z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu oraz użytkowaniu terenu poza granicami wyznaczonego obszaru. W przypadku lokalizacji takich urządzeń wyznacza się następujące zasady:

- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu;
- lokalizowanie ośrodków produkcyjnych i infrastruktury technicznej (w tym odnawialnych źródeł energii) na terenach ściśle określonych, z uwzględnieniem istniejących form ochrony przyrody oraz z zachowaniem bezpiecznej strefy ochronnej od zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży;
- dbałość o relacje funkcjonalno-przestrzenne z terenami sąsiednimi;
- podejmowanie działań powstrzymujących znaczne przeobrażenie krajobrazu kulturowego;
- w granicach stref ochronnych dla elektrowni fotowoltaicznych wszelkie przedsięwzięcia nie mogą przekraczać standardów jakości środowiska;
- wyłącza się obszary chronionego krajobrazu z lokalizowania elektrowni wiatrowych o mocy większej niż moc mikro instalacji w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.

### Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się te przedsięwzięcia, które zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w podziale na przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz te mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W przypadku lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie Gminy

należy uwzględnić:

- lokalizację w miejscach, które nie naruszają funkcjonowania korytarzy ekologicznych, obszarów chronionych oraz nie przyczyniają się do niszczenia siedlisk gatunków występujących w Gminie;
- rozmieszczenie form ochrony przyrody, ograniczenia wynikające z uchwał je powołujących, planów ochrony tych obszarów oraz aktów prawa miejscowego;
- realizację działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą możliwych negatywnych oddziaływań na środowisko;
- przeprowadzenie indywidualnej procedury badania wpływu przedsięwzięcia na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

#### Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- kontynuacja rolniczego sposobu użytkowania terenów, szczególnie w obrębie zwartych kompleksów gleb o wysokiej jakości i przydatności rolniczej;
- przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy w celu ochrony kompleksów rolnych i leśnych;
- zachowanie korytarzy ekologicznych oraz siedlisk gatunków chronionych i zagrożonych;
- kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową;
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi;
- zalesianie gruntów najsłabszych, nieużytków i gruntów rolniczo nieprzydatnych;
- prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej, poprzez właściwy dobór upraw dostosowanych do warunków środowiskowych, wykorzystanie potencjału produkcyjnego trwałych użytków zielonych dla produkcji zwierzęcej, racjonalne stosowanie nawożenia i środków ochrony roślin;
- zwiększanie opłacalności produkcji rolnej, poprzez polepszanie struktury gospodarstw rolnych, wprowadzanie nowych technologii i innowacji, inwestycje we wzrost produktywności, rozwijanie współpracy rolników między sobą i branżą przetwórstwa, rozwój rynków lokalnych i targowisk;
- dopuszcza się przekształcenie profilu istniejących gospodarstw rolnych na agroturystyczny, zgodnie ze wskazanymi kierunkami rozwojowymi sektora turystyki w Gminie.

#### Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Gmina Chodów nie posiada obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w myśl ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Ponadto, nie planuje się podjęcie działań służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zgodnie ze wskazaną ustawą. Na terenie Gminy nie występują również większe obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub remediacji. Planuje się jednak rekultywację terenów po nielegalnym składowisku odpadów w miejscowości Szolałdy

#### 4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Cele strategiczne oraz kierunki działań zawarte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów, które mieszkańcy napotykają na obszarze Gminy Chodów. Jednocześnie, są one zgodne i harmonijne z dokumentami strategicznymi o wyższym stopniu rangi na poziomie krajowym i wojewódzkim, takimi jak Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR), Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 oraz Strategią rozwoju powiatu kolskiego na lata 2025-2035. Współgranie celów jakie wyznacza Strategia z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji tego dokumentu.

Cel główny KSRR zakłada „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”. Cel ten uzupełniony jest 3 celami operacyjnymi:

- Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
- Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
- Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) oraz Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.

Wizja rozwoju województwa wielkopolskiego w perspektywie do 2030 roku brzmi: „Wielkopolska w 2030 roku to region przodujący w kraju, liczący się w Europie i szanujący jej uniwersalne wartości, świadomy swojego dziedzictwa przyrodniczego i cywilizacyjnego, spójny, zrównoważony i dostępny terytorialnie, otwarty na nowe idee i ludzi, silny nowoczesną gospodarką, aspiracjami i wiedzą swoich mieszkańców, zapewniający im bardzo dobre warunki życia, pracy i wypoczynku na całym obszarze województwa.”

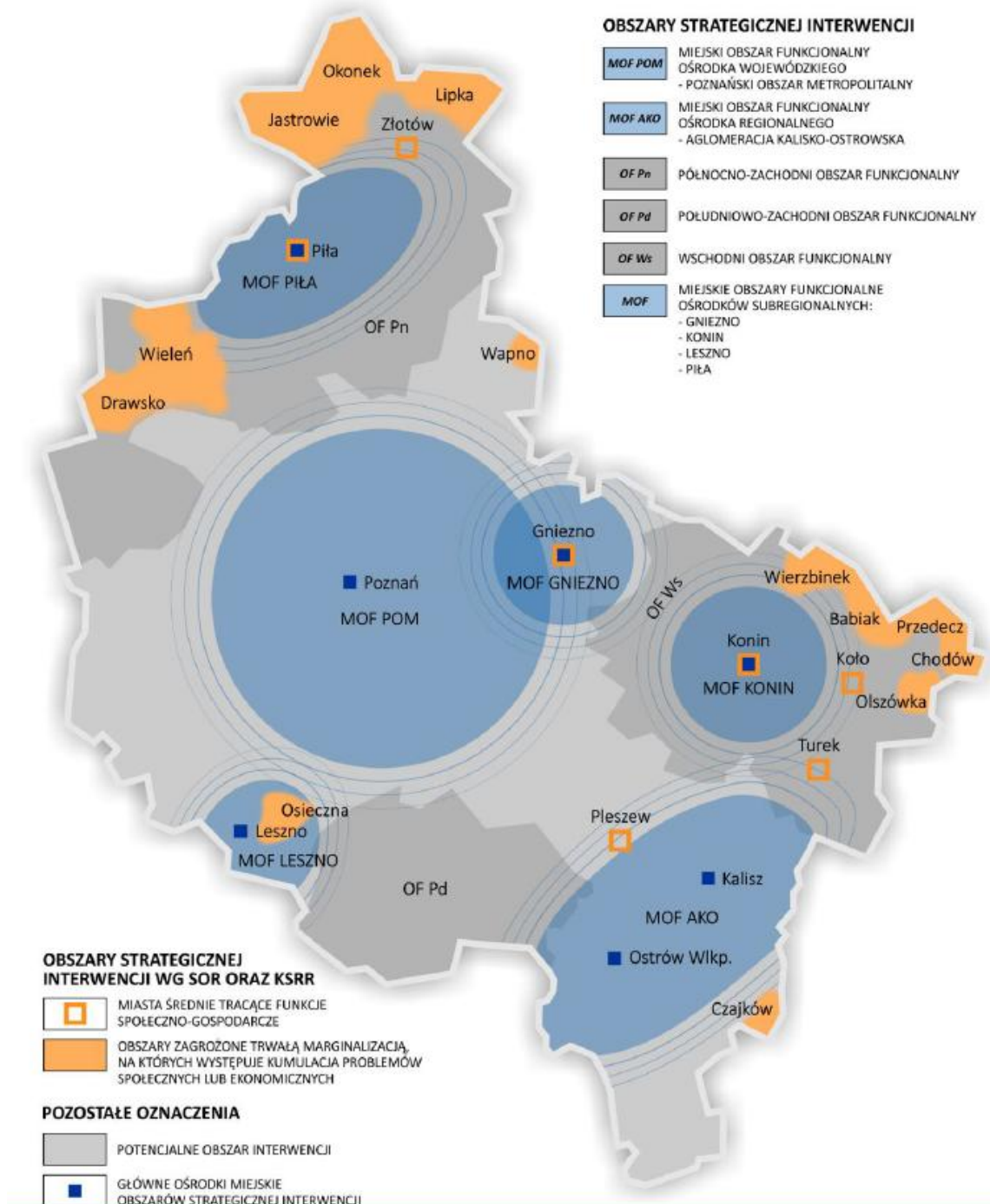
Dokument zawiera następującą misję: „Samorząd Województwa umacnia krajową i europejską pozycję Wielkopolski, rozwija jej potencjał społeczny i gospodarczy, podnosi poziom życia mieszkańców oraz dba o środowisko przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe regionu dla dobra jego obecnych i przyszłych pokoleń w myśl zasad zrównoważonego rozwoju.”

W Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku wyznaczono następujące cele strategiczne:

1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców.
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu.
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski.
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku wskazuje również Obszary Strategicznej Interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Do obszarów tych należy w szczególności kierować interwencję publiczną obejmującą finansowane z różnych źródeł inwestycje, w tym gospodarcze, infrastrukturalne i zasoby ludzkie. Dotyczy to zarówno obszarów charakteryzujących się największym potencjałem rozwojowym, które mają znaczący wpływ na wzrost konkurencyjności regionu, jak i obszarów o najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej, które wymagają wsparcia, aby zapobiec ich dalszej marginalizacji.

W Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku, Gmina Chodów zaliczona została do gmin Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego (WOF). Zgodnie z zapisami zawartymi w dokumencie WOF stanowi obszar koncentracji przemysłu wydobywczo-energetycznego we wschodniej części Wielkopolski. Głównymi jednostkami osadniczymi na wskazanym obszarze są Konin, Koło, Słupca oraz Turek. Ze względu na wyczerpywanie się złóż kopalin Wschodni Obszar Funkcjonalny wymaga wdrożenia działań restrukturyzacyjnych ukierunkowanych na określenie nowych funkcji dla zlokalizowanych na tym obszarze terenów poprodukcyjnych i pogórnicznych oraz ukierunkowania przemysłu na produkcję innych nośników energii. Szansę rozwojową dla wskazanego obszaru stanowi rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE), zwłaszcza energetyki geotermalnej i wodoru. Istotnym jest również dywersyfikacja lokalnego rynku pracy poprzez specjalizację branż niezwiązanych z przemysłem wydobywczym oraz rekultywacja terenów pokopalnianych.



**Ryc. 8. Obszary strategicznej interwencji w województwie wielkopolskim**  
 Źródło: Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

Tabela poniżej przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii Rozwoju Gminy Chodów na lata 2025-2035 ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku, Strategią rozwoju powiatu kolskiego 2025-2035 oraz kluczowymi kierunkami działań wyznaczonymi dla Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego.

**Tab. 8. Spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Chodów na lata 2025-2035 ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku, Strategią rozwoju powiatu kolskiego na lata 2025-2035 (projekt) oraz kluczowymi kierunkami działań wyznaczonymi dla Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego**

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	Strategia rozwoju powiatu kolskiego na lata 2025-2035 (projekt)	Kluczowe kierunki działań dla Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego	Strategia Rozwoju Gminy Chodów na lata 2025-2035
<p><b>Cel strategiczny 1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców</b></p> <p>1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu</p> <p>1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia</p> <p>1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy</p>	<p><b>1. Rozwój gospodarczy i stabilny rynek pracy</b></p> <p>1.1. Wsparcie przedsiębiorczości i przeciwdziałanie bezrobociu</p> <p>1.2. Tworzenie stref inwestycyjnych i poprawa atrakcyjności gospodarczej</p> <p>1.3. Promocja regionu i lokalnych produktów</p> <p><b>3. Wysoka jakość życia i wsparcie społeczności lokalnej</b></p> <p>3.1. Dostosowanie kształcenia ponadpodstawowego do potrzeb rynku pracy</p> <p>3.2. Wzmocnienie usług pomocy społecznej i pieczy zastępczej</p> <p>3.3. Poprawa bezpieczeństwa i jakości życia (zdrowie, zarządzanie kryzysowe, bezpieczeństwo publiczne)</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Przeprowadzenie sprawiedliwej transformacji energetycznej bez znaczących kosztów ekonomicznych i społecznych</li> <li>Restrukturyzacja i modernizacja gospodarki WOF, tworzenie alternatyw gospodarczych (opartych np. na OZE, wodorze) oraz specjalizacji niezwiązanych bezpośrednio z przemysłem paliwowo-energetycznym, m.in. budowa proinnowacyjnego Parku Przemysłowo-Technologicznego Aglomeracji Konińskiej</li> <li>Rozwój i podniesienie atrakcyjności terenów inwestycyjnych przez zintegrowane działania promocyjne, a także racjonalne wykorzystanie i zagospodarowanie terenów poprodukcyjnych i pogórnich</li> <li>Zachowanie i rozwój potencjału rolnictwa, ochrona gruntów rolnych, wdrażanie programów kompensacyjnych dla sektora rolniczego z tytułu działalności kopalni</li> <li>Poprawa sytuacji na rynku pracy przez</li> </ul>	<p><b>Cel II: Dynamiczny rozwój lokalnej gospodarki oparty na wspieraniu przedsiębiorczości oraz nowoczesnego rolnictwa</b></p> <p>II.I. Wspieranie poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy Chodów</p> <p>II.II. Rozwój nowoczesnego i ekologicznego rolnictwa na terenie Gminy Chodów</p> <p><b>Cel III: Tworzenie zintegrowanego i aktywnego społeczeństwa poprzez inwestycje w wysokiej jakości edukację, usługi społeczne oraz rozwijanie zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców</b></p> <p>III.I. Wysokiej jakości system edukacji na terenie Gminy Chodów</p>

		<p>stworzenie warunków do powstania nowych miejsc pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Podniesienie jakości kształcenia i dopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, stworzenie warunków do kształcenia ustawicznego szczególnie w przypadku pracowników odchodzących z sektora paliwowo-energetycznego tak, aby w nowych miejscach pracy mogli w jak największym stopniu wykorzystywać swoje wcześniej zdobyte umiejętności i doświadczenie zawodowe</li> </ul>	
<p><b>Cel strategiczny 2: Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu</b></p> <p>2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie</p> <p>2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu</p> <p>2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu</p>	<p><b>1. Rozwój gospodarczy i stabilny rynek pracy</b></p> <p>1.1. Wsparcie przedsiębiorczości i przeciwdziałanie bezrobociu</p> <p>1.2. Tworzenie stref inwestycyjnych i poprawa atrakcyjności gospodarczej</p> <p>1.3. Promocja regionu i lokalnych produktów</p> <p><b>2. Nowoczesna infrastruktura techniczna</b></p> <p>2.1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej oraz komunikacji powiatowej</p> <p>2.2. Rozwój bazy mieszkaniowej na poziomie powiatowym</p> <p>2.3. Efektywne gospodarowanie przestrzenią i ochrona środowiska</p> <p><b>3. Wysoka jakość życia i wsparcie społeczności lokalnej</b></p> <p>3.1. Dostosowanie kształcenia ponadpodstawowego do potrzeb rynku pracy</p> <p>3.2. Wzmocnienie usług pomocy społecznej i pieczy zastępczej</p> <p>3.3. Poprawa bezpieczeństwa i jakości</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych, poprawa dostępu do usług społecznych i ich jakości, w tym usług i infrastruktury zdrowotnej, usług opiekuńczych i senioralnych</li> <li>• Rozwój funkcji turystycznych w oparciu o walory georóżnorodności środowiska WOF</li> <li>• Wzmacnianie społeczności lokalnych i tożsamości lokalnej, m.in. przez wykorzystanie dorobku i doświadczenia funkcjonujących na tym obszarze Lokalnych Grup Działania</li> </ul>	<p><b>Cel I: Zrównoważony rozwój infrastrukturalny i przestrzenny zapewniający wysoką jakość życia mieszkańców oraz ochronę środowiska naturalnego, wraz z adaptacją do zmian klimatu</b></p> <p>I.II. Bezpieczna, funkcjonalna i zadbane przestrzeń Gminy Chodów</p> <p><b>Cel III: Tworzenie zintegrowanego i aktywnego społeczeństwa poprzez inwestycje w wysokiej jakości edukację, usługi społeczne oraz rozwijanie zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców</b></p> <p>III.II. Usługi społeczne dostosowane do potrzeb mieszkańców Gminy Chodów</p> <p>III.III. Rozbudowana oferta aktywnego spędzania czasu w Gminie Chodów</p>

	życia (zdrowie, zarządzanie kryzysowe, bezpieczeństwo publiczne)		
<p><b>Cel strategiczny 3: Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski</b></p> <p>3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa</p> <p>3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski</p> <p>3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej</p>	<p><b>2. Nowoczesna infrastruktura techniczna</b></p> <p>2.1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej oraz komunikacji powiatowej</p> <p>2.2. Rozwój bazy mieszkaniowej na poziomie powiatowym</p> <p>2.3. Efektywne gospodarowanie przestrzenią i ochrona środowiska</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Rozbudowa infrastruktury transportowej, budowa/przebudowa sieci dróg krajowych i wojewódzkich położonych na obszarze WOF, m.in. DK 25, 72, 92, ułatwienie przepływów towarów w kierunkach północ- południe i wschód-zachód powiązanych z autostradą A2</li> <li>• Rozwój infrastruktury kolejowej, budowa węzła kolejowego oraz rozważenie budowy sieci kolejowej łączącej Konin–Koło–Turek, modernizacja linii kolejowej E20</li> <li>• Wzmacnianie wewnętrznej spójności komunikacyjnej WOF przez rozwój lokalnej infrastruktury drogowej, transportu niskoemisyjnego, tworzenie sieci ścieżek rowerowych, rozwój sieci komunikacji autobusowej, integrację systemów transportu zbiorowego i budowę węzłów przesiadkowych</li> <li>• Dochowanie zobowiązań w dziedzinie ochrony środowiska oraz podnoszenie jego jakości, szczególnie w zakresie powietrza, bioróżnorodności, wód powierzchniowych i podziemnych, upowszechnianie edukacji ekologicznej</li> <li>• Uregulowanie gospodarki odpadami i wodno-ściekowej</li> <li>• Wzrost retencji wody</li> <li>• Produkcja energii opartej na nowych nośnikach energii,</li> </ul>	<p><b>Cel I: Zrównoważony rozwój infrastrukturalny i przestrzenny zapewniający wysoką jakość życia mieszkańców oraz ochronę środowiska naturalnego, wraz z adaptacją do zmian klimatu</b></p> <p>I.I. Rozwinięta i nowoczesna infrastruktura techniczna na terenie Gminy Chodów</p> <p>I.III. Ochrona środowiska naturalnego wraz z adaptacją do zmian klimatu w Gminie Chodów</p>

		<p>inicjowanie i prowadzenie działań związanych z rozwojem energetyki rozproszonej oraz lokalnym bezpieczeństwem energetycznym, rozwój inicjatyw klastrowych oraz inteligentnych systemów magazynowania, zarządzania i dystrybucji energii, w szczególności opartych na alternatywnych źródłach</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Wykorzystanie pełnego potencjału wszystkich rodzajów OZE (m.in. biopaliw ciekłych, biogazu, energii wiatru, geotermii głębokiej, pomp ciepła, ogniw fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych) oraz poprawa efektywności energetycznej</li> </ul>	
<p><b>Cel strategiczny 4: Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem</b> 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju</p>	<p><b>1. Rozwój gospodarczy i stabilny rynek pracy</b> 1.1. Wsparcie przedsiębiorczości i przeciwdziałanie bezrobociu 1.2. Tworzenie stref inwestycyjnych i poprawa atrakcyjności gospodarczej 1.3. Promocja regionu i lokalnych produktów</p> <p><b>2. Nowoczesna infrastruktura techniczna</b> 2.1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej oraz komunikacji powiatowej 2.2. Rozwój bazy mieszkaniowej na poziomie powiatowym 2.3. Efektywne gospodarowanie przestrzenią i ochrona środowiska</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Rewitalizacja, rekultywacja i przywrócenie przyrodzie i mieszkańcom zdegradowanych terenów pogórnicych, rewitalizacja obszarów zdegradowanych zwiększająca ich atrakcyjność osiedleńczą i poprawiająca jakość życia mieszkańców</li> <li>Wzmacnianie instrumentów programowych i doskonalenie systemów wdrażania zwiększających skuteczność implementowanych mechanizmów rozwojowych, doskonalenie i upowszechnianie modelu współzarządzania z wykorzystaniem metod partycypacji społecznej przy uczestnictwie NGO, JST wszystkich szczebli, przedstawicieli rządu,</li> </ul>	<p><b>Cel I: Zrównoważony rozwój infrastrukturalny i przestrzenny zapewniający wysoką jakość życia mieszkańców oraz ochronę środowiska naturalnego, wraz z adaptacją do zmian klimatu</b> I.I. Rozwinięta i nowoczesna infrastruktura techniczna na terenie Gminy Chodów I.II. Bezpieczna, funkcjonalna i zadbane przestrzeń Gminy Chodów</p> <p><b>Cel II: Dynamiczny rozwój lokalnej gospodarki oparty na wspieraniu przedsiębiorczości oraz nowoczesnego rolnictwa</b> II.I. Wspieranie poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy Chodów II.II. Rozwój nowoczesnego i ekologicznego rolnictwa na terenie Gminy Chodów</p>

		<p>przedsiębiorców i mieszkańców</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Przygotowanie sprawiedliwego i inkluzywnego Planu transformacji gospodarczej i energetycznej, który zostanie uzgodniony w gronie wszystkich zainteresowanych stron, w tym pracowników, związków zawodowych, przedsiębiorców, władz samorządowych, przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, przedstawicieli szkół i uczelni; transformacja powinna być zgodna z unijną inicjatywą wsparcia regionów górniczych</li> </ul>	
--	--	---	--

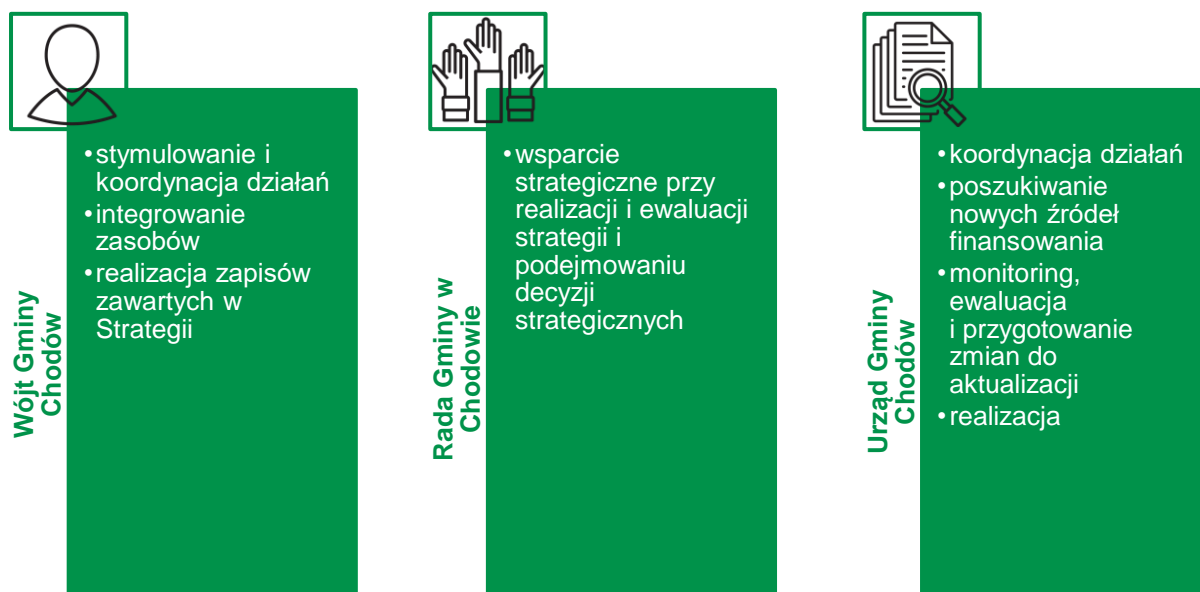
Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku oraz Strategii rozwoju powiatu kolskiego na lata 2025-2035 (projekt).

## 5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Chodów na lata 2025-2035 jest kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, jak i ewaluację. Poprzez gromadzenie i analizę danych, wprowadzony zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

### Wdrażanie Strategii

Strategia realizowana będzie w latach, na jakie przyjęty został dokument, a więc w latach 2025-2035. Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka lub pracownik będą odpowiedzialni. Podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji Strategii będzie sektor publiczny (władze samorządowe, jednostki organizacyjne Gminy, inne jednostki samorządu terytorialnego), sektor prywatny (partnerzy prywatni i biznesowi, przedsiębiorcy, inwestorzy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze) oraz sektor społeczny (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osoby publiczne). Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii odpowiedzialny będzie Wójt Gminy Chodów, Rada Gminy w Chodowie oraz Urząd Gminy Chodów, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy.



W celu zachowania nadrzędności oraz spójności Strategii wobec innych planów, programów i dokumentów o charakterze strategicznym, opracowywanych w Gminie na potrzeby realizacji zadań, rekomenduje się ich aktualizację zgodnie z celami strategicznymi. Zagwarantowanie spójnego podejścia do polityki rozwoju wymagać zatem będzie uwzględnienia zapisów Strategii w zakresie konkretnych obszarów zarówno w dokumentach wieloletnich, jak i programach przyjmowanych rokrocznie. Pozwoli to wzmocnić efekt podejmowanych działań i jednocześnie uszczegółowić zapisy Strategii.

Wdrażając Strategię, Gmina Chodów będzie dbać o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo Gmina będzie aktywnie

uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez okoliczne podmioty z jej otoczenia (w szczególności z terenu powiat kolskiego).

W celu zaangażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju Gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych częściach Gminy.

### **Monitoring i ewaluacja Strategii**

W celu sprawdzenia efektywności prowadzonych działań zakłada się przeprowadzenie analizy stopnia realizacji zakładanych celów. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba.

Monitoring będzie odbywał się przy pomocy tabeli ewaluacyjnej, stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. W tabeli znajduje się miejsce na wprowadzenie jednostki odpowiedzialnej za realizację celów, a także kolumny z planowaną datą wykonania zadania oraz datą faktyczną. Na podstawie tego uzupełniona zostanie ostatnia część tabeli ewaluacyjnej, zawierająca informacje na temat stanu realizacji działań. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części osiągnięto założony cel operacyjny, a dalej strategiczny.

Śledzenie postępu realizacji celów wspomże coroczne opracowywanie Raportu o stanie Gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

### **Aktualizacja Strategii**

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Strategii Rozwoju Gminy Chodów na lata 2025-2035 będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w dokumencie w przypadkach uzasadnionych. W momencie, gdy Wójt Gminy Chodów we wsparciu pracowników Urzędu Gminy Chodów zauważy konieczność modyfikacji Strategii Rozwoju Gminy, Wójt Gminy występuje do Rady Gminy w Chodowie z wnioskiem o jego zmianę.

Ewentualna aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Chodów na lata 2025-2035 będzie następować w trybie przewidzianym w art. 10f ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, który stanowi, iż strategia rozwoju Gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna Gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa. Do aktualizacji strategii rozwoju Gminy stosuje się wtedy zapisy z art. 10f ust. 1–4 ustawy o samorządzie gminnym.

## **6. Ramy finansowe i źródła finansowania**

Gmina Chodów na bieżąco bada i analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, m.in. w ramach Funduszy Europejskich dla Wielkopolski 2021-2027;
- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027);
- ogólnopolskie programy operacyjne;
- programy rządowe, w tym m.in. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Aktywny Maluch, Senior+, Dostępność Plus oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;

- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przez podmioty publiczne i prywatne.

**Program Regionalny: Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027** będzie głównym dokumentem określającym kierunki wsparcia finansowanego ze środków Unii Europejskiej w województwie wielkopolskim w okresie budżetowym 2021-2027.

W ramach nowej perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze takie jak:

- **EFRR** – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- **FS** – Fundusz Spójności,
- **EFS+** – Europejski Fundusz Społeczny+.

Do programów krajowych w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą m.in.:

- **FEnIKS** – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko,
- **FENG** – Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki,
- **FERS** – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- **FERC** – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy, 7
- **PTFE** – Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich,
- **FEPŻ** – Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację działań założonych w Strategii Rozwoju Gminy Chodów na lata 2025-2035. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych, oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w Strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych jednostek Urzędu oraz jednostek organizacyjnych Gminy Chodów.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem kolskim oraz województwem wielkopolskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadań.

Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych będzie budżet Gminy oraz Wieloletnia Prognoza Finansowa. Gmina Chodów będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób nie zagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe, przeznaczone będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określone będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczone będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Tabela na kolejnej stronie przedstawia prognozę wysokości głównych kategorii budżetowych w latach 2025-2039 na podstawie uchwały nr XIV/52/2025 Rady Gminy w Chodowie z dnia 25 lutego 2025 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Chodów na lata 2025-2029.

W analizowanych latach łączne dochody wyniosą ponad 99,5 mln zł z czego dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych ponad 31,3 mln zł i podatku od nieruchomości na poziomie ponad 6,5 mln zł. Łączne wydatki wyniosą natomiast ponad 101,7 mln zł.

**Tab. 9. Prognozowane środki budżetowe na lata 2025-2029**

Lata	Dochody ogółem	w tym:		Wydatki ogółem
		PIT	podatek od nieruchomości	
<b>2025</b>	21 805 516,70 zł	6 134 002,08 zł	1 219 900,00 zł	23 959 055,40 zł
<b>2026</b>	19 070 000,00 zł	6 220 000,00 zł	1 250 000,00 zł	19 070 000,00 zł
<b>2027</b>	19 320 000,00 zł	6 270 000,00 zł	1 300 000,00 zł	19 320 000,00 zł
<b>2028</b>	19 520 000,00 zł	6 300 000,00 zł	1 350 000,00 zł	19 520 000,00 zł
<b>2029</b>	19 800 000,00 zł	6 350 000,00 zł	1 400 000,00 zł	19 800 000,00 zł
<b>Ogółem:</b>	<b>99 515 516,70 zł</b>	<b>31 274 002,08 zł</b>	<b>6 519 900,00 zł</b>	<b>101 669 055,40 zł</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały nr XIV/52/2025 Rady Gminy w Chodowie z dnia 25 lutego 2025 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Chodów na lata 2025-2029.

Natomiast potencjał inwestycyjny Gminy Chodów rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2025-2029 wyniesie ponad 5,4 mln zł.



**DIAGNOZA SYTUACJI  
PRZESTRZENNEJ,  
GOSPODARCZEJ  
I SPOŁECZNEJ  
GMINY CHODÓW**



# SPIS TREŚCI

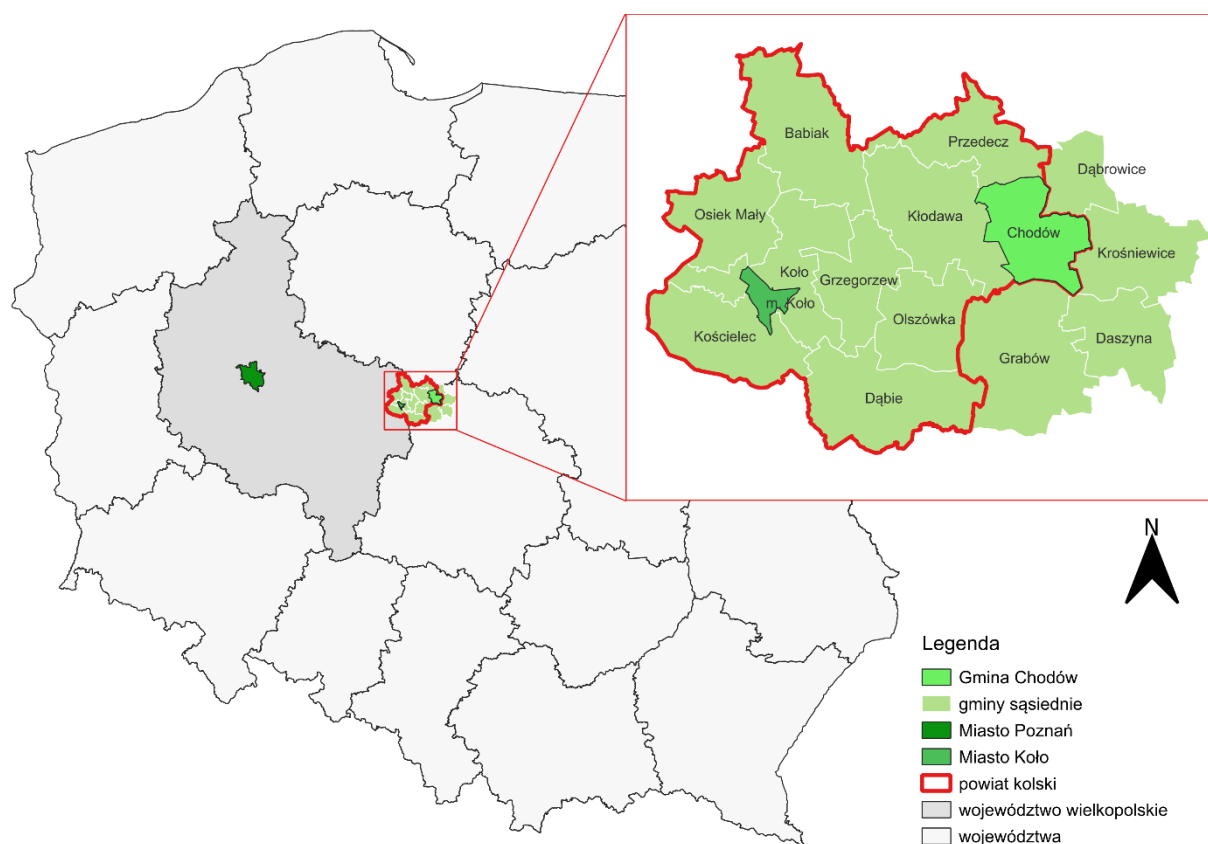
<b>CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY .....</b>	<b>58</b>
1.1. Informacje ogólne .....	58
1.2. Transport i łączność .....	59
1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne .....	61
1.4. Walory przyrodnicze i turystyczne.....	63
<b>CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY .....</b>	<b>66</b>
2.1. Gospodarka lokalna.....	66
2.2. Infrastruktura i środowisko.....	72
<i>Urządzenia sieciowe .....</i>	<i>72</i>
<i>Ochrona środowiska i odnawialne źródła energii.....</i>	<i>74</i>
<i>Gospodarka odpadami.....</i>	<i>79</i>
2.3. Stan finansów samorządowych .....	80
<i>Wykonanie budżetu .....</i>	<i>80</i>
<i>Struktura dochodów i wydatków.....</i>	<i>83</i>
<i>Fundusze Europejskie.....</i>	<i>86</i>
<i>Rządowy Fundusz Polski Ład .....</i>	<i>86</i>
<i>Potencjał inwestycyjny .....</i>	<i>86</i>
<b>CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY .....</b>	<b>88</b>
3.1. Demografia .....	88
3.2. Kapitał społeczny.....	92
<i>Żłobki i przedszkola .....</i>	<i>92</i>
<i>Szkoły .....</i>	<i>93</i>
<i>Kultura i sport .....</i>	<i>97</i>
<i>Bezpieczeństwo publiczne .....</i>	<i>97</i>
<i>Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy .....</i>	<i>98</i>
3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	99

# CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY

## 1.1. Informacje ogólne

Gmina Chodów jest jednostką wiejską położoną we wschodniej części powiatu kolskiego i województwa wielkopolskiego, przy granicy z województwem łódzkim. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), Gmina Chodów zamieszkiwana była w 2023 roku przez 2 799 mieszkańców. Warto zauważyć, że dane te mogą się różnić od gminnej ewidencji ludności, co wynika z zastosowania odmiennych metodologii obliczeń. Zgodnie z danymi z gminnej ewidencji ludności Gminę Chodów na koniec 2023 roku zamieszkiwało 2 930 osób. Jednocześnie, Gmina Chodów pod względem liczby ludności jest najmniejszą jednostką w powiecie, a jej liczba mieszkańców odpowiada 3% ludności powiatu kolskiego. Gmina zajmuje powierzchnię 77,97 km<sup>2</sup>, co odpowiada 7,7% powierzchni powiatu kolskiego. W strukturze użytkowania gruntów zdecydowanie dominują użytki rolne stanowiące ponad 95% ogółu gruntów. Lasy i grunty leśne zajmują zaledwie 5,46 ha. Pozostałe grunty zajmują 4,62% powierzchni Gminy. Gęstość zaludnienia na terenie Gminy wynosi nieco ponad 35 os./km<sup>2</sup>. Gmina Chodów graniczy:

- od północy z gminą miejsko-wiejską Przedecz (powiat kolski),
- od wschodu z gminą miejsko-wiejską Dąbrowice (powiat kutnowski) i gminą miejsko-wiejską Krośniewice (powiat kutnowski),
- od południa z gminą wiejską Daszyna (powiat łęczycki) oraz gminą miejsko-wiejską Grabów (powiat łęczycki),
- od zachodu z gminą miejsko-wiejską Kłodawa (powiat kolski).



**Ryc. 1. Położenie Gminy Chodów na tle województwa, powiatu i gmin sąsiadujących**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

## 1.2. Transport i łączność

Infrastruktura transportowa i zapewnienie łączności oraz dostępności są jednymi z podstawowych czynników wpływających na możliwości rozwojowe jednostki samorządu terytorialnego.

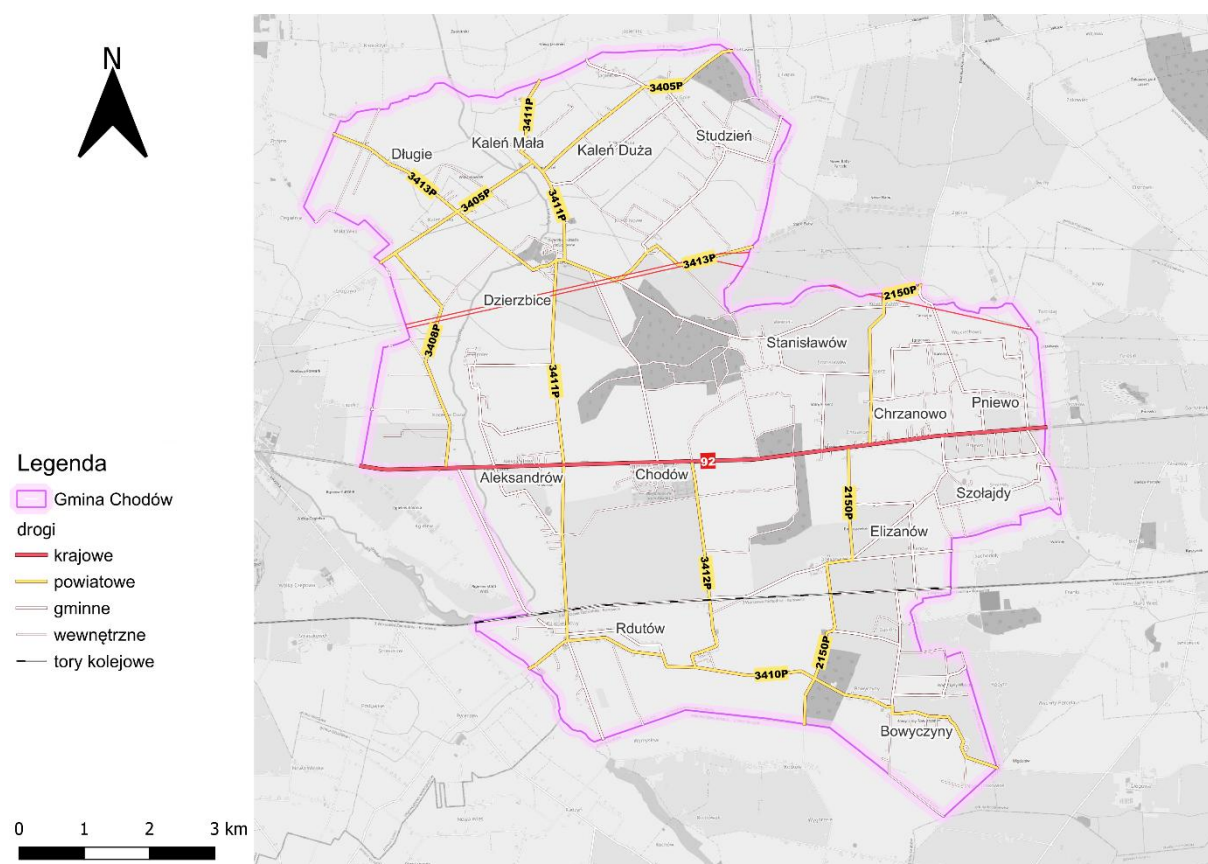
Szczególnie wrażliwym aspektem jest jakość oraz dostępność dróg kołowych. Wpływa ona na poziom życia mieszkańców Gminy w sposób bezpośredni, zwłaszcza w przypadku niewielkich gmin, jak Chodów. Rolniczy charakter jednostki wpływa na obecność kilkunastu mniejszych skupisk osadniczych, które dzielą połacie pól uprawnych o znacznych powierzchniach. To też determinuje stosunkowo duże odległości dzielące poszczególne miejscowości w Gminie, ograniczające jej spójność wewnętrzną.

Podstawowy szkielet dla komunikacji kołowej stanowi biegnąca w kierunku równoleżnikowym droga krajowa nr 92 relacji Rzepin – Kałuszyn. DK92 zapewnia szybki dostęp do Warszawy, a także w pobliże granicy z Niemcami. Sieć drogową uzupełniają szlaki o znaczeniu lokalnym, do których zaliczyć należy drogi powiatowe i gminne.

Na gminną sieć drogową składają się:

- droga krajowa nr 92 o łącznej długości na terenie Gminy wynoszącej 9,5 km,
- drogi powiatowe o łącznej długości 59 km,
- drogi gminne o łącznej długości 54,285 km.

Wśród dróg publicznych oznaczeniu lokalnym występuje łącznie 25,652 km szlaku nieutwardzonego. Układ komunikacyjny Gminy Chodów prezentuje rycina nr 2.

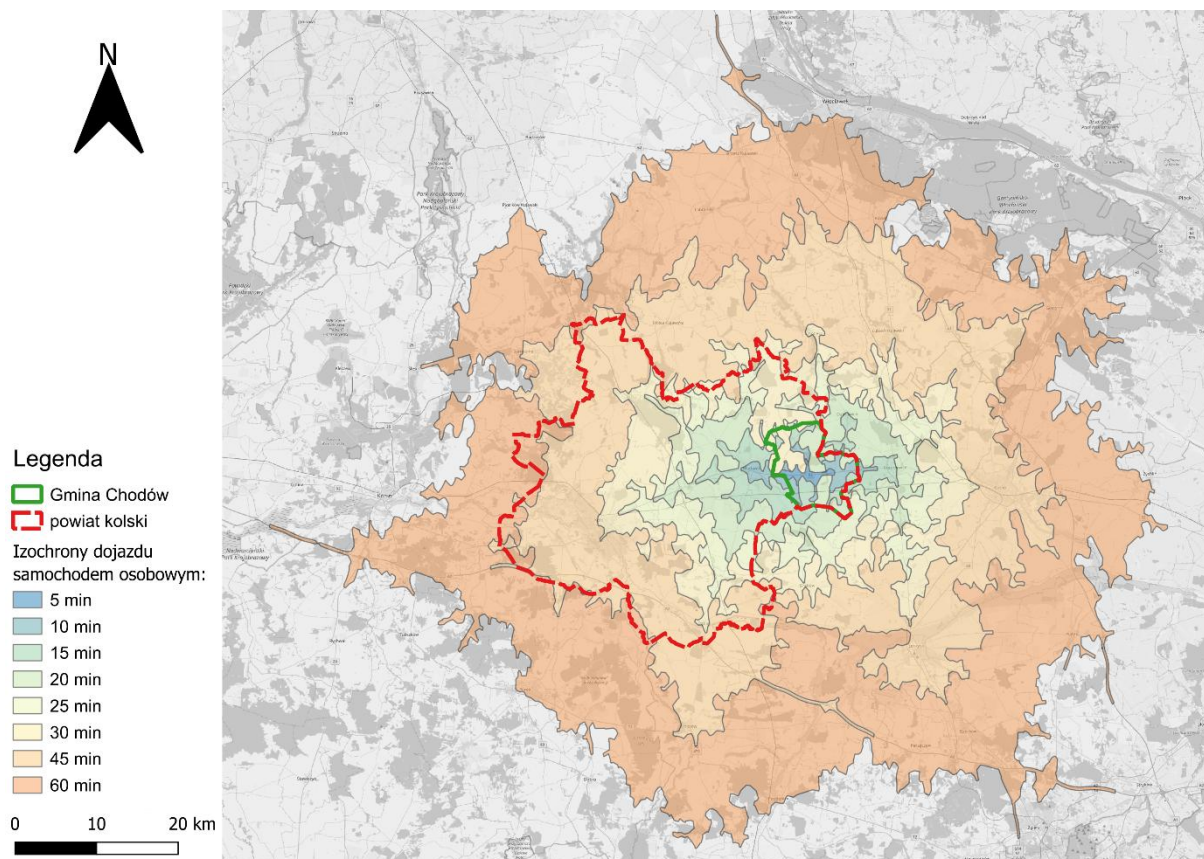


**Ryc. 2 Układ komunikacyjny Gminy Chodów**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Ważnym elementem sieci transportowej jest jej stosunkowo równomierny rozwój, dzięki czemu wewnętrzne zróżnicowanie jest niewielkie, a potencjał transportowy zbliżony na terenie całej Gminy.

Gmina Chodów regularnie rozwija oraz konserwuje sieć dróg utwardzonych, zarówno publicznych jak i wewnętrznych, będących często dojazdami do pól uprawnych. Gmina Chodów partycypuje również w kosztach związanych z utrzymaniem i rozwojem sieci dróg powiatowych. Znajduje to odzwierciedlenie w poszczególnych czasach dojazdu samochodem osobowym. Odległości czasowe pozwalają na ujęcie jakościowe stanu dróg kołowych oraz określenie zasięgów oddziaływań zewnętrznych na rozwój Gminy Chodów (Ryc. 3).



**Ryc. 3 Zakres izochron dojazdu samochodem osobowym z Chodowa**

Źródło: opracowanie własne na podstawie [www.openrouteservice.org](http://www.openrouteservice.org).

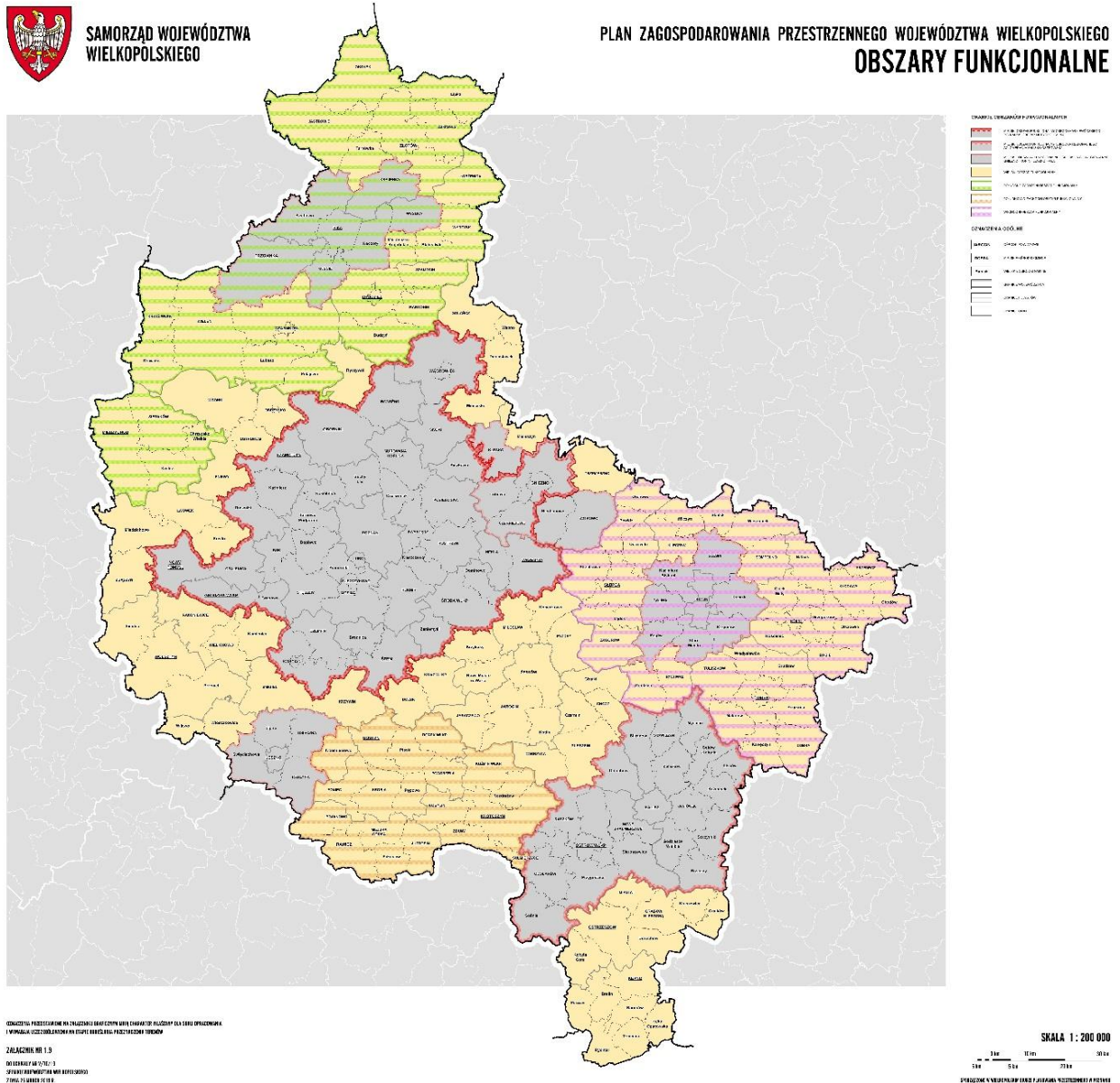
Odległość czasowa dzieląca Gminę Chodów od ośrodka powiatowego, miasta Koło wynosi ok. 28 min podróży samochodem osobowym. Z kolei od ośrodka wojewódzkiego, miasta Poznania Chodów dzieli 1 godz. 56 min podróży. Oznacza to, że mieszkańcy Gminy Chodów mogą napotykać trudności z załatwianiem spraw administracyjnych, bowiem ich dostęp do organów władz na szczeblu wojewódzkim jest znacznie ograniczony. Niska dostępność komunikacyjna Gminy związana jest również z niskim stopniem rozwoju transportu zbiorowego. Transport zbiorowy organizowany jest przez PKS Konin, jednak nie obejmuje wszystkich miejscowości. Z wykluczeniem komunikacyjnym mogą się zmagać przede wszystkim mieszkańcy Szolajdek, które nie są obsługiwane przez transport zbiorowy, ani nie posiadają przystanku.

Przez Gminę przebiega również międzynarodowa linia kolejowa nr E20 relacji Berlin – Warszawa – Moskwa. Na terenie Gminy Chodów zlokalizowany jest jeden przystanek kolejowy w miejscowości Turzynów. Na czas przygotowania niniejszego opracowania (styczeń 2025 r.) na przystanku w miejscowości Turzynów zatrzymują się pociągi jadące w kierunku Poznania oraz Kutna. Oznacza to, iż mieszkańcy Gminy mają możliwość korzystania z połączeń kolejowych na terenie Gminy, jak również w sąsiedniej gminie Kłodawa. Najbliższe dworce kolejowe zlokalizowane są w Kutnie oraz Kole, skąd można się udać w kierunku Warszawy lub Poznania.

Najbliższy port lotniczy zlokalizowany jest z kolei w Łodzi (Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta), do którego dojazd z terenu Gminy Chodów zajmuje ok. 1 godz. 10 min.

### 1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Nadrzędnym dokumentem określającym podstawowe ramy prowadzenia polityki przestrzennej w skali regionalnej jest Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Zgodnie z jego ustaleniami Gmina Chodów zaliczona została do wiejskiego obszaru funkcjonalnego oraz do wschodniego obszaru funkcjonalnego (Ryc. 4).



**Ryc. 4. Granice miejskich obszarów funkcjonalnych w województwie wielkopolskim**

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego.

Dla obu obszarów funkcjonalnych zdefiniowano cele polityki przestrzennej, w tym cel kluczowy, rozumiany jako nadrzędny względem pozostałych. Celem nadrzędnym dla rozwoju przestrzennego wiejskiego obszaru funkcjonalnego ma być *kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej ukierunkowane na podnoszenie jakości życia mieszkańców, poprawę dostępności do usług oraz osiągnięcie wysokiego poziomu konkurencyjności i dostępności obszaru*. Dla realizacji celu kluczowego sformułowano następujące cele w zakresie polityki przestrzennej:

- Cel 1. Poprawa jakości przestrzeni osadniczej miast i wsi
- Cel 2. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej
- Cel 3. Ochrona dziedzictwa kulturowego
- Cel 4. Wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego
- Cel 5. Poprawa dostępności komunikacyjnej
- Cel 6. Rozbudowa systemów infrastruktury technicznej.

*Kluczowym celem rozwoju przestrzennego Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego będzie stworzenie nowych podstaw dla podtrzymania funkcjonowania istniejącego przemysłu energetycznego i oparcia go na innych nośnikach energii, zarówno istniejących w regionie jak i zewnętrznych. Jako istotne wskazano również przedstawienie gospodarki obszaru opartej na energetyce i górnictwie na wielofunkcyjne profile działalności, ze szczególnym uwzględnieniem wzbogacania funkcji usługowych. Dla realizacji celu nadrzędnego sformułowano następujące cele polityki przestrzennej:*

- Cel 1. Podtrzymanie i restrukturyzacja przemysłu energetycznego
- Cel 2. Kształtowanie nowych funkcji stanowiących podstawę rozwoju obszaru
- Cel 3. Kształtowanie środowiska przyrodniczego.

W zakresie pozostałych interwencji Gminę Chodów zaliczono również do:

- obszarów wiejskich wymagających wsparcia procesów rozwojowych,
- obszarów ochrony gleb dla celów produkcji rolnej,
- obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych,
- miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje,
- obszarów o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe,
- obszarów o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich.

Aktem kierownictwa wewnętrznego, obejmującym całe terytorium Gminy jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chodów przyjęte uchwałą nr XX/103/01 Rady Gminy w Chodowie z dnia 19 marca 2001 r. W związku z nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przyjęta została Uchwała nr LXXIX.341.24 Rady Gminy Chodów z dnia 25 marca 2024 roku w sprawie przystąpienia do opracowania planu ogólnego gminy Chodów. W ciągu minionych blisko 25 lat, studium uległo dezaktualizacji, szczególnie w zakresie uwarunkowań panujących w Gminie Chodów.

Całkowita powierzchnia Gminy Chodów wynosi 77,8 km<sup>2</sup>, z czego 87,9% powierzchni zajmują użytki rolne, a kolejne 5,4% lasy. Świadczy to o ekstensywnym sposobie zagospodarowania Gminy, z dominującą funkcją rolniczą. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego jako narzędzia służące realizacji długoterminowej polityki przestrzennej obejmują jedynie 0,9% powierzchni Gminy, koncentrując się na terenach zurbanizowanych. Łącznie obowiązuje 6 aktów prawa miejscowego w postaci planów miejscowych. Opracowaniu planów miejscowych towarzyszyła chęć wyznaczenia terenów inwestycyjnych, które mogłyby stanowić kluczową rolę dla stymulacji rozwoju jednostki samorządu terytorialnego. Dwa plany miejscowe obejmujące miejscowość Chodów oraz części miejscowości Dzięgielewo, Czerwonka, Chrzanowo i Koserz wyznaczają wiele różnych funkcji zagospodarowania terenu, przewidując m.in.: tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny zabudowy przemysłowej czy tereny zabudowy usługowej. Z kolei cztery pozostałe plany, obejmujące części miejscowości Pniewo, Domaników, Turzynów i Rdutów Nowy wskazują na zmianę obecnego sposobu zagospodarowania, przeznaczając tereny na zabudowę przemysłową. Ustalenia miejscowych planów pozostają jednak niezrealizowane, a tereny nieuźbrożone, co uniemożliwia rozwój przemysłu na tym obszarze. Należy również zwrócić uwagę na wysokie klasy bonitacyjne gleb, które predysponują Gminę do rozwoju wyspecjalizowanego rolnictwa.

Na zagospodarowanie przestrzenne Gminy Chodów wpływ miał również okres socjalizmu, kiedy powołano na jej terenie Państwowe Gospodarstwo Rolne (PGR). Reliktem owego ustroju są zabudowania wielorodzinne zlokalizowane w Chodowie, zagregowane do poziomu powołanej Spółdzielni Mieszkaniowej. Wysokie koszty zarządu spółdzielczego oraz brak alternatyw sprawiły, iż spółdzielnia od ponad 21 lat znajduje się w stanie likwidacji. W żadnej z gminnych miejscowości nie obserwuje się jednak szczególnego ruchu budowlanego, a charakter ich zabudowy należy określić jako ekstensywny. W większości rozpraszające się zabudowania stanowią budynki gospodarskie, niezbędne do prowadzenia działalności rolniczej.

**Tabela 1. Liczba decyzji o warunkach zabudowy wydanych w latach 2019-2023**

		2019	2020	2021	2022	2023
<b>Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu</b>						
<b>ogółem</b>	Chodów	14	9	17	11	16
	powiat	417	330	531	390	449
<b>na 1 tys. mieszkańców</b>	Chodów	4,66	3,13	5,99	3,89	5,72
	powiat	4,81	3,95	6,42	4,75	5,51
<b>Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym</b>						
<b>ogółem</b>	Chodów	4	3	4	4	3
	powiat	416	284	380	313	287
<b>na 1 tys. mieszkańców</b>	Chodów	1,33	1,04	1,41	1,41	1,07
	powiat	4,80	3,40	4,59	3,81	3,52
<b>w tym nowe budynki mieszkalne (%)</b>	Chodów	25,00	66,67	75,00	0,00	33,33
	powiat	64,66	73,94	76,32	57,19	52,61
<b>w tym nowe budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (%)</b>	Chodów	75,00	33,33	25,00	100,00	66,67
	powiat	35,34	26,06	23,68	42,81	47,39

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jak wskazuje powyższa tabela, w Gminie Chodów w latach 2019-2023 wydano maksymalnie 17 decyzji o warunkach zabudowy, co przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców daje średnie nieznacznie niższe od średniej w powiecie kolskim. Wyjątkiem jest rok 2023, kiedy średnio na 1 tys. mieszkańców Gminy wydano 5,72 decyzji o warunkach zabudowy, co było wartością wyższą niż średnia dla powiatu kolskiego (5,51 decyzji/1 tys. mieszkańców). Znacznie mniej wydawanych jest jednak pozwoleń na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym. Oznacza to, iż realizacja inwestycji w Gminie Chodów rzadziej niż przeciętnie w powiecie dochodzi do skutku. Ogółem w Chodowie wydawanych jest od 3 do 4 pozwoleń na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym, podczas gdy w powiecie było to od 284 do 416. Przeliczając wydane pozwolenia na 1 tys. mieszkańców widoczny jest ok. trzykrotnie niższy ruch budowlany w Gminie Chodów niż ma to miejsce w powiecie kolskim. Dodatkowo, mniejszy udział stanowią wśród nich budynki mieszkalne. Jak wskazywano bowiem wcześniej, wiele z powstających zabudowań to budynki gospodarcze. W latach 2019-2023 w Gminie Chodów powstały najwyżej 3 budynki mieszkalne w ciągu jednego roku.

#### 1.4. Walory przyrodnicze i turystyczne

Gmina Chodów położona jest w obrębie mezoregionu Wysoczyzny Kłódzkiej oraz częściowo Równiny Kutnowskiej. Oba mezoregiony charakteryzują się niewielkim zróżnicowaniem ukształtowania terenu. Obie jednostki przyjmują również charakter równiny denudacyjnej, charakteryzującej się wysokiej jakości pokryciem glebowym. Szczególnie Wysoczyzna Kutnowska charakteryzuje się występowaniem gleb brunatnych i czarnoziemów zaliczanych do kompleksów: pszennego bardzo dobrego i żytniego dobrego. Choć szata roślinna Gminy Chodów jest stosunkowo uboga, ważnym elementem jest dolina rzeki Rgilewki, wokół której widoczne są użytki zielone i niewielkie zalesienia. W Gminie Chodów nie występują stojące wody powierzchniowe ani złoża surowców mineralnych. Do jedynych naturalnych cieków wodnych zalicza się z kolei Rgilewkę i Kanał Dzierzbicki.

Ważnym aspektem są również warunki klimatyczne, które określić należy jako umiarkowanie korzystne dla rozwoju działalności rolniczej. Jak w przypadku regionu wielkopolskiego główną barierą rozwojową są niekorzystne stosunki wodne, związane z występowaniem cienia opadowego i powiązanych z nim niższych sum średnich wartości miesięcznych opadów. Stałe wykorzystywanie wód podziemnych przy ich niewielkim zasilaniu, determinuje z kolei obniżanie się zwierciadła wód podziemnych. Z kolei wciąż postępujące zmiany klimatyczne wzmagają wrażliwość obszaru na występowanie suszy, suszy fizjologicznej czy wzmożonego podmywania w okresie deszczy nawalnych. Choć wielokrotnie podkreśla się konsekwencje deszczy ulewnych czy nawalnych w stosunku do ośrodków zurbanizowanych, wpływają one również na ilość oraz jakość plonów, a także zawartość składników odżywczych w glebie, czystość wód powierzchniowych, potrzebę ugorowania czy nawożenia.

W drodze analizy dokonanej przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach dokonano delimitacji obszarów z ograniczeniami naturalnymi (ONW) w zakresie rozwoju rolnictwa. W badaniu wykorzystano wiele wskaźników, których wynikiem końcowym było określenie wskaźnika Waloryzacji Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej (WWRPP), który to wpływa na wysokość możliwej do uzyskania dopłaty w przeliczeniu na hektar powierzchni rocznie. Wskaźnik przeliczony został z dokładnością do obrębów ewidencyjnych, a przeprowadzona waloryzacja wykazała, iż warunki w Gminie Chodów do rozwoju rolnictwa są bardzo dobre. Jedynie w przypadku dwóch obrębów ewidencyjnych: Dzierzbice i Rdułów Nowy zaliczono obszary do ONW typu nizinnego-1.

Dużym zagrożeniem dla rozwoju rolnictwa jest coraz powszechniej występujące zagrożenie suszą. W przypadku Gminy Chodów, w 2024 roku zagrożenie suszą występowało od marca do czerwca w zakresie upraw: zbóż ozimych, zbóż jarych, krzewów owocowych i truskawek. Od kwietnia do lipca zagrożenie suszą występowało również w przypadku upraw rzepaku i rzepiku. Od lipca do września dotyczyło z kolei upraw kukurydzy na ziarno, kukurydzy na kiszonkę, ziemniaków i krzewów owocowych. Według danych IUNG, zagrożenie wystąpienia suszy w 2024 roku było mniejsze niż w 2023 roku. Ocieplanie się klimatu i rosnące zagrożenie są jednak zauważalne w analizie danych statystycznych.

W Gminie natomiast występuje umiarkowane zagrożenie erozją wietrzną oraz niskie zagrożenie erozją wodną w zakresie potencjału rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Dominujące w Gminie Chodów tereny uprawne, wpływają na brak występowania obszarowych form ochrony przyrody. Występuje 14 pomników przyrody ożywionej oraz jeden pomnik przyrody nieożywionej, na które składają się:

- 13 dębów szypułkowych,
- 1 wiąz szypułkowy,
- 1 głąz narzutowy.

Wśród przestrzeni deficytowych, należy z kolei wskazać na niewielki udział terenów pełniących funkcje rekreacyjno-wypoczynkowe. Niewielki poziom lesistości, a także deficyt zbiorników wód powierzchniowych determinuje niewielki udział terenów atrakcyjnych przyrodniczo do rekreacji i wypoczynku. Z kolei ekstensywna forma zagospodarowania, znaczące odległości dzielące poszczególne miejscowości i domostwa utrudniają rozwój szerokodostępnej bazy sportowo-rekreacyjnej czy kulturalnej.

Wynikiem tego, Gmina Chodów nie cechuje się szczególnymi walorami dla rozwoju funkcji turystycznych. Zlokalizowane są w niej obiekty zabytkowe, głównie zespoły pałacowe, kościoły czy zespoły folwarczne. Stan zabytków nie pozwala jednak w pełni wykorzystać istniejącego potencjału. W rejestrze zabytków województwa wielkopolskiego ujęte są:

- m. Chodów:
  - kościół fil. pw. Podwyższenia Krzyża, drewniany, XVI, XVII w., nr rej.:430-III-19 z 15.03.1948 i 928/Wlkp/A z 8.07.1967;
  - zespół pałacowy, nr rej.: 296/38 z 14.05.1984:
    - pałac, 1852,

- oficyna, pocz. XX w.,
- park, poł. XIX w., nr rej.: 400 z 8.07.1947,
- łaźnia, 1914, nr rej.: 297/39 z 14.05.1984;
- m. Domaników:
  - zespół pałacowy, 2 poł. XIX w., nr rej.: 298/40 z 14.05.1984:
    - pałac,
    - park,
- m. Dzierzbice:
  - kościół par. pw. św. Mikołaja, 1798, 2 poł. XIX w., nr rej.: 929/Wlkp/A z 11.07.1967,
  - zespół dworski:
    - dwór, 1 poł. XIX w., 1870, nr rej.: 403 z 11.07.1967,
    - park, XIX w., nr rej.: 404 z 11.07.1967,
  - zespół folwarczny, 2 poł. XIX w., nr rej.: 299/41 z 14.05.1984:
    - dom dla służby,
    - czworak,
    - budynek gospodarczy,
    - gorzelnia,
    - oranżeria,
    - brama,
- m. Koserz:
  - zespół dworski, k. XIX, 1920, nr rej.: 300/42 z 14.03.1986:
    - dwór,
    - park,
- m. Niwki:
  - zespół dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: 300/42 z 14.05.1984:
    - dwór,
    - budynek gospodarczy,
    - spichlerz (nie istnieje),
    - magazyn paszowy,
    - park,
- m. Rdutów:
  - kościół par. pw. św. Jana Chrzciciela, 1800, nr rej.: 930/Wlkp/A z 18.07.1967,
  - wiatrak koźlak, XVIII, nr rej.: 372/114 z 10.12.1984,
- m. Turzynów:
  - park dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: 301/43 z 14.05.1984.

W granicach Gminy Chodów nie przebiegają wyznaczone trasy turystyczne. Wydzielone szlaki rowerowe mają łączną długość 1,15 km.

## CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY

### 2.1. Gospodarka lokalna

Jednym z elementów charakteryzujących lokalny rynek pracy oraz sytuację gospodarczą Gminy jest liczba podmiotów gospodarczych działających na jej obszarze. Stanowi ona istotny wskaźnik poziomu przedsiębiorczości w granicach danej jednostki samorządowej. W poniższej Tabeli 2 przedstawiono kształtowanie się liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na obszarze powiatu kolskiego w latach 2019-2023.

**Tabela 2. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w powiecie kolskim w latach 2019-2023**

JST	2019		2023		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2019-2023
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
powiat kolski	7 100	100,0%	7 634	100,0%	534
m. Koło	2 558	36,0%	2 610	34,2%	52
Babiak	475	6,7%	535	7,0%	60
<b>Chodów</b>	<b>171</b>	<b>2,4%</b>	<b>192</b>	<b>2,5%</b>	<b>21</b>
Dąbie	399	5,6%	415	5,4%	16
Grzegorzew	389	5,5%	419	5,5%	30
Kłodawa	923	13,0%	947	12,4%	24
Koło	633	8,9%	745	9,8%	112
Kościelec	561	7,9%	646	8,5%	85
Olszówka	271	3,8%	313	4,1%	42
Osiek Mały	469	6,6%	545	7,1%	76
Przedecz	251	3,5%	267	3,5%	16

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gmina Chodów jest jednostką samorządu terytorialnego będącą najslabiej rozwiniętą pod względem gospodarczym w powiecie kolskim. Gmina skupia zaledwie 2,5% ogółu działalności gospodarczych, co przekłada się ma 192 funkcjonujące podmioty gospodarcze. W analizowanym okresie pięcioletnim poziom przedsiębiorczości w Gminie Chodów wzrasta, choć zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2019-2023 wyniosła 21, będąc drugim najgorszym wynikiem w powiecie kolskim. Należy jednak zwrócić uwagę, iż Gmina Chodów jest bardzo małą pod względem liczby ludności jednostką samorządu terytorialnego. Dynamika rozwoju przedsiębiorczości w latach 2019-2023 wyniosła 103%, co należy uznać za zjawisko pozytywne. Dalsze utrzymywanie się tego trendu będzie prowadzić do niewielkiego rozwoju gospodarczego Gminy Chodów. Z kolei wśród przeważających sekcji podmiotów gospodarczych znalazły się zgodnie z PKD 2007: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (27%), budownictwo (13%), transport i gospodarka magazynowa (11%).

**Tabela 3. Podmioty działające na terenie Gminy Chodów w 2023 r. według sekcji PKD**

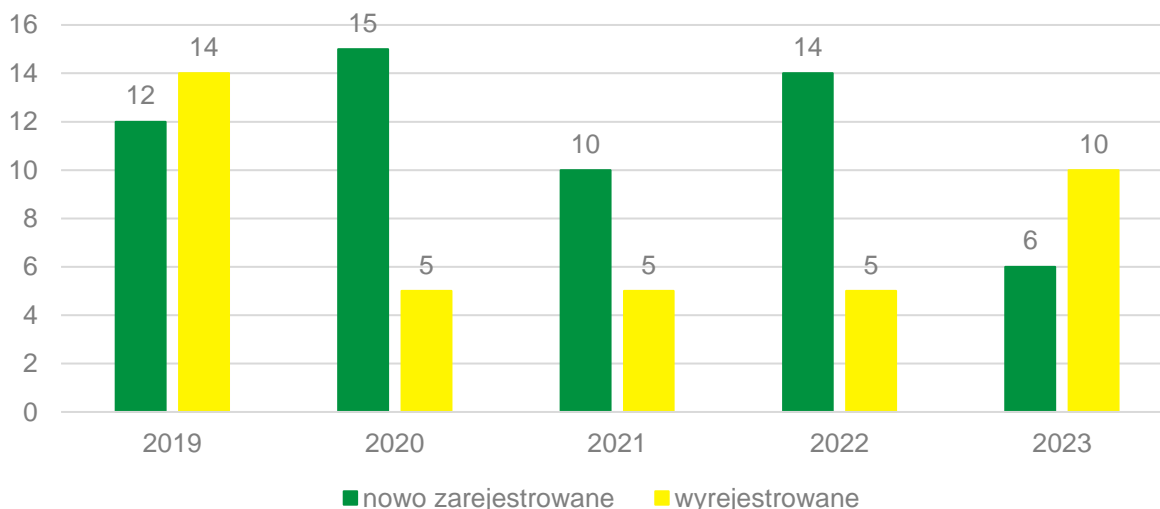
SEKCJE PKD 2007	Liczba podmiotów	Udział
SEKCJA A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6	3%
SEKCJA B Górnictwo i wydobywanie	1	1%
SEKCJA C Przetwórstwo przemysłowe	14	7%
SEKCJA F Budownictwo	25	13%
SEKCJA G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	51	27%
SEKCJA H Transport i gospodarka magazynowa	21	11%

SEKCJA I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1	1%
SEKCJA J Informacja i komunikacja	3	2%
SEKCJA K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5	3%
SEKCJA L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	14	7%
SEKCJA M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4	2%
SEKCJA N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	7	4%
SEKCJA O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	10	5%
SEKCJA P Edukacja	3	2%
SEKCJA Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5	3%
SEKCJA R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6	3%
SEKCJA S i T Pozostała działalność usługowa	16	8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W Gminie Chodów nie występują duże przedsiębiorstwa. Do grona większych pracodawców można zaliczyć Gospodarstwo Nasienno-Rolne Bovinas sp. z o.o. zatrudniające ok. 60 osób, Szkołę Podstawową w Chodowie zatrudniającą ok. 40 osób, a także sklep Lewiatan czy Urząd Gminy, zatrudniające po kilkanaście osób.

Poniższa rycina przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z REGON w latach 2019-2023. Liczba podmiotów gospodarczych wyrejestrowanych w poszczególnych latach przekroczyła liczbę podmiotów nowo zarejestrowanych w roku 2019 i 2023. Oczywiście, wiązało się to ze spadkiem poziomu przedsiębiorczości we wskazanych latach. O ile w latach 2020-2022 liczba nowo zarejestrowanych podmiotów przewyższała liczbę podmiotów wyrejestrowanych, to zmiana tendencji zaobserwowana w 2023 roku może być niepokojąca. Spadek liczby podmiotów zarejestrowanych w REGON o 4 w skali roku jest znacząco odczuwalny w skali niewielkiej jednostki samorządu terytorialnego. Utrzymanie się takiej tendencji może z kolei prowadzić do dalszego osłabienia pozycji gospodarczej Gminy oraz spadku jej konkurencyjności w skali powiatu kolskiego.

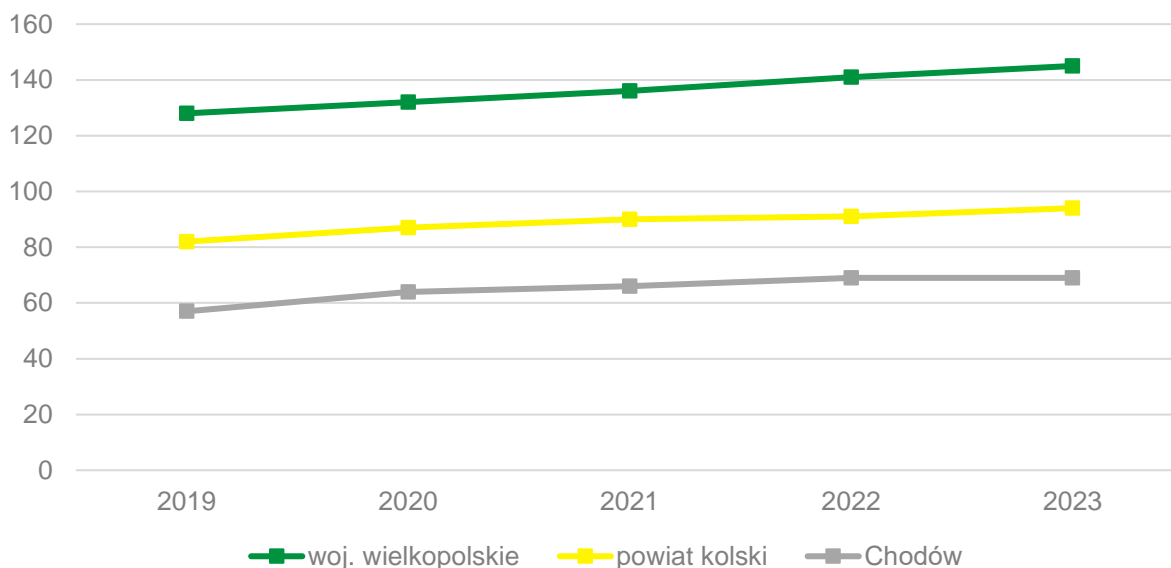


**Ryc. 5. Porównanie podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2019-2023 działających na terenie Gminy Chodów.**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa rycina przedstawia z kolei kształtowanie się liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Chodów na tle powiatu kolskiego i województwa wielkopolskiego. W latach 2019-2022 wartość wskaźnika rosła we wszystkich analizowanych miejscowościach. W roku 2023 w Gminie Chodów zaobserwowano jednak stagnację w zakresie liczby przedsiębiorstw zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys.

mieszkańców, podczas gdy w pozostałych jednostkach wskaźnik wciąż wzrastał. W dłuższej perspektywie, stagnacja w zakresie rozwoju przedsiębiorczości może skutkować zwiększaniem się dysproporcji w poziomie rozwoju lokalnego z rozwojem ponadlokalnym i regionalnym.

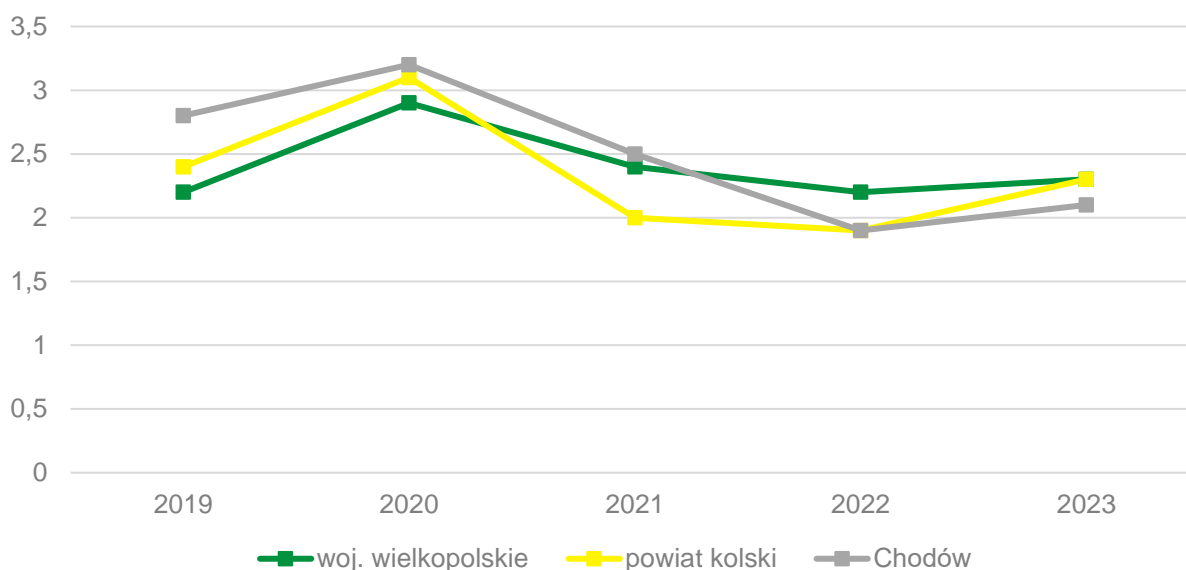


**Ryc. 6. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Chodów na tle powiatu i województwa**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Grunty orne o wysokich klasach bonitacyjnych stanowią barierę dla rozwoju przedsiębiorczości i przemysłu na terenie Gminy Chodów. W Gminie brakuje gruntów inwestycyjnych, na których mogłyby się rozwijać działalność gospodarcza generując nowe miejsca pracy. Grunty o wysokich predyspozycjach dla rozwoju rolnictwa, a zatem zaklasyfikowane do klas bonitacyjnych I-III, wymagają przeprowadzenia szczególnej procedury, aby móc je przeznaczyć na cele niezwiązane z produkcją rolną. Ponadto, zmiany użytkowania gruntu mogą się okazać nieuzasadnione z punktu ekonomicznego. Zważając na specyficzne uwarunkowania, rezerwa terenowa Gminy Chodów jest niewielka, co ogranicza możliwości rozwoju nowej zabudowy, szczególnie tej o charakterze przemysłowym.

Ważnym aspektem nierozzerwalnie połączonym z obszarem rozwoju gospodarczego jest również poziom bezrobocia obserwowany w jednostce samorządu terytorialnego. W Gminie Chodów w 2019 roku poziom bezrobocia był wyższy niż w powiecie kolskim i województwie wielkopolskim, a rok 2020 przyniósł dalszy wzrost poziomu bezrobocia we wszystkich analizowanych jednostkach. Powodem wzrostu mogły być reperkusje związane z pandemią Covid-19. Począwszy od 2020 do 2022 roku udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym sukcesywnie spada we wszystkich analizowanych jednostkach. W Przypadku Gminy Chodów dynamika spadku była na tyle duża, że poziom bezrobocia w 2022 roku był tożsamy ze średnią dla powiatu kolskiego (1,9%) oraz niższy od średniej dla województwa wielkopolskiego (2,2%). Mimo, iż w 2023 roku odnotowano wzrost poziomu bezrobocia we wszystkich jednostkach, w Gminie Chodów pozostał on niższy (2,1%) od średniej dla powiatu oraz województwa (obie jednostki 2,3%). Omawiane zmiany szczegółowo opisuje poniższa rycina.



**Ryc. 7. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Chodów na tle powiatu i województwa**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jak wskazują dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kole niespełna 19% wszystkich osób bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne, a zatem pozostające bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy. Najliczniejszą grupę wśród osób bezrobotnych w powiecie stanowią z kolei osoby pozostające bez zatrudnienia w przedziale od 1 do 3 miesięcy, co wskazuje na naturalnie występujące fluktuacje na rynku pracy. Zdecydowanie mniej optymistycznie kształtuje się z kolei struktura wieku osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy. Blisko 47% osób bezrobotnych stanowią osoby poniżej 35 roku życia, a zatem wciąż postrzegane jako młode na rynku pracy. To również są osoby w tzw. wieku kreatywnym, a zatem uznawane za głównych stymulatorów kreatywnych i innowacyjnych rozwiązań. Z kolei w zakresie wykształcenia najwięcej osób bezrobotnych posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe/branżowe oraz policealne i średnie zawodowe/branżowe. Warto również zwrócić uwagę, że blisko 60% ogółu bezrobotnych stanowią kobiety.

**Tabela 4. Struktura bezrobotnych w powiecie kolskim (stan na listopad 2024 roku)**

		Ogółem	w tym kobiety
<b>Bezrobotni zarejestrowani ogółem</b>		<b>988</b>	<b>589</b>
<b>Czas pozostawania bez pracy w m-c</b>	do 1	179	89
	1-3	280	153
	3-6	159	96
	6-12	183	123
	12-24	120	84
	powyżej 24	67	44
<b>Wiek</b>	18-24	215	126
	25-34	246	166
	35-44	206	141
	45-54	181	107
	55-59	93	49
	60 lat i więcej	47	0
<b>Wykształcenie</b>	wyższe	136	104
	policealne i średnie zawodowe/branżowe	251	159
	średnie ogólnokształcące	113	74
	zasad. zawodowe/branżowe	300	170
	gimnazjalne/podstawowe i poniżej	188	82

Źródło: Sprawozdanie z rynku pracy MRPIIT-01. Powiatowy Urząd Pracy dla powiatu kolskiego.

Zgodnie z danymi z Barometru zawodów 2024, w żadnej grupie zawodów w powiecie kolskim nie stwierdzono maksymalnego deficytu. Deficyty stwierdzono z kolei w następujących grupach zawodów:

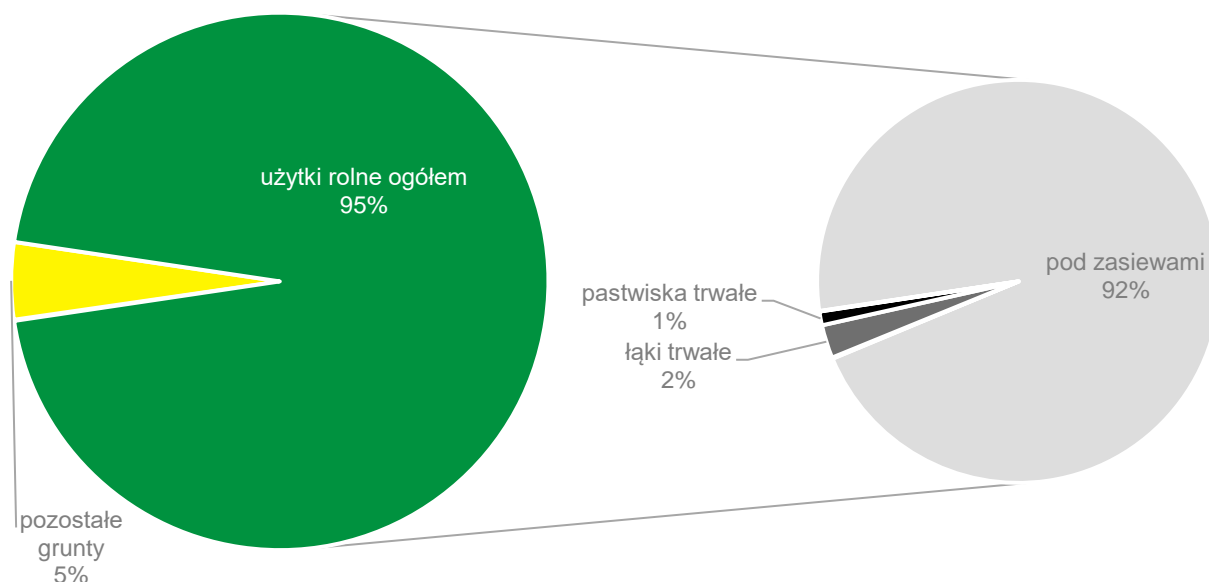
- betoniarze i zbrojarze,
- brukarze,
- cieśle i stolarze budowlani,
- dekarze i blacharze budowlani,
- elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy,
- farmaceuci,
- kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych,
- krawcy i pracownicy produkcji odzieży,
- lekarze,
- magazynierzy,
- mechanicy pojazdów samochodowych,
- mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń,
- monterzy instalacji budowlanych,
- monterzy okien i szklarze,
- murarze i tynkarze,
- nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących,
- nauczyciele przedmiotów zawodowych,
- operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych,
- operatorzy obrabiarek skrawających,
- operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych,
- pedagodzy,
- piekarze,
- pielęgniarki i położne,
- pracownicy ds. rachunkowości i księgowości,
- pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych,
- pracownicy służb mundurowych,
- przetwórcy mięsa i ryb,
- psycholodzy i psychoterapeuci,
- robotnicy budowlani,
- samodzielni księgowi,
- spawacze.

Przeciętne wynagrodzenie w powiecie kolskim w 2023 roku wyniosło 5 976,51 zł i było nieznacznie niższe od średniej w województwie wielkopolskim oraz o ok. 700 zł niższe od przeciętnej krajowej.

Gmina Chodów charakteryzuje się intensywną funkcją rolniczą, dlatego analizując jej gospodarkę lokalną należy uwzględnić przede wszystkim specyfikę gospodarstw rolnych. Głównym i najbardziej rzetelnym źródłem informacji odnośnie stanu rolnictwa są przeprowadzane cyklicznie (raz na 10 lat) Powszechne Spisy Rolne. Obowiązek przeprowadzenia spisu wynika z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady, który doszczegółowieniu został poddany na poziomie krajowym w drodze ustawy z dnia 31 lipca 2019 roku o Powszechnym Spisie Rolnym w 2020 r. Udział w spisie jest obowiązkowy, pod rygorem nałożenia grzywny. Dzięki obowiązkowi temu według danych GUS w Powszechnym Spisie Rolnym w 2020 roku wzięło udział 98% polskich gospodarstw rolnych, co umożliwiło ocenę stanu polskiego rolnictwa nie tylko w skali krajowej, ale również regionalnej i lokalnej. Analiza stanu rolnictwa w Gminie Chodów oparta została głównie na danych pochodzących z Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 roku.

Gleby w Gminie Chodów zaliczane są do najwyższych klas bonitacyjnych: II, IIIa, IIIb, IVa. Urodzajne gleby brunatne oraz lokalnie występujące czarnoziemy pozwalają na uprawę również wymagających roślin. Według danych pochodzących ze wspomnianego spisu, 95% powierzchni użytkowanych

gruntów w Gminie Chodów stanowią użytki rolne, z czego aż 92% znajduje się pod zasiewami. Lasy i grunty leśne zajmują obszar o powierzchni 5,46 ha nie stanowiąc nawet 1% gruntów. Pozostałe grunty zajmują z kolei 5% powierzchni Gminy Chodów. Wśród użytków rolnych nie znajdujących się pod zasiewami, wyróżnić można z kolei trwałe łąki (2%) i pastwiska (1%). Pozostałe typy użytków rolnych zajmują niewielkie powierzchnie, poniżej 1% w ogólnej strukturze użytkowania gruntów.



**Ryc. 8 Użytkowanie gospodarstw rolnych oraz użytków rolnych na terenie Gminy Chodów w 2020 roku**  
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

W 2020 roku w Gminie Chodów łącznie zarejestrowane były 342 gospodarstwa rolne, co stanowi niespełna 5% wszystkich gospodarstw zarejestrowanych w powiecie kolskim. O dobrym poziomie rozwoju rolnictwa świadczy jednak fakt, iż w Gminie Chodów nie występują gospodarstwa karłowate (poniżej 1 ha). W powiecie kolskim dominują gospodarstwa mieszczące się w przedziale od 1 do 5 ha (40% ogółu), z kolei w Gminie Chodów przeważają gospodarstwa co najmniej 15 ha i większe (31% ogółu). Średnia wielkość gospodarstwa rolnego na terenie Gminy Chodów jest prawie dwukrotnie większa od średniej wielkości gospodarstwa w powiecie kolskim. Należy podkreślić, że poziom rozczłonkowania gruntów i gospodarstw rolnych wpływa na możliwości zarobkowania. Duże gospodarstwa są wysoce konkurencyjne i stanowią źródło utrzymania nie tylko dla właścicieli, ale często również osób zatrudnianych do pracy na roli. Gospodarstwa obszarowe najczęściej są również kapitałochłonne, przez wzgląd na potrzebę wyższej mechanizacji produkcji. Niemniej, są one również bardziej odporne na wahnięcia cen na rynkach zbytu artykułów rolnych, przede wszystkim dzięki wyższemu stopniowi zróżnicowania produkcji. O ile nie wprowadza się monokultury rolnej, która wpływa w dłuższej perspektywie czasowej na wyjałowienie gleby, obniżenie plonów oraz spadek odporności na fluktuacje rynkowe, większe gospodarstwa będą się cechowały pozytywnym wpływem zarówno na stopień zamożności mieszkańców, możliwości znalezienia zatrudnienia oraz rozwój gospodarki lokalnej.

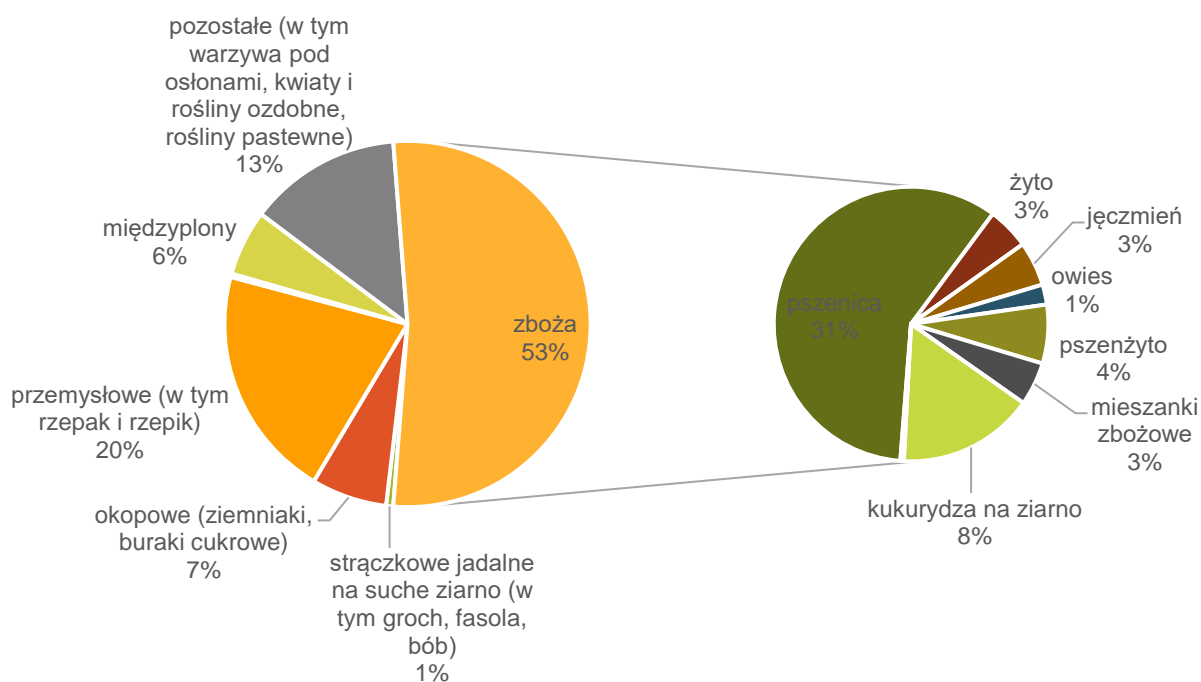
**Tabela 5. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych**

Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych	Chodów		powiat kolski	
	Liczba podmiotów	Udział	Liczba podmiotów	Udział
ogółem	342	100%	6 924	100%
do 1 ha włącznie	0	0%	75	1%
1 - 5 ha	75	22%	2 779	40%
5 - 10 ha	97	28%	1 864	27%

<b>10 - 15 ha</b>	0	0%	927	13%
<b>15 ha i więcej</b>	107	31%	1 279	18%
<b>Średnia wielkość gospodarstwa rolnego dla użytków rolnych (ha)</b>	21,57		10,80	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

Analizie poddano również powierzchnię zasiewów dla poszczególnych upraw w Gminie Chodów, która jest zróżnicowana. Przeważają zboża, zajmujące 53% ogólnej powierzchni zasiewów, w strukturze których dominuje pszenica (31%) oraz kukurydza na ziarno (8%). Nie brakuje również mniej wymagających gatunków jak żyto (3%), pszenżyto (4%) oraz mieszanki zbożowe (3%). Znaczną część powierzchni zasiewów zajmują również uprawy przemysłowe, w tym rzepaku i rzepiku (20%), a także rośliny okopowe (7%). Pozostałe uprawy, w tym warzywa pod osłonami, kwiaty i rośliny ozdobne, czy rośliny pastewne zajmują 13% powierzchni zasiewów. Szczegółową strukturę zasiewów obrazuje poniższa rycina.



**Ryc. 9 Struktura powierzchni zasiewów w Gminie Chodów**

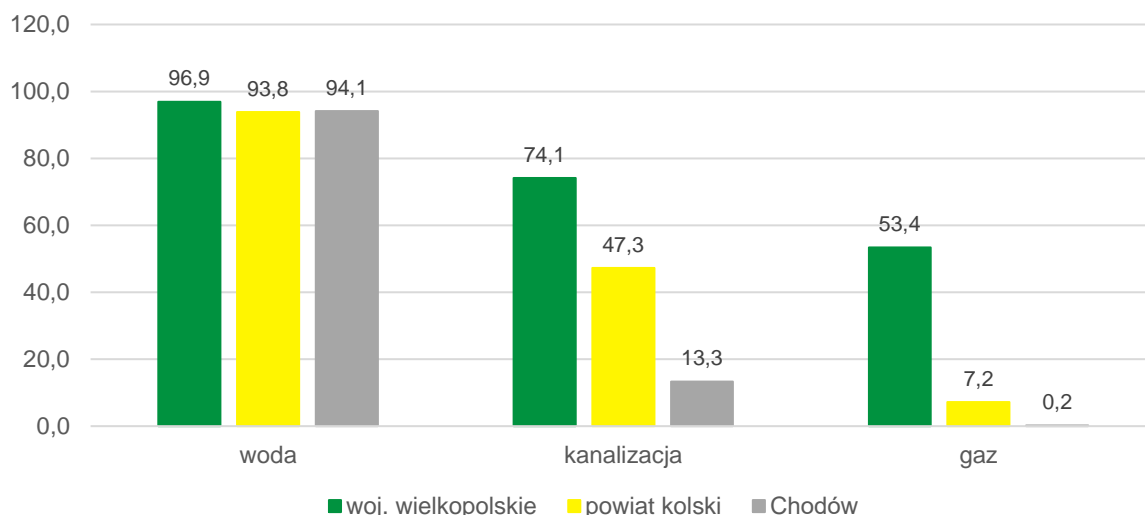
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

Rolnictwo w Gminie Chodów cechuje się znaczącym potencjałem dalszego rozwoju, co w sposób wymierny może wpłynąć również na rozwój społeczno-gospodarczy Gminy. Rolniczy charakter Gminy wynika wprost z jej wewnętrznych uwarunkowań, będąc jednocześnie jej wyróżnikiem na tle innych jednostek samorządu terytorialnego w powiecie kolskim.

## 2.2. Infrastruktura i środowisko

### Urządzenia sieciowe

Infrastruktura sieciowa stanowi jeden z podstawowych elementów wpływających na komfort życia w danym miejscu. Stopień rozwinięcia oraz jakość sieci wodociągowej, kanalizacyjnej czy gazowej bezpośrednio wpływa na atrakcyjność osiedleńczą czy biznesową danego miejsca. Według danych GUS za 2022 rok, infrastruktura wodociągowa w Gminie Chodów jest wysokorozwinięta. Dostęp do sieci ma zapewnione 94,1% mieszkańców, co jest wynikiem nieznacznie niższym od średniej wojewódzkiej wynoszącej 96,9% oraz wyższym od średniej dla powiatu kolskiego wynoszącej 93,8%. Za uzdatnianie wody odpowiadają trzy stacje zlokalizowane w Rdutowie, Dzierzbicach i Koserzu, gdzie planowane są prace modernizacyjne.



**Ryc. 10. Udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Chodów w 2022 roku na tle powiatu i województwa**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Mimo wysokiego stopnia zaopatrzenia mieszkańców w wodę, widoczna jest znaczna dysproporcja w rozwoju sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Chodów. Dostęp do kanalizacji ma jedynie ok. 13,3% mieszkańców (średnia dla powiatu kolskiego wynosi 47,3%, a dla województwa wielkopolskiego 74,1%). Według danych Urzędu Gminy Chodów, odsetek mieszkańców posiadających dostęp do sieci kanalizacyjnej jest wyższy i wynosi ok. 32,29%. Niemniej, należy podkreślić, iż stopień dysproporcji może negatywnie wpływać zarówno na jakość życia mieszkańców jak i stan środowiska przyrodniczego. Brak dostępu do sieci kanalizacyjnej zmusza do korzystania z bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe (szamb). Zbiorniki takie często cechują się drobnymi nieszczelnościami, a gromadzone zanieczyszczenia mają szansę przedostać się do gleby i wód gruntowych. Ponadto, niejednokrotnie wysokie koszty opróżniania zbiorników powodują, że ich użytkownicy opróżniają je z naruszeniem prawa, do pobliskich rowów melioracyjnych czy cieków wodnych. Celem zapobiegania takim sytuacjom Gmina Chodów prowadzi okresowe kontrole. Alternatywę dla bezodpływowych zbiorników stanowią przydomowe oczyszczalnie ścieków, które stopniowo stają się coraz popularniejszym rozwiązaniem. Przede wszystkim są natomiast znacznie bezpieczniejsze dla środowiska przyrodniczego, a ich obsługa jest mniej czasochłonna. Inwestycje w zakresie rozwoju sieci kanalizacyjnej w Gminie Chodów ze względu na niewielkie skupiska osiedleńcze oddalone od siebie są kapitałochłonne, a w niektórych przypadkach ekonomicznie nieuzasadnione. W najbliższym czasie planuje się jednak rozbudowę sieci do miejscowości Turzynów, wraz z przejściem pod torami kolejowymi i włączeniem do zbiorczej sieci kanalizacyjnej. Wśród planowanych działań jest również modernizacja oczyszczalni ścieków, celem poprawy jakości wody oraz wzrostu poziomu oczyszczania. Oczyszczalnia ścieków zlokalizowana w Chodowie obecnie posiada przepustowość nominalną na poziomie 200 m<sup>3</sup>/dobę. Poziom oczyszczenia ścieków wynosi ok. 95%. Zarówno sieć wodociągowa jak i kanalizacyjna w Gminie Chodów obsługiwana jest przez Zakład Usług Wodnych w Koninie z oddziałem w Kole.

Stopień gazyfikacji Gminy Chodów według danych GUS jest znikomy i wynosi 0,2%. Również niskim poziomem gazyfikacji cechuje się powiat kolski, w którego granicach z sieci gazowej korzysta jedynie 7,2% mieszkańców. Zważając na dyskusję społeczną powstałą wokół wykorzystania gazu, kwestię ekologiczności tego rozwiązania, a także wysoką zmienność cen, rozwój sieci gazowej w obrębie Gminy Chodów jest mało prawdopodobny.

Infrastruktura sieciowa to również dostęp do szerokopasmowego Internetu, użytkowanego np. w oświacie, administracji publicznej czy działalności gospodarczej. Dostęp do Internetu szerokopasmowego posiadają mieszkańcy miejscowości: Długie, Kocewia Duża, Dzierzbice, Kaleń Mała, Władysławów, Dzierzbice Osada, Kocewia Mała, Wewierz, Stanisławów, Koserz Nowy, Koserz, Czerwonka, Chrzanowo, Pniewo, Elizanów, Domaników i Chodów. W większości wskazanych

miejsowości dostęp do Internetu ma jednak jedynie część mieszkańców. Niektórzy dostęp do Internetu mają zapewniony jedynie dzięki sieci telefonii komórkowej. Wśród dostawców usług znajduje się wielu dystrybutorów, w tym m.in. Orange, Inea czy T-Mobile.

## Ochrona środowiska i odnawialne źródła energii

Postępujące zmiany klimatyczne, a także ogólna świadomość zanieczyszczenia i stopnia nadużyć wobec środowiska przyrodniczego powodują konieczność podejmowania działań zapobiegawczych i naprawczych. W obliczu wyzwania staje również Gmina Chodów, gdzie dotychczas monitoring stanu jakości środowiska przyrodniczego jest ograniczony. Wśród komponentów środowiska przyrodniczego wymagających szczególnej uwagi przez wzgląd na uwarunkowania w Gminie należy wskazać: powietrze, wodę i glebę.

W 2024 roku najczęściej wykorzystywanym źródłem energii cieplnej były indywidualne źródła ogrzewania na paliwa stałe, jakim jest węgiel kamienny. Węglowe źródła energii stanowią blisko 80% wszystkich źródeł ogrzewania w Gminie Chodów. Poza nimi, w Gminie występują: 132 źródła ciepła zasilane energią elektryczną, 23 źródła ciepła zasilane gazem ziemnym, 37 źródeł ciepła na olej opałowy oraz 8 źródeł zasilanych sieciowo. Wykorzystanie OZE wynosi z kolei niespełna 2,2%.

**Tabela 6. Źródła energii w Gminie Chodów w 2024 roku**

Nośnik energii	Liczba źródeł
węgiel kamienny	867
gaz ziemny	23
olej opałowy	37
biomasa, w tym drewno	0
ciepło sieciowe (lokalne kotłownie, elektrociepłownie, biogazownie, spalarnie odpadów)	8
energia elektryczna	132
energia słoneczna (kolektory słoneczne)	11
energia geotermalna (pompy ciepła)	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Chodów.

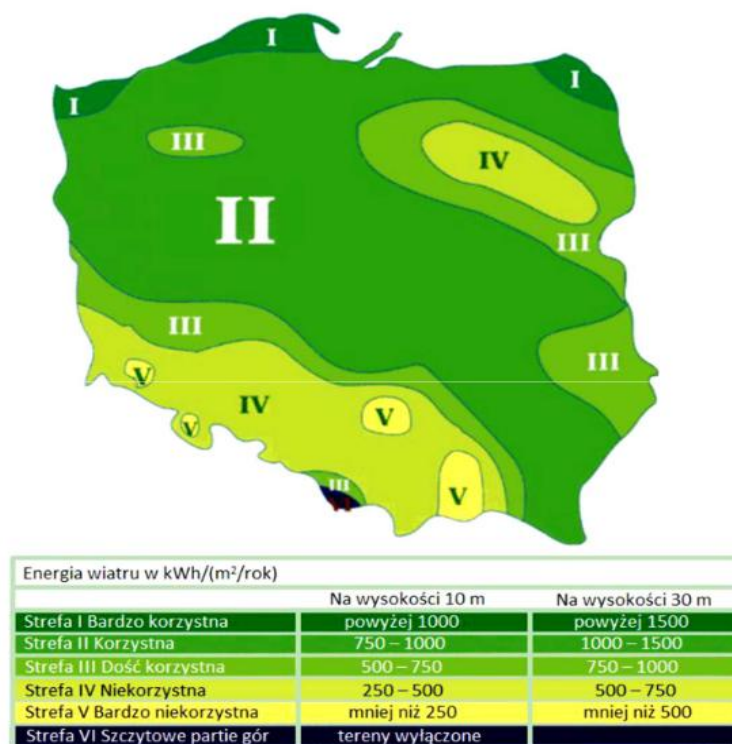
W Gminie Chodów zauważalny jest niski stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii, a wykorzystanie źródeł niskoemisyjnych jest znikome. Dodatkowo w Gminie nie ma zainstalowanych czujników jakości powietrza pozwalających prowadzić bieżący monitoring.

W latach 2012-2024 w Gminie Chodów wydano 13 decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla następujących inwestycji:

1. decyzja z dnia 30.08.2013 r. dla przedsięwzięcia polegającego na budowie jednej elektrowni wiatrowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą o mocy do 1,8 MW na działce o nr ewidencyjnym 44 i 41 w miejscowości Kocewia Duża, Gmina Chodów;
2. Decyzja z dnia 11.12.2013 r. dla przedsięwzięcia polegającego na budowie farmy fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą techniczną o łącznej mocy do 3 MW na działce o nr ewidencyjnym 101; 102; 105/4; 106/1; w miejscowości Rdutów;
3. Decyzja z dnia 11.12.2013 r. dla przedsięwzięcia polegającego na budowie farmy fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą techniczną o łącznej mocy do 2 MW na działce o nr ewidencyjnym 1 w miejscowości Kocewia Duża;
4. Decyzja z dnia 12.09.2016 r. dla przedsięwzięcia polegającego na budowie farmy fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą techniczną o łącznej mocy do 1 MW i powierzchni 3,27 ha na działce o nr ewidencyjnym 214/1 i 214/2, w obrębie Szolajdy;

5. Decyzja z dnia 14.06.2019 r. dla przedsięwzięcia polegającego na budowie farmy fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą techniczną o łącznej mocy do 1 MW i powierzchni 2,2 ha na działce o nr ewidencyjnym 88, w obrębie Kocewia Duża;
6. Decyzja z dnia 17.11.2020 r. dla przedsięwzięcia polegającego na budowie farmy fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą techniczną o łącznej mocy do 5 MW i powierzchni 5,5 ha na działce o nr ewidencyjnym 115/1, 62 i 63, w obrębie Długie;
7. Decyzja z dnia 20.11.2020 r. dla przedsięwzięcia polegającego na budowie farmy fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą techniczną o łącznej mocy do 3 MW i powierzchni 7,9 ha na działce o nr ewidencyjnym 101, 102, 105/4, 106/1, w obrębie Rdutów;
8. Decyzja z dnia 7.12.2020 r. dla przedsięwzięcia polegającego na budowie farmy fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą techniczną o łącznej mocy do 1 MW i powierzchni 2 ha na działce o nr ewidencyjnym 96 i 98, w obrębie Rdutów Nowy;
9. Decyzja z dnia 16.12.2020 r. dla przedsięwzięcia polegającego na budowie farmy fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą techniczną o łącznej mocy do 1 MW i powierzchni 2 ha na działce o nr ewidencyjnym 96, w obrębie Rdutów Nowy;
10. Decyzja z dnia 31.12.2020 r. dla przedsięwzięcia polegającego na budowie farmy fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą techniczną o łącznej mocy do 1 MW i powierzchni 1 ha na działce o nr ewidencyjnym 214/1 i 214/2, w obrębie Szolajdy;
11. Decyzja z dnia 22.03.2021 r. dla przedsięwzięcia polegającego na budowie farmy fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą techniczną o łącznej mocy do 4 MW na działce o nr ewidencyjnym 64/4, w obrębie Długie;
12. Decyzja z dnia 21.11.2022 r. dla przedsięwzięcia polegającego na budowie farmy fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą techniczną o łącznej mocy do 5 MW na działce o nr ewidencyjnym 233, 234, 236, w obrębie Szolajdy;
13. Decyzja z dnia 24.02.2023 r. dla przedsięwzięcia polegającego na budowie farmy fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą techniczną o łącznej mocy do 5 MW na działce o nr ewidencyjnym 98, w obrębie Długie.

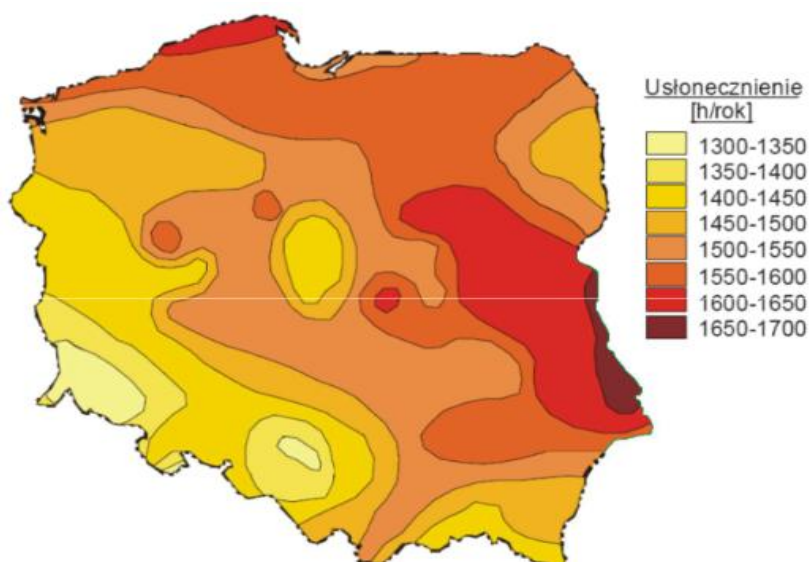
Poniższa rycina przedstawia rozkład energii wiatrowej w Polsce na wysokości 10 i 30 metrów w podziale na 6 stref. Gmina Chodów zlokalizowana jest na obszarze Strefy II, która charakteryzuje się sprzyjającymi warunkami wietrznymi – potencjał energetyczny wskazanego obszaru mieści się w zakresie 750-1000 kWh/(m<sup>2</sup>/rok) na wysokości 10 metrów oraz 1000-1500 kWh/(m<sup>2</sup>/rok) na wysokości 30 metrów. Oznacza to, że Gmina Chodów cechuje się dobrymi warunkami do lokalizowania na jej terenie siłowni wiatrowych.



**Ryc. 11 Energia wiatru w Polsce w kWh/(m²/rok) na wysokości 10 i 30 metrów**

Źródło: „Energia & Przemysł” – marzec 2007, na podstawie danych prof. Haliny Lorenc, IMiGW.

Poniższa mapa przedstawia średnie roczne sumy nasłonecznienia w Polsce, które odzwierciedlają potencjał do rozwoju energetyki słonecznej w poszczególnych regionach kraju. Gmina Chodów położona jest w centralno-zachodniej części, dla której średnie sumy usłonecznienia w ciągu roku wahają się w przedziale 1500-1550 h/rok. Są to warunki pozwalające na rozwój energetyki słonecznej na terenie badanej jednostki.



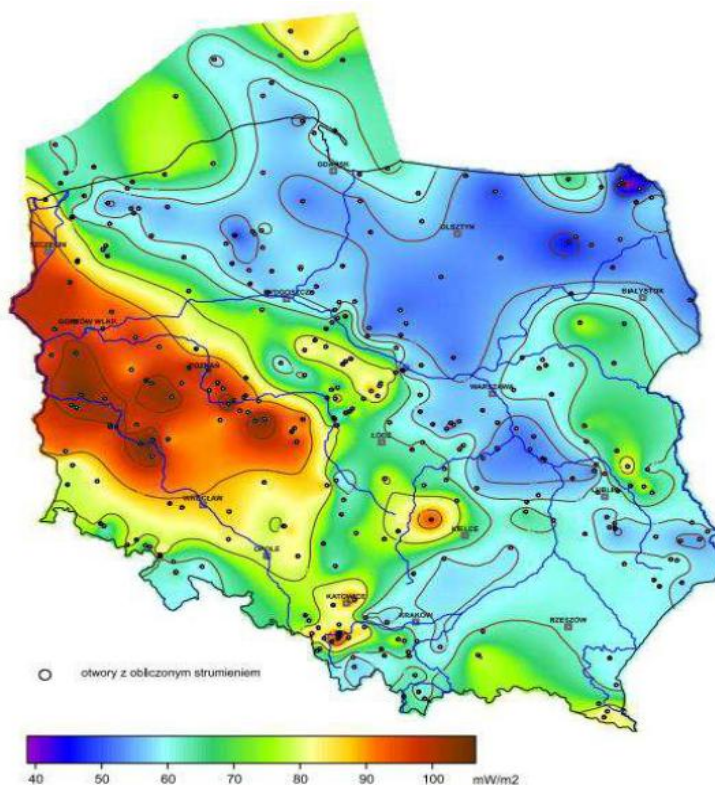
**Ryc. 12. Średnie roczne sumy usłonecznienia w Polsce**

Źródło: „Energia & Przemysł” – marzec 2007, na podstawie danych prof. Haliny Lorenc, IMiGW.

Energia geotermalna rozumiana jest jako energia cieplna wnętrza Ziemi. W zależności od głębokości, z której eksploatowana jest energia geotermalna wyróżnia się:

- geotermię płytką (energia pobierana jest z głębokości do 100 m za pomocą pomp ciepła),
- geotermię głęboką (energia pobierana jest z wnętrza Ziemi, na głębokości kilku kilometrów).

Analizując mapę warunków geotermalnych w Polsce, zaobserwowano, że Gmina Chodów położona jest na obszarze, który charakteryzuje się korzystnym potencjałem do budowy instalacji geotermalnych.



**Ryc. 13. Mapa rozkładu gęstości ziemskiego strumienia ciepłego na obszarze Polski**

Źródło: <https://www.mos.gov.pl/> (Szewczyk & Gientka, 2009).

Analiza powyższych danych pozwala stwierdzić, że Gmina Chodów charakteryzuje się korzystnymi warunkami do rozwoju OZE. Wydane decyzje środowiskowe wskazują na zainteresowanie wykorzystaniem przede wszystkim energii słonecznej. Jedną z decyzji dotyczy lokalizacji elektrowni wiatrowej. Problemem w zakresie rozwoju farm fotowoltaicznych mogą być jednak wysokie klasy bonitacyjne gleb (I-III). Zmiana przeznaczenia takich gruntów na cele nierolnicze wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rolnictwa. Efektem tego może być brak realizacji inwestycji. Niemniej, np. panele fotowoltaiczne mogłyby być wykorzystywane na dachach zabudowań mieszkalnych czy gospodarczych, nie wpływając na spadek powierzchni gruntów rolnych. Potencjał do rozwoju pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych jest jednak widoczny.

Gmina Chodów realizuje zadania własne z zakresu ochrony środowiska i przyrody również z wykorzystaniem dokumentów, długofalowo kierunkujących i systematyzujących działania. Wśród nich wyróżnić można:

- **Program ochrony środowiska dla Gminy Chodów na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2031**, który obejmuje następujące cele:
  - dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm – osiągnięcie poziomu dopuszczalnego dla II fazy pyłu PM<sub>2,5</sub>, poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu oraz dotrzymanie celu długoterminowego dla ozonu,
  - ograniczenie emisji gazów cieplarnianych,

- dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu,
- zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywny hałas,
- utrzymanie poziomu pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych,
- osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych,
- ochrona przed powodzią,
- zwiększenie retencji wodnej,
- zmniejszenie przedostawania się biogenów do wód,
- rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej,
- poprawa jakości wody powierzchniowej i podziemnej,
- ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalni,
- dobra jakość gleb,
- minimalizacja ilości odpadów,
- zapewnienie zrównoważonego systemu gospodarki odpadami,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz zagrożeń naturalnych,
- świadome ekologicznie społeczeństwo;
- **Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Chodów na lata 2017-2025**, który zawiera działania:
  - ograniczenie zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej,
  - ograniczenie zużycia energii budownictwa mieszkaniowego oraz w sektorze działalności gospodarczej,
  - ograniczenie zużycia energii infrastruktury oświetleniowej,
  - zwiększenie świadomości wszystkich grup społecznych na terenie Gminy Chodów na temat efektywności energetycznej i wykorzystania OZE;

Gmina Chodów w 2025 roku przystąpiła do opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na kolejny okres programowania. Przyjęcie nowego Planu planowane jest w 2025 roku.

- **Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Chodów na lata 2016-2032**, którego celem nadrzędnym jest zaplanowanie bezpiecznego dla zdrowia mieszkańców i środowiska naturalnego usunięcia wyrobów zawierających azbest z obszaru Gminy do końca 2032 r. Poza działania inwestycyjnymi, program formułuje również następujące cele:
  - organizacja kampanii informacyjnych o szkodliwości azbestu oraz bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
  - wdrożenie monitoringu realizacji programu,
  - podjęcie działań w kierunku pozyskania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych dla wsparcia usuwania wyrobów zawierających azbest i ich unieszkodliwiania,
  - okresowej weryfikacji i aktualizacji programu;
- **Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności na terenie Gminy Chodów**, który obejmuje:
  - zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt,
  - opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie,
  - odławianie bezdomnych zwierząt,
  - obowiązkową sterylizację albo kastrację w schronisku dla zwierząt,
  - poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt,
  - usypianie ślepych miotów,
  - wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich,
  - zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt,

- zachęcenie właścicieli zwierząt do znakowania (czipowania) psów i kotów oraz ograniczenia populacji poprzez sterylizację i kastrację zwierząt domowych, w szczególności psów i kotów.

Stan środowiska przyrodniczego w Gminie Chodów należy określić jako dobry, a działania samorządu jako zorganizowane i zaplanowane. Ważnym krokiem w rozwoju ochrony środowiska byłoby jednak wprowadzenie rozwiązań i narzędzi pozwalających na dokładniejsze monitorowanie zachodzących zmian.

## Gospodarka odpadami

Podmiotami odpowiedzialnymi za odbiór, wywóz i zagospodarowanie odpadów komunalnych na terenie Gminy Chodów są PreZero Service Centrum sp. z o.o. z siedzibą w Kutnie oraz Zakład Usług Komunalnych sp. z o.o. z siedzibą w Krośniewicach. W 2023 roku miesięczna stawka za wywóz odpadów od 1 mieszkańca kształtowała się na poziomie 32 zł/miesięcznie. Odpady zbierane są w systemie mieszanym, workowo-pojemnikowym. W przypadku odpadów komunalnych zmieszanych stosuje się pojemniki, natomiast poszczególne frakcje zbierane są do odpowiednio oznaczonych worków. Częstotliwość wywozu odpadów zależy jest od rodzaju zabudowy mieszkaniowej, gdzie wyróżnia się jednorodziną i wielorodziną.

Harmonogram kształtuje się następująco:

- dla zabudowy wielorodzinnej:
  - zmieszane odpady komunalne w okresie od listopada do marca: 2 razy w miesiącu,
  - zmieszane odpady komunalne w okresie od kwietnia do października: 1 raz w tygodniu,
  - odpady biodegradowalne i zielone w okresie od listopada do marca: 2 razy w miesiącu,
  - odpady biodegradowalne i zielone w okresie od kwietnia do października: 1 raz w tygodniu;
- dla zabudowy jednorodzinnej:
  - zmieszane odpady komunalne w okresie od listopada do lutego: 1 raz w miesiącu,
  - zmieszane odpady komunalne w okresie od marca do października: 2 razy w miesiącu,
  - tworzywa sztuczne: 1 raz na 2 miesiące,
  - szkło: 1 raz na kwartał,
  - papier i tektura: 1 raz na kwartał,
  - odpady biodegradowalne i zielone w okresie od listopada do marca: 1 raz w miesiącu,
  - odpady biodegradowalne i zielone w kwietniu oraz październiku: 3 razy w miesiącu,
  - odpady biodegradowalne i zielone w okresie od maja do września: 2 razy w miesiącu.

Ponadto w Gminie Chodów zlokalizowany jest Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowany przy oczyszczalni ścieków w Chodowie. W PSZOK-u przyjmowane są odpady wielkogabarytowe, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne, baterie i akumulatory, leki, urządzenia zawierające freony, opakowania z tworzyw sztucznych, opakowania zawierające pozostałości z substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone, zużyte opony, zmieszane odpady z budowy, remontu czy demontażu. Punkt pozostaje czynny dla mieszkańców od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00 – 15.00.

**Tabela 7. Stan gospodarki odpadami w Gminie Chodów w latach 2019-2023**

	2019	2020	2021	2022	2023
<b>Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (os.)</b>	2 424	2 449	2 377	2 384	2 332
<b>Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:</b>	580,15	701,03	692,63	718,41	702,19
<b>zmieszane</b>	412,80	501,62	492,96	500,12	502,80

<b>segregowane</b>		167,35	199,41	199,67	218,05	199,39
<b>Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów</b>		29%	28%	29%	30%	28%
<b>Ilość zebranych odpadów na mieszkańca</b>		0,24	0,29	0,29	0,30	0,30
<b>Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (%)</b>	<b>gmina</b>	23,64	29,68	x	x	x
	<b>wymagany</b>	40	50	20	25	35
<b>Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych (%)</b>	<b>gmina</b>	nie dotyczy	100	15,49	x	x
	<b>wymagany</b>	60	70	70 nie dotyczy	x	x
<b>Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (%)</b>	<b>gmina</b>	0,17	0	0	0	7,26
	<b>wymagany</b>	<40	<35	<35	x	x
<b>Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (%)</b>	<b>gmina</b>	x	x	23,89	23,83	24,16
	<b>wymagany</b>	x	x	>20	>25	>35

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań.

Analizując stan gospodarki odpadami w Gminie Chodów, widoczny jest spadek liczby mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi. Może być to związane ze zmniejszającą się liczbą mieszkańców Gminy, ale również z brakiem złożenia wymaganej deklaracji od osób zainteresowanych. W Gminie Chodów odnotowano znaczący wzrost sumy tonażu zebranych odpadów komunalnych między rokiem 2019 a 2020, aby następnie znów odnotować spadek w roku 2021. Rok 2022 był z kolei rekordowo wysoki pod względem tonażu zebranych odpadów komunalnych, jednak w 2023 roku ponownie odnotowano spadek. Niemniej, średnio w Gminie Chodów zbieranych jest ok. 700 Mg odpadów komunalnych rocznie. Udział odpadów segregowanych w strukturze zbieranych odpadów kształtuje się co roku w przedziale 28-30%. Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w Gminie Chodów w latach 2019-2020 nie spełniał wymaganych poziomów. Z kolei za lata 2021-2023 Gmina nie posiada danych odnośnie poziomu recyklingu. W zakresie recyklingu, przygotowania do ponownego użytku i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych w roku 2021 Gmina Chodów również nie spełniła wymaganych poziomów. W 2023 roku udało się z kolei ograniczyć o 7,26% masę odpadów ulegających biodegradacji, przekazanych do składowania. W zakresie recyklingu odpadów komunalnych, poziom wymagany został osiągnięty jedynie w 2021 roku. W kolejnych latach nie udało się natomiast uzyskać wzrostu recyklingu współmiernego do stale rosnących wymaganych poziomów.

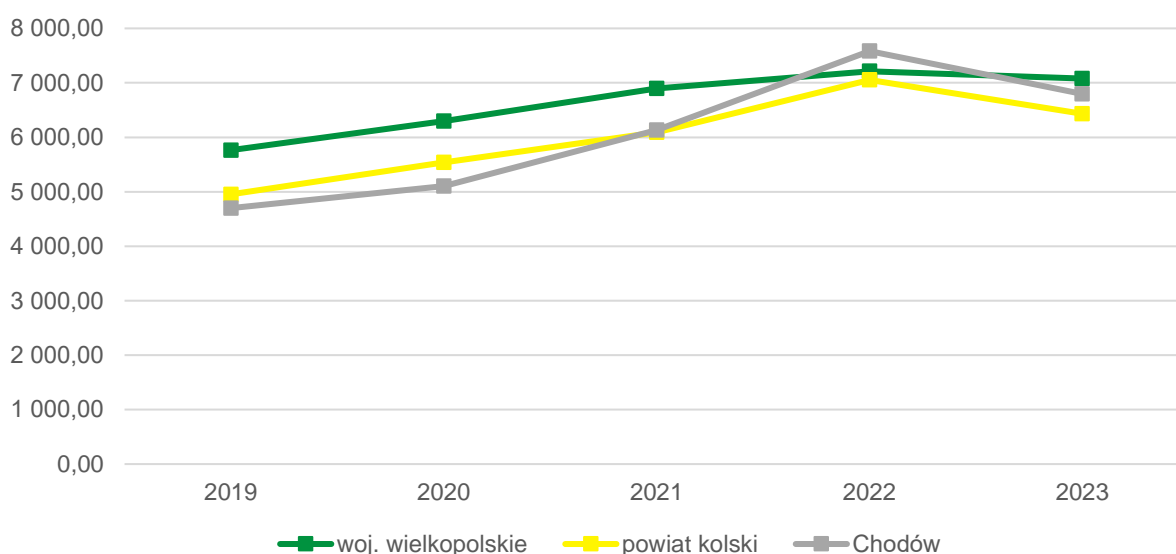
W Gminie Chodów nie są planowane inwestycje w zakresie gospodarki odpadami. Jako działania priorytetowe w tym obszarze przyjmuje się z kolei dalsze edukowanie i uświadamianie społeczności lokalnej odnośnie szkodliwości niewłaściwie zagospodarowanych odpadów dla środowiska oraz wzrost poziomu segregacji i odzysku materiałów ze zbieranych frakcji odpadów.

## 2.3. Stan finansów samorządowych

### Wykonanie budżetu

Dochody do budżetu Gminy Chodów w latach 2019-2022 stale rosły, z poziomu ok 13 mln zł do niespełna 21,5 mln zł. W 2023 roku odnotowano z kolei znaczący spadek dochodów, bowiem wyniosły one niespełna 19 mln zł. Obniżenie poziomu budżetu Gminy może być związane ze spadkiem o ok. 2,5 mln zł dochodów od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatkami związanymi z ich poborem.

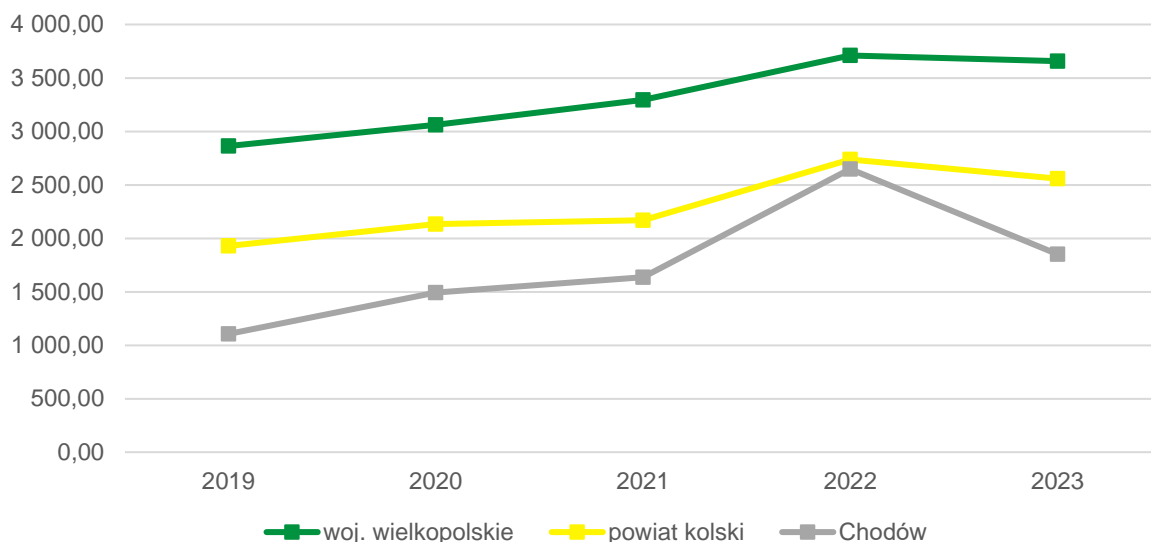
Poniższa rycina prezentuje dochody uzyskiwane w jednostce w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w zestawieniu z dochodami uzyskiwanymi w powiecie kolskim oraz województwie wielkopolskim. W latach 2019-2022 notowany stały wzrost dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca we wszystkich analizowanych jednostkach. W 2023 roku odnotowano jednak spadek dochodów zarówno w Gminie Chodów, powiecie kolskim jak i województwie wielkopolskim. Spadek odnotowany w skali województwa był najmniejszy i wyniósł jedynie ok. 130 zł w przeliczeniu na osobę. Spadki dochodów widoczne w skali Gminy i powiatu były jednak znacznie wyższe i wyniosły odpowiednio ok. 700 zł/mieszkańca i ok. 600 zł/mieszkańca. Należy jednak podkreślić, iż w Gminie Chodów dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca począwszy od 2021 roku są wyższe niż dochody w powiecie kolskim. Oznacza to, iż na tle ponadlokalnym Gmina dysponuje stosunkowo wysokimi dochodami. Średni dochód na 1 mieszkańca w Gminie Chodów jest jednak niższy od średniej wojewódzkiej, co wskazuje na niższy poziom rozwoju społeczno-gospodarczego wielkopolski wschodniej na tle regionu. Kluczowym jest również odwrócenie trendu zaobserwowanego w 2023 roku, czyli spadku dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca, co pozwoli na dalszy rozwój jednostek samorządu terytorialnego w skali lokalnej, ponadlokalnej i regionalnej.



**Ryc. 14. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Chodów na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

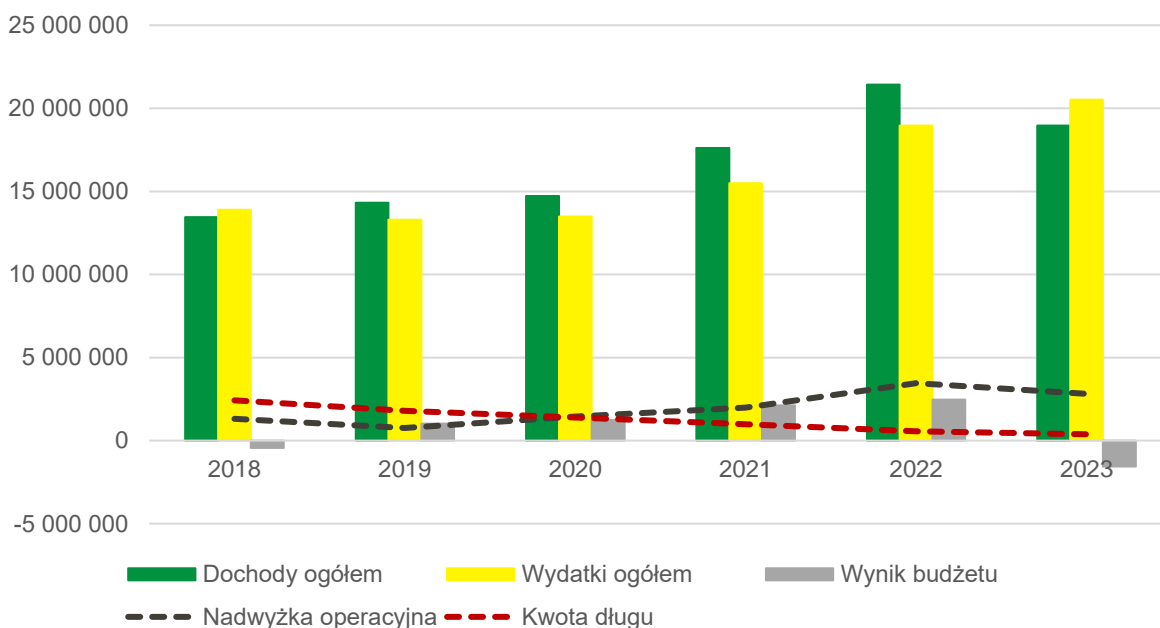
Znacznie większe dysproporcje między dochodami w województwie, powiecie i Gminie są obserwowane przy analizie jedynie dochodów własnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Ponownie we wszystkich trzech analizowanych jednostkach obserwuje się stały wzrost dochodów w latach 2019-2022 oraz spadek w 2023 roku. W Gminie Chodów jednak stale dochody własne są znacznie niższe niż średnia dla powiatu kolskiego czy województwa wielkopolskiego. W 2023 roku dochody własne w Gminie Chodów były niemalże dwukrotnie niższe od średniej wojewódzkiej, a także o ponad 500 zł niższe niż w powiecie kolskim. Szczegółowo zachodzące zmiany obrazuje poniższa rycina.



**Ryc. 15 Dochody własne na 1 mieszkańca w Gminie Chodów na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując wykonanie budżetu w Gminie Chodów w latach 2018-2023 widoczny jest przede wszystkim stały wzrost wydatków ogółem. Wpływ na to w szczególności mają wydatki ponoszone na pokrycie różnicy między subwencją oświatową a kosztem rzeczywistym prowadzenia szkoły. Rosną również wydatki związane z transportem, co jest efektem głównie czynionych inwestycji w zakresie modernizacji, remontów i budowy dróg. W analizowanym sześcioletnim okresie dwukrotnie odnotowano ujemny wynik budżetu, co miało miejsce w roku 2018 i 2023. W 2023 roku odnotowany deficyt budżetowy związany jest przede wszystkim ze spadkiem dochodów własnych Gminy z tytułu podatku PIT i CIT. Kwota zadłużenia Gminy regularnie spada, co oznacza, iż zobowiązania podjęte przez Gminę są regularnie spłacane, gwarantując stabilność sytuacji finansowej. Wiąże się to również ze wzrostem nadwyżki operacyjnej, co obrazuje poniższa rycina.



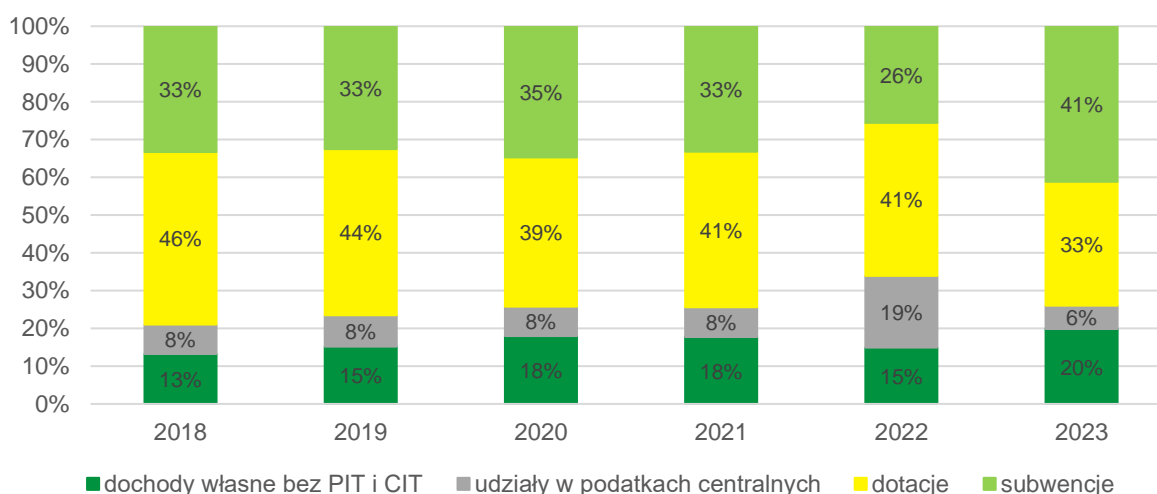
**Ryc. 16. Wykonanie budżetu Gminy Chodów w latach 2018-2023**

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

## Struktura dochodów i wydatków

Wśród dochodów budżetowych, kluczowe znaczenie mają dochody własne, które świadczą o samodzielności finansowej jednostki samorządu terytorialnego. Wpływają one również na stopień niezależności od często zmiennych dochodów pozyskiwanych w ramach dotacji czy subwencji. Uzyskiwane dotacje świadczą jednak o zdolnościach Gminy do poszukiwania i pozyskiwania źródeł dochodów również z funduszy zewnętrznych, a zatem ich udział w pewnym stopniu określa stopień przedsiębiorczości samorządu lokalnego.

Analizując strukturę dochodów budżetowych Gminy Chodów w latach 2018-2023 obserwuje się rokrocznie najwyższy udział dochodów z tytułu dotacji i subwencji. W 2018 roku dotacje i subwencje stanowiły 79% ogółu budżetu Gminy Chodów, z kolei najmniejszy ich udział odnotowano w 2022 roku, kiedy wyniosły łącznie 67% ogółu budżetu. Dochody własne Gminy kształtują się na niskim poziomie, wynosząc maksymalnie 20% w 2023 roku. Taka struktura dochodów świadczy z kolei o niskiej samodzielności finansowej Gminy Chodów, skutkiem czego jest ograniczony wpływ na kształt i strukturę uzyskiwanych dochodów.



**Ryc. 17. Struktura dochodów Gminy Chodów w latach 2018-2023**

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Zależność od zewnętrznych źródeł finansowania w dłuższej perspektywie czasowej może wpłynąć na poziom życia mieszkańców. Utrudnia on również zaplanowanie i realizację wydatków, gdyż trudno określić poziom rzeczywistych dochodów, które zostaną uzyskane w następnych latach. Sytuacja finansowa Gminy będzie zatem wysoce podatna na zmiany związane np. ze zmianą zasad finansowania, udziału w podatkach itp. jednostek samorządu terytorialnego.

Poniższa tabela przedstawia strukturę bazy podatkowej w Gminie Chodów w latach 2018-2023. Największymi udziałami w bazie podatkowej cechują się podatek dochodowy od osób fizycznych PIT oraz podatek rolny, które od 2020 roku zasilają budżet w kwocie powyżej 1 mln zł. Znaczący udział w strukturze dochodów podatkowych ma również podatek od nieruchomości, gdzie dodatkowo Gmina udziela ulg i zwolnień.

**Tabela 8. Dochody podatkowe Gminy Chodów w latach 2018-2023**

		2018	2019	2020	2021	2022	2023
PIT	wykonanie	1 053 908,00	1 198 083,00	1 147 908,00	1 381 195,00	4 068 221,57	1 177 961,00
	skutki obniżenia górnych stawek	52 933,48	92 645,09	137 319,54	96 714,48	0,00	0,00
CIT	wykonanie	1 064,00	1 678,36	1 461,95	923,97	2 389,00	2 568,00
	skutki obniżenia górnych stawek						
podatek rolny	wykonanie	1 075 095,05	929 070,98	1 125 904,06	1 092 089,95	1 163 909,46	1 410 355,11
	skutki obniżenia górnych stawek						

	podatków						
	skutki udzielonych ulg i zwolnień	0,00	184,00	0,00	0,00	0,00	0,00
podatek od nieruchomości	wykonanie	577 453,70	500 034,89	511 235,78	564 271,38	696 338,54	756 077,32
	skutki obniżenia górnych stawek podatków	55 018,56	57 969,78	60 858,75	63 848,69	0,00	0,00
	skutki udzielonych ulg i zwolnień	238 227,35	281 601,53	287 482,11	292 407,59	308 873,33	326 349,42
podatek leśny	wykonanie	8 758,00	8 068,00	8 307,00	8 352,00	9 185,00	13 569,45
podatek od środków transportowych	wykonanie	38 200,00	35 777,00	37 490,00	43 387,00	49 845,40	56 474,02
	skutki obniżenia górnych stawek podatków	20 137,78	15 622,18	15 258,50	19 876,02	9 752,52	10 280,50
podatek od osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	wykonanie	1 638,00	1 366,20	1 037,20	1 825,40	920,00	0,00
podatek od czynności cywilnoprawnych	wykonanie	60 290,40	72 671,59	72 954,60	68 436,42	94 168,86	123 187,28
wpływy z opłaty skarbowej	wykonanie	7 097,52	8 608,71	8 527,00	13 522,50	9 931,00	12 838,00
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	wykonanie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Należy również podkreślić, że Gmina Chodów w trosce o jakość i poziom życia swoich mieszkańców stosuje ulgi, zwolnienia lub obniża górne stawki podatków. W analizowanym sześcioletnim okresie łączna wartość ulg, zwolnień i obniżenia górnych stawek podatkowych udzielona została na kwotę ponad 2,4 mln zł.

Analizie poddano również strukturę wydatków w Gminie Chodów w latach 2018-2023 z podziałem na poszczególne działy. Zdecydowanie najwyższym udziałem w uśrednionej strukturze wydatków w latach 2018-2023 cechuje się Dział 801 – Oświata i wychowanie, na który wydatki w ciągu analizowanego sześciolecia wzrosły o 1,2 mln zł. Obecnie w ramach oświaty i wychowanie z budżetu Gminy wydatkowanych jest blisko 5 mln zł. Średnio w latach 2018-2023 w Dziale 801 wydatkowano 27% wszystkich wydatków. Drugim pod względem udziału w strukturze wydatków jest Dział 855 Rodzina, którego udział wynosił średnio 19% w ogólnej strukturze wydatków. Po 13% wydatków średnio ponoszono w ramach Działu 600 Transport i łączność oraz Działu 750 Administracja publiczna. Suma rocznych wydatków Gminy Chodów wzrosła z kolei z ok. 13,9 mln zł w 2018 roku do ok. 20,5 mln zł w 2023 roku.

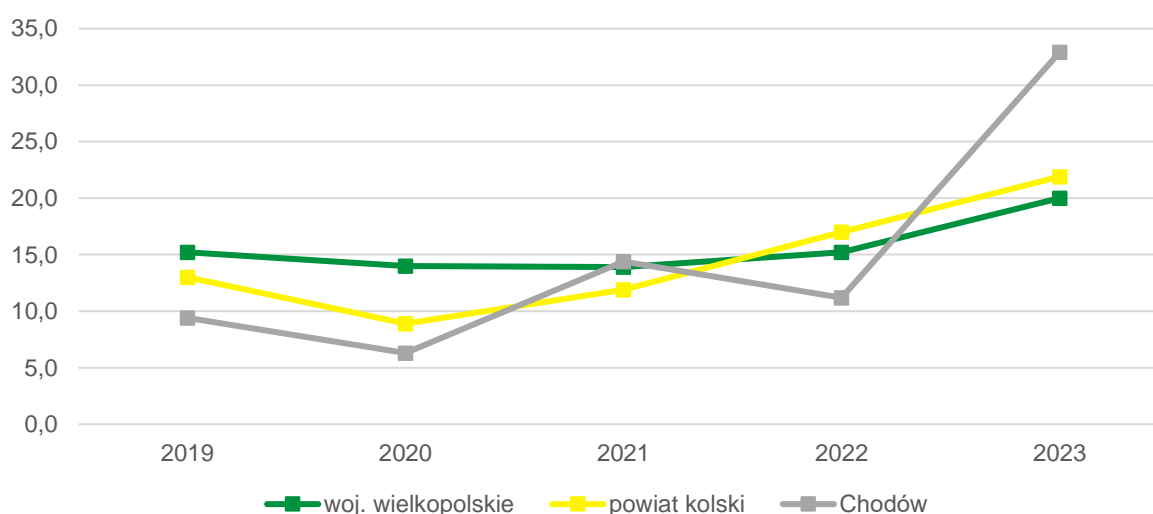
**Tabela 9. Struktura wydatków budżetowych Gminy Chodów w latach 2018-2023**

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
010	2 661 560,68	748 615,04	769 994,07	1 706 096,76	887 346,72	4 049 774,68
400	0,00	0,00	0,00	0,00	31 918,59	2 594,61
600	1 370 429,75	1 475 344,86	1 023 245,07	1 679 515,99	2 721 910,50	4 330 359,14
700	7 585,45	10 854,00	4 677,26	17 034,24	19 295,97	8 056,84
710	2 400,00	5 100,00	5 700,00	6 900,00	5 400,00	14 434,00
750	1 591 059,39	1 705 065,54	1 863 810,93	1 928 837,60	2 199 397,11	2 781 455,34
751	49 853,65	36 108,02	36 762,44	6 626,46	3 878,61	36 067,62

754	92 387,77	92 576,56	97 367,67	98 180,86	315 777,47	168 082,79
757	15 955,32	24 598,03	15 122,79	4 508,82	40 388,76	33 422,79
801	3 608 905,23	4 088 359,07	4 077 005,72	4 307 899,46	4 464 876,37	4 843 696,44
851	23 411,97	18 123,10	35 724,07	60 929,25	31 608,33	46 654,73
852	602 112,14	587 496,48	588 719,22	596 485,71	1 477 876,60	756 780,29
853	2 799,96	0,00	0,00		2 730 944,70	193 420,00
854	49 793,57	40 842,49	35 043,95	26 284,85	14 329,70	11 925,70
855	3 041 653,12	3 369 974,70	3 827 728,68	3 789 330,86	2 593 327,31	1 677 186,19
900	614 329,34	847 118,27	991 115,86	1 141 737,84	1 307 044,54	1 365 843,97
921	159 982,43	241 421,27	110 814,49	115 450,65	114 272,83	204 431,47
926	0,00	0,00	0,00	738,00		

**Legenda:** Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo, Dział 400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę, Dział 600 – Transport i łączność, Dział 700 – Gospodarka mieszkaniowa, Dział 710 – Działalność usługowa, Dział 750 – Administracja publiczna, Dział 751 – Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrona prawa oraz sądownictwa, Dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, Dział 757 – Obsługa długu publicznego, Dział 801 – Oświata i wychowanie, Dział 851 – Ochrona zdrowia, Dział 852 – Pomoc społeczna, Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie pomocy społecznej, Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza, Dział 855 – Rodzina, Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, Dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, Dział 927 – Kultura fizyczna i sport.

Wydatki inwestycyjne stanowią odsetek kapitału wydatkowanego na przedsięwzięcia mogące znacząco poprawić jakość i poziom życia mieszkańców, być stymulatorem rozwoju społeczno-gospodarczego, czy odmieniać oblicze miejscowości. Poniższa rycina prezentuje udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyrażony procentowo w Gminie Chodów na tle powiatu kolskiego i województwa wielkopolskiego. Analizując przedstawione dane należy zwrócić uwagę na zrównoważony wzrost wydatków ponoszonych w województwie wielkopolskim na inwestycje. W powiecie kolskim również począwszy od 2020 roku notuje się stały wzrost udziału wydatków inwestycyjnych. W Gminie Chodów z kolei widoczne są wysokie wahania w zakresie odsetka budżetu przeznaczanego na nowe inwestycje. Rok 2023 był w tym zakresie rekordowy, bowiem udział wydatków inwestycyjnych w Gminie wyniósł aż 32,9%, dystansując zarówno powiat jak i województwo. Wahnięcia jednak powiązane są przede wszystkim ze strukturą dochodów, która jak prezentowano uprzednio jest silnie zależna od dotacji i subwencji. W tym wypadku również należy podkreślić, iż udział wydatków inwestycyjnych w Gminie Chodów jest zależny od dotacji, które Gmina pozyska. Fluktuacje widoczne na poniższej rycinie są z kolei ich odzwierciedleniem.



**Ryc. 18. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Chodów na tle powiatu i województwa**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Uwidacznia się zatem problem związany z możliwością prawidłowego planowania inwestycji i ich rozłożenia w czasie. Gmina inwestuje jedynie wtedy, gdy ma ku temu możliwość, niejednokrotnie realizując wiele projektów jednocześnie. Takie warunki mogą wpływać na uzasadnienie poszczególnych inwestycji oraz rzutować na ich przebieg.

## Fundusze Europejskie

Gmina Chodów oraz jednostki podległe pozyskały dofinansowanie ze środków funduszy europejskich jedynie na 3 projekty w perspektywie 2007-2013. Zgodnie z serwisem [www.mapadotacji.gov.pl](http://www.mapadotacji.gov.pl) łączna wartość dofinansowania projektów wyniosła 1,2 mln zł. I przeznaczona była na projekty związane z edukacją i wychowaniem. W latach 2014-2020 nie pozyskano żadnych środków z funduszy europejskich.

**Tabela 10. Projekty dofinansowane z Funduszy Europejskich w latach 2007-2013**

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Program	Wartość dofinansowania
1.	Równy start w przyszłość	Gmina Chodów	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	719 935,86 zł
2.	Wiejski punkt przedszkolny „Równy dostęp do wysokiej jakości edukacji”	Gmina Chodów/Szkoła Podstawowa w Kaleni Małej	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	248 018,00 zł
3.	Modernizacja oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych w Gminie Chodów	Gmina Chodów	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	213 360,20 zł

Źródło: [www.mapadotacji.gov.pl](http://www.mapadotacji.gov.pl)

## Rządowy Fundusz Polski Ład

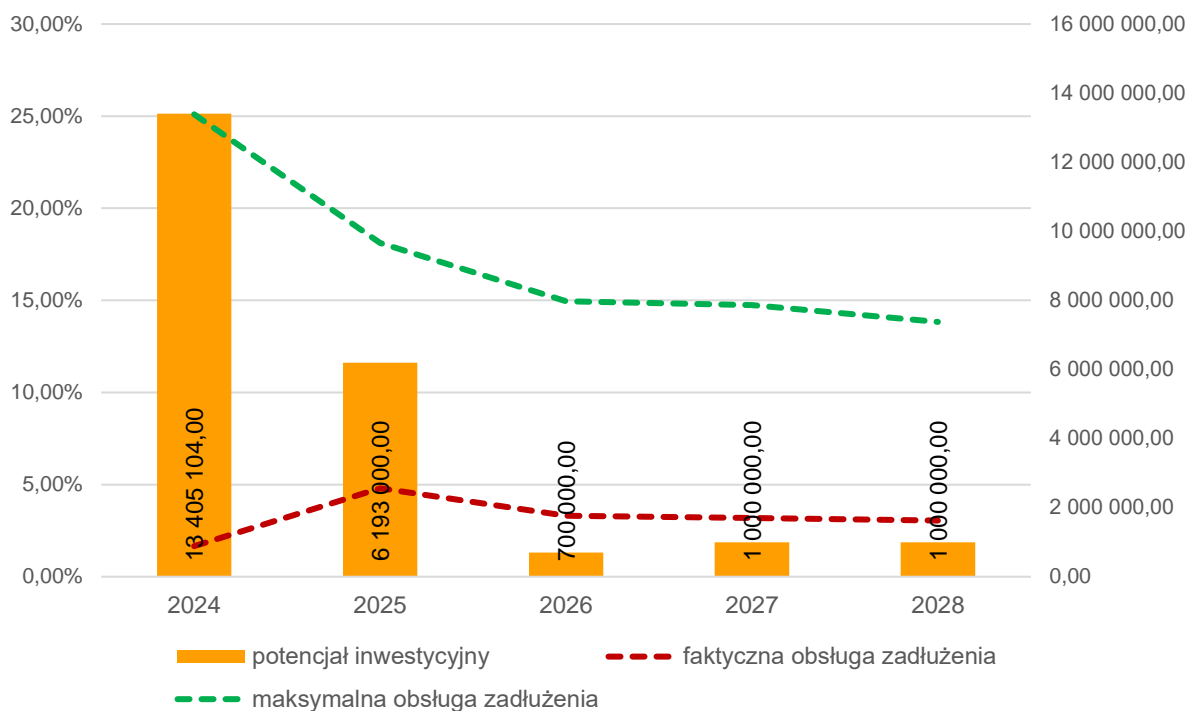
Rządowy Fundusz Polski Ład jest to Program Inwestycji Strategicznych, który ma na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych przez bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez JST. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez BGK. Gmina Chodów pozyskała dotacje na inwestycje na łączną kwotę 16,36 mln zł.

Wnioskodawca	Inwestycja	Kwota przyznanego dofinansowania
Gmina Chodów	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Rdutowie wraz z odwiertem studni głębinowej	1 600 000,00 zł
Gmina Chodów	Budowa drogi gminnej nr 495525 w miejscowości Elizanów	920 000,00 zł
Gmina Chodów	Modernizacja budynku B Urzędu Gminy Chodów wraz z zagospodarowaniem terenu i montażem platformy dla osób niepełnosprawnych	1 960 000,00 zł
Gmina Chodów	Częściowa przebudowa i rozbudowa garaży Ochotniczej Straży Pożarnej w Chodowie oraz modernizacja pomieszczeń	1 960 000,00 zł
Gmina Chodów	Przebudowa sieci kanalizacyjnej w m. Turzynów wraz z przejściem pod torami kolejowymi i włączeniem do sieci zbiorczej kanalizacyjnej	5 220 000,00 zł
Gmina Chodów	Przebudowa dróg gminnych na terenie gminy Chodów	5 700 000,00 zł

## Potencjał inwestycyjny

Zgodnie z art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego wskaźnika maksymalnego obsługi zadłużenia. Zgodnie z treścią Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2024-2028 (WPF) Gmina Chodów w kolejnych latach będzie miała zdolność do obsługi dodatkowych zobowiązań, choć jej potencjał inwestycyjny spada w latach 2024-2026, aby ustabilizować się na poziomie ok. 1 mln zł rocznie. Należy jednak mieć na uwadze, że dane zawarte w WPF najbardziej precyzyjnie odnoszą się do roku bieżącego i przyszłego. Prognoza na kolejne lata wyznaczana jest na podstawie trendów

makroekonomicznych, które w obecnej sytuacji gospodarczej często ulegają zmianie, dlatego potencjał inwestycyjny Gminy przedstawia również szacunkowe wartości.



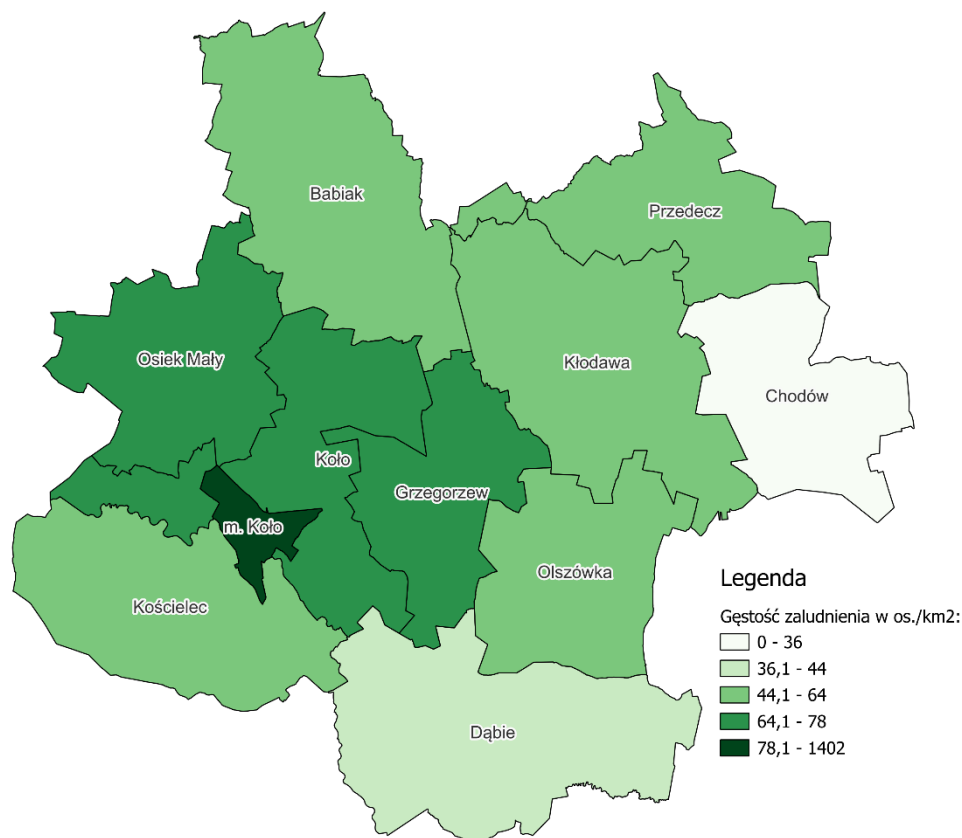
**Ryc. 19. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Chodów na lata 2024-2028**

Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały nr III/15/2024 Rady Gminy w Chodowie z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Chodów na lata 2024-2028.

## CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

### 3.1. Demografia

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2023 roku Gminę Chodów zamieszkiwało 2 799 osób, co stanowiło 3% ogółu ludności powiatu kolskiego. Gęstość zaludnienia na terenie analizowanej jednostki wyniosła wówczas 36 os./km<sup>2</sup> i była zdecydowanie najniższa w całym powiecie. Najwyższą gęstością zaludnienia cechuje się miasto Koło, gdzie na km<sup>2</sup> powierzchni przypada 1 402 mieszkańców. Widoczny jest również spadek ogólnej gęstości zaludnienia w kierunku wschodnim powiatu, ku granicy z województwem łódzkim, co obrazuje poniższa rycina.



**Ryc. 20. Gęstość zaludnienia w powiecie kolskim w 2023 roku**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Poniższa tabela prezentuje zmiany liczby ludności w poszczególnych gminach powiatu kolskiego w latach 2019-2023. Liczba ludności powiatu systematycznie spada, na co wskazuje również dynamika zmian na poziomie 98,5%. Wyjątek stanowią jedynie dwie Gminy, w obrębie których notuje się wzrost liczby ludności: Osiek Mały (dynamika 100,5%) oraz Koło (dynamika 100,6%). W przypadku gminy wiejskiej Koło wzrost liczby mieszkańców może następować w drodze suburbanizacji rozwijającej się wokół miasta Koło. W przypadku pozostałych gmin tworzących powiat kolski notuje się spadek liczby mieszkańców. Proces depopulacji najintensywniej zachodzi w mieście Koło, którego dynamika zmian liczby ludności wyniosła w latach 2019-2023 97,3%. Gmina Chodów pod tym względem plasuje się na 8 pozycji spośród 11 gmin wchodzących w skład powiatu, z dynamiką na poziomie 98,3%. Oznacza to, że Gminę Chodów zamieszkuje w 2023 roku 98,3% liczby mieszkańców zamieszkujących ją w 2019 roku.

**Tabela 11. Zmiany liczby ludności w powiecie kolskim w latach 2019-2023**

JST	2019	2020	2021	2022	2023	udział w 2023 r.	średnia dynamika
powiat kolski	86 727	83 538	82 751	82 104	81 562	100%	98,5%
m. Koło	21 686	20 480	20 064	19 686	19 417	24%	97,3%
Babiał	7 831	7 574	7 473	7 398	7 351	9%	98,4%
<b>Chodów</b>	<b>3 005</b>	<b>2 878</b>	<b>2 840</b>	<b>2 828</b>	<b>2 799</b>	<b>3%</b>	<b>98,3%</b>
Dąbie	6 284	5 944	5 857	5 782	5 730	7%	97,7%
Grzegorzew	5 693	5 472	5 418	5 388	5 350	7%	98,5%
Kłodawa	12 801	12 200	12 040	11 903	11 820	14%	98,0%
Koło	7 795	7 867	7 919	7 967	7 990	10%	100,6%
Kościelec	6 855	6 736	6 768	6 795	6 773	8%	99,7%
Olszówka	4 502	4 242	4 207	4 168	4 127	5%	97,9%
Osiek Mały	6 155	6 160	6 204	6 254	6 289	8%	100,5%
Przedecz	4 120	3 985	3 961	3 935	3 916	5%	98,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba ludności w jednostkach samorządu terytorialnego jest wprost zależna od sytuacji demograficznej, a bezpośrednio od przyrostu naturalnego oraz salda migracji. Przyrost naturalny to różnica między urodzeniami żywymi a zgonami. Saldo migracji określa z kolei różnicę między osobami zameldowanymi, a wymeldowanymi z obszaru danej jednostki.

Analizując przyrost naturalny w gminach wchodzących w skład powiatu kolskiego, jaki w samym powiecie i województwie widoczny jest jego ujemny wynik. Wyjątek stanowi gmina Osiek Mały, w której notuje się dodatni przyrost naturalny na poziomie 1,59 promila. Warto jednak zauważyć, że w Gminie Chodów przyrost naturalny jest zdecydowanie najniższy spośród wszystkich jednostek i wynosi -10,39 promila. Jak wskazuje średnia zmiana wskaźnika od 2019 roku problem ten pogłębia się z kolejnymi latami. Również w przypadku salda migracji, sytuacja jest niekorzystna. W notuje się ujemne saldo migracji na poziomie -3,94 promila, co również jest wynikiem znacznie poniżej średniej dla powiatu. Pozytywnym aspektem jest jedynie średnia zmiana wskaźnika od 2019 r., która wskazuje na stopniowe osłabianie się tendencji do opuszczania Gminy Chodów. Szczegółowe informacje dotyczące zmian liczby ludności zawiera poniższa tabela.

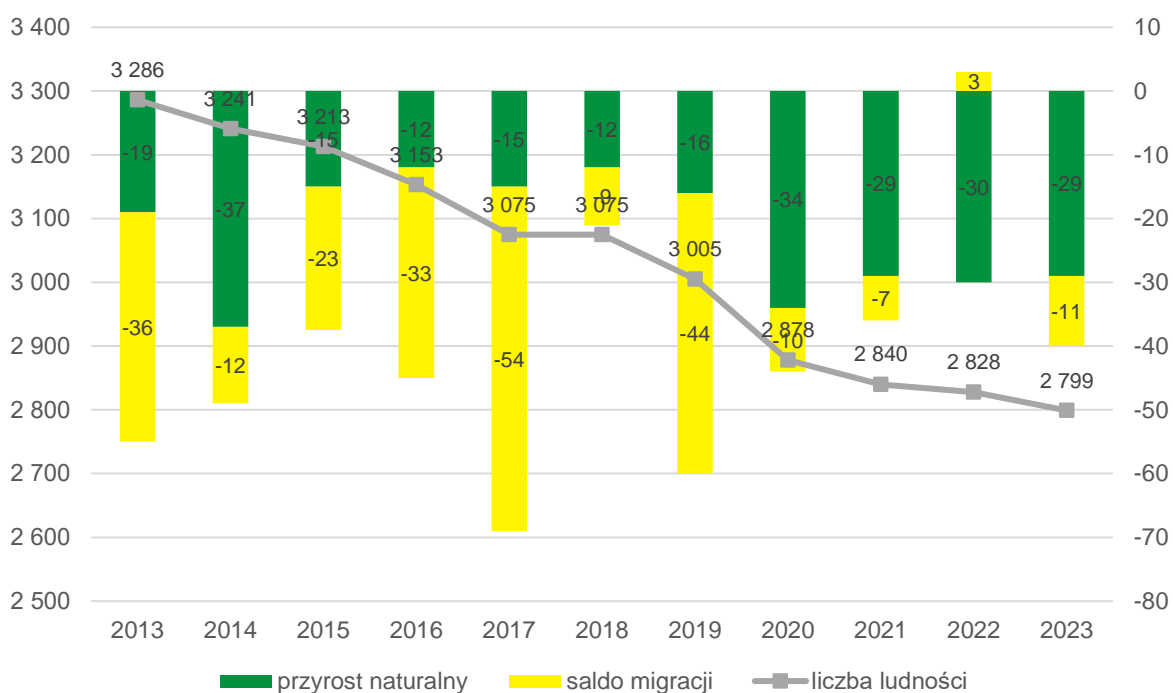
**Tabela 12. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Chodów w latach 2019-2023 na tle powiatu i województwa**

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2023 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2019 r.	2023 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2019 r.
woj. wielkopolskie	-2,18	-0,78	0,58	0,04
powiat kolski	-3,89	-0,57	-2,77	0,44
m. Koło	-6,55	-0,85	-8,59	0,20
Babiał	-3,52	-0,91	-1,90	1,05
<b>Chodów</b>	<b>-10,39</b>	<b>-1,29</b>	<b>-3,94</b>	<b>2,63</b>
Dąbie	-6,77	-1,06	-4,00	0,42
Grzegorzew	-1,86	-0,25	-4,65	-0,99
Kłodawa	-4,05	0,17	-3,79	0,47
Koło	-2,51	-1,66	4,15	0,17
Kościelec	-1,47	-0,63	2,65	-0,11

<b>Olszówka</b>	-3,36	0,38	-2,16	-0,37
<b>Osiek Mały</b>	1,59	-0,54	5,10	2,30
<b>Przedecz</b>	-1,02	0,65	-3,83	-0,72

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ubytek liczby ludności w Gminie Chodów w latach 2013-2023 obrazuje poniższa rycina. Jedynie w 2022 roku saldo migracji osiągnęło wynik dodatni na poziomie 3 osób. W pozostałych latach zarówno saldo migracji jak i przyrost naturalny były stale ujemne. Sumując przyrost naturalny z saldem migracji wyrażone w promilach uzyska się współczynnik przyrostu rzeczywistego. Ten w Gminie Chodów wyniósł w 2023 roku -14,33 osoby przypadającej na każdy 1 tys. mieszkańców. Oznacza to, iż utrzymanie się obecnie obserwowanych tendencji demograficznych będzie prowadzić do ubytku ok. 40 mieszkańców Gminy w skali roku.



**Ryc. 21 Liczba ludności, przyrost naturalny i saldo migracji w Gminie Chodów w latach 2013-2023**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ważnym aspektem jest również struktura wieku mieszkańców, która wpływa na potencjał kapitału ludzkiego. Ludność w wieku 25-34 lat określana jest mianem „osób w wieku kreatywnym”. Osoby te najczęściej zakończyły już swoją edukację i wchodzą na rynek pracy. Kolejne pokolenie przynosi wówczas zmiany, a także cechuje się kreatywnymi pomysłami czy wyższą zdolnością do kreowania innowacji. Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym określa z kolei tzw. współczynnik obciążenia senioralnego, procentowo wskazując liczbę osób w wieku poprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym. Współczynnik ten odnosi się do kwestii i regulacji związanych z systemem emerytalnym w Polsce, obrazując samowystarczalność jednostek w zakresie zapewnienia świadczeń emerytalnych dla swoich mieszkańców.

**Tabela 13. Wskaźniki demograficzne dla Gminy Chodów w 2019 i 2023 roku na tle innych jednostek**

JST	mieszkańcy w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem (%)			ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym (%)		
	2019	2023	dynamika	2019	2023	dynamika
woj. wielkopolskie	14,46	12,83	89%	25,20	28,70	114%
powiat kolski	14,35	11,83	82%	26,60	32,00	120%
<b>Chodów</b>	14,47	11,40	79%	30,20	34,70	115%

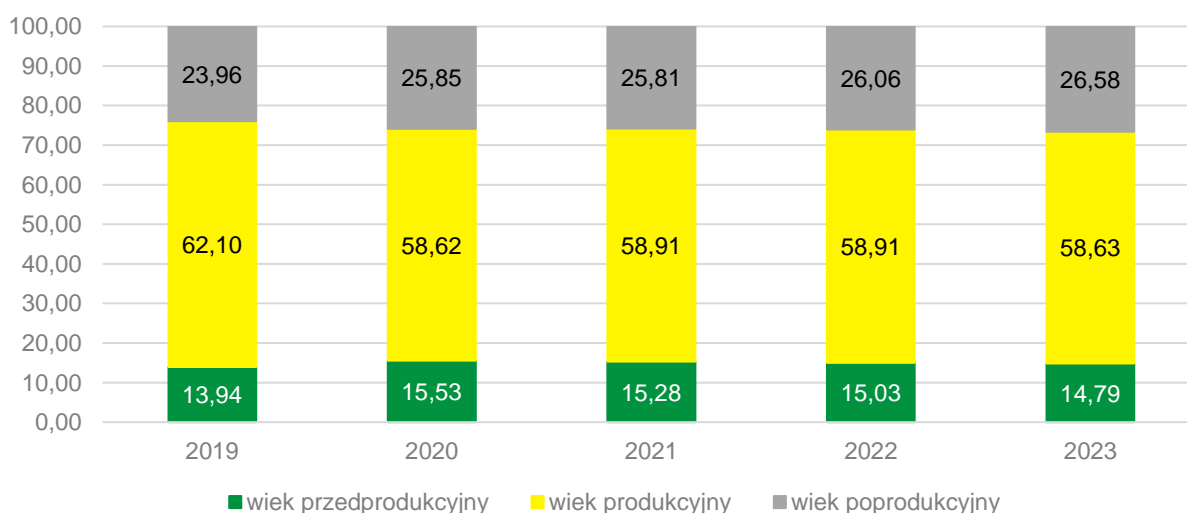
<sup>1</sup> ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem

<sup>2</sup> ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Powyższa tabela wskazuje na spadek liczby mieszkańców w wieku kreatywnym we wszystkich trzech analizowanych jednostkach: województwie wielkopolskim, powiecie kolskim i Gminie Chodów. Niemniej, odsetek ludności w wieku kreatywnym w Gminie Chodów spadł z poziomu zbliżonego do średniej wojewódzkiej oraz przewyższającego średnią dla powiatu kolskiego w 2019 roku, do poziomu znacznie poniżej średniej wojewódzkiej i powiatowej w 2023 roku. W 2023 roku odsetek ludności w wieku kreatywnym w Gminie Chodów wyniósł 11,4%, podczas gdy w powiecie było to 11,83%, a w województwie 12,83%. Przytoczone dane mogą wskazywać na wzmożoną migrację osób w wieku kreatywnym poza teren Gminy Chodów. Względem liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym, sytuacja w Gminie Chodów również stopniowo się pogarsza. W 2019 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadały 30,2 osoby w wieku poprodukcyjnym, a w 2023 roku wskaźnik wzrósł do 34,7 osób. Dynamika zmian w tym zakresie wyniosła 115%. Zarówno w 2019 jak i w 2023 roku obciążenie senioralne w Gminie Chodów było wyższe niż w powiecie kolskim i województwie wielkopolskim.

Struktura wieku ludności w Chodowie również obrazuje proces starzenia się społeczeństwa. W latach 2019-2023 widoczny jest bowiem wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym spadku udziału ludności w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym. W 2023 roku mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym stanowili niespełna 15% ogółu ludności, podczas gdy mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym stanowili ponad 26,5%. Spadek udziału ludności w wieku produkcyjnym wpływa z kolei bezpośrednio na potencjał rozwoju gospodarczego w Gminie Chodów. Proces starzenia się społeczeństwa w Gminie Chodów znajduje się na zaawansowanym etapie.



**Ryc. 22. Struktura ludności w Gminie Chodów w latach 2019-2023**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

## 3.2. Kapitał społeczny

### Żłobki i przedszkola

W Gminie Chodów nie funkcjonują żadne placówki świadczące opiekę nad dziećmi do lat 3, tj. żłobki lub kluby malucha.

W Gminie Chodów funkcjonuje jeden publiczny oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej im. św. Jana Pawła II w Chodowie. Z opieki korzysta 60 dzieci, w ramach 3 prowadzonych grup. Opieka sprawowana jest w godzinach od 7.30 do 12.30.

Drugi, niepubliczny oddział przedszkolny w Gminie Chodów prowadzony jest przy Katolickiej Szkole Podstawowej Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich im. św. Faustyny w Pniewie. W ramach oddziału przedszkolnego do placówki uczęszcza 29 dzieci. Opieka nad dziećmi sprawowana jest w godzinach od 7.30 do 15.00.

**Tabela 14. Przedszkola na terenie Gminy Chodów**

Nazwa oddziału przedszkolnego	Liczba dzieci	Liczba grup	Średnia wielkość grupy	Godziny otwarcia
<b>Przedszkola publiczne</b>				
Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Św. Jana Pawła II w Chodowie	60	3	20	7:30 - 12:30
<b>Przedszkola niepubliczne</b>				
Oddział przedszkolny w Katolickiej Szkole Podstawowej SPSK im. Św. Faustyny w Pniewie	29	1	29	7:30 - 15:00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Chodów.

Poziom upowszechnienia opieki przedszkolnej na terenie Gminy Chodów według danych Urzędu Gminy Chodów wyniósł w roku szkolnym 2023-2024 86% i był najniższy od roku szkolnego 2020/2021. Jak wskazano, siedmioro dzieci zamieszkujących na terenie Gminy Chodów uczęszcza do przedszkoli poza jej granicami. Z kolei 19 dzieci spoza terenu Gminy, uczęszcza do przedszkoli na jej terenie. Gmina Chodów wypłaca również dotacje na utrzymanie dziecka w przedszkolu niepublicznym. Kwota ta wzrasta, a w roku szkolnym 2023-2024 wyniosła niespełna 805 zł miesięcznie. Warto również zwrócić uwagę na stale rosnące koszty utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym. O ile w latach 2019-2021 brak jest konkretnych danych, to porównując koszt utrzymania dziecka w roku szkolnym 2021-2022 z kosztem w roku 2023-2024 odnotowano wzrost o ponad 400 zł miesięcznie. Rosnące koszty z zakresu zarówno oświaty jak i wychowania wpływają na upowszechnienie opieki nad najmłodszymi dziećmi, szczególnie w mniejszych jednostkach samorządu terytorialnego. Koszty związane z prowadzeniem placówek skutecznie z kolei uniemożliwiają samorządom dostosowanie liczby miejsc, godzin otwarcia czy harmonogramu zajęć. Wszystkie te czynniki będą z kolei rzutować na atrakcyjność miejsc w oczach rodziców.

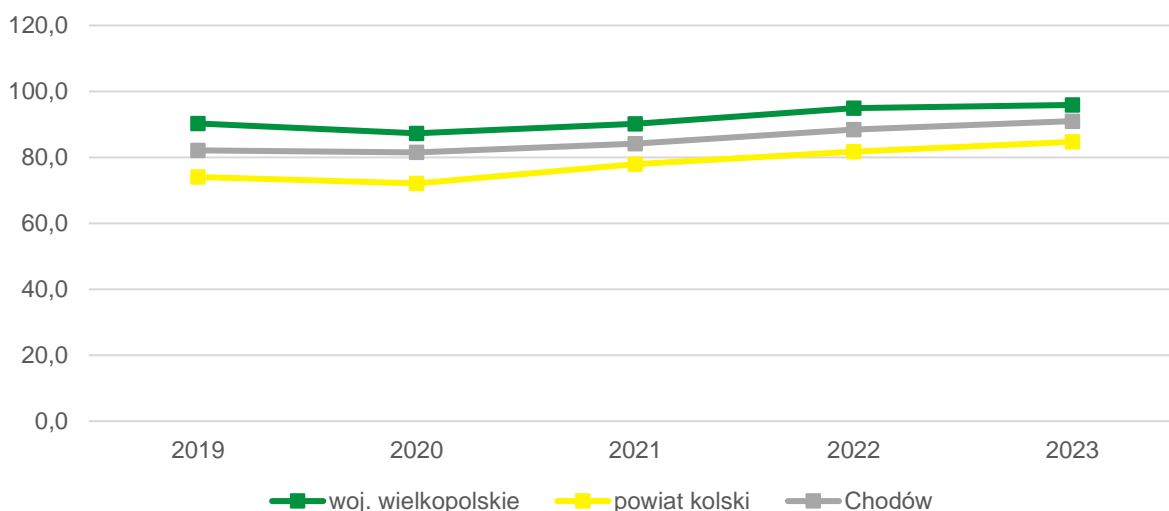
**Tabela 15. Funkcjonowanie placówek przedszkolnych w Gminie Chodów**

		2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Udział dzieci objętych opieką przedszkolną	%	77%	87%	89%	88%	86%
Liczba dzieci z terenu gminy w przedszkolach na terenie innych gmin	os.	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	7
Liczba dzieci z terenu innych gmin w przedszkolach na terenie gminy	os.	20	20	16	14	19
Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym	zł	brak danych	brak danych	604,53	759,78	1 073,16

<b>Wysokość miesięcznej dotacji na 1 dziecko w przedszkolu niepublicznym</b>	zł	brak danych	brak danych	453,40	569,84	804,87
--	----	-------------	-------------	--------	--------	--------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Chodowie.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego opiekę przedszkolną w Gminie Chodów w 2023 roku objętych było z kolei 91% dzieci w wieku 3-5 lat, a ich odsetek od 2020 roku stale wzrastał. Poziom upowszechnienia opieki przedszkolnej w Gminie Chodów jest wyższy od średniej w powiecie kolskim i nieznacznie niższy od średniej wojewódzkiej, co obrazuje poniższa rycina.



**Ryc. 23. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Chodów w latach 2019-2023 na tle powiatu i województwa**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

## Szkoły

Na terenie Gminy Chodów prowadzona jest jedna publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Jana Pawła II w Chodowie. Naukę w placówce pobiera 129 uczniów, w ramach prowadzonych 8 oddziałów. Średnia wielkość oddziału wynosi z kolei 16 uczniów. Liczba etatów dla nauczycieli wynosi niespełna 18. W szkole nie ma potrzeby prowadzenia zmianowego systemu pracy.

W Pniewie prowadzona jest z kolei niepubliczna Katolicka Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich im. św. Faustyny, która na co dzień kształci 50 uczniów, w ramach 8 prowadzonych oddziałów. W szkole prowadzone oddziały są bardzo małe, bowiem średnio na 1 oddział przypada 6 uczniów. Liczba etatów dla nauczycieli wynosi 13,56. W szkole również nie ma potrzeby prowadzenia zmianowego systemu nauczania.

Łącznie na terenie Gminy Chodów naukę w ramach szkolnictwa podstawowego pobiera 179 uczniów.

**Tabela 16. Szkoły podstawowe na terenie Gminy Chodów**

Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Liczba etatów nauczycieli	Zmianowy system pracy (tak/nie)
Szkoła Podstawowa im. Św. Jana Pawła II w Chodowie	129	8	16	17,97	nie
Katolicka Szkoła Podstawowa SPSK im. Św. Faustyny w Pniewie (szkoła niepubliczna prowadzona przez Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich)	50	8	6	13,56	nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Chodów.

Obie szkoły na terenie Gminy Chodów cechują się podobnym standardem i wyposażeniem. Ogólny stan bazy dydaktycznej ocenić należy jako dobry. W szkole publicznej w Chodowie uczniowie mają do dyspozycji 11 sal lekcyjnych oraz salę gimnastyczną w dobrym stanie technicznym. W szkole w Pniewie uczniowie dysponują 12 salami lekcyjnymi oraz salą gimnastyczną, która wymaga prac remontowych. Żadna ze szkół nie dysponuje dedykowanymi pracownikami językowymi. W obu szkołach uczniowie mają do dyspozycji komputery, projektory multimedialne, szafki dedykowane dla każdego ucznia oraz świetlice. W trosce o bezpieczeństwo uczniów obie szkoły są również wyposażone w monitoring szkolny. Dla osób zatrudnionych oraz rodziców odwożących dzieci do szkół dostępne są również parkingi. W szkole w Pniewie zlokalizowany jest również gabinet pielęgniarki, którego brakuje w szkole w Chodowie. W obu szkołach uczniowie mogą jednak skorzystać ze wsparcia psychologicznego.

**Tabela 17. Stan bazy dydaktycznej w szkołach na terenie Gminy Chodów**

Nazwa szkoły:	Szkoła Podstawowa im. Św. Jana Pawła II w Chodowie	Katolicka Szkoła Podstawowa SPSK im. Św. Faustyny w Pniewie
Liczba sal lekcyjnych (szt.)	11	12
Rodzaj i stan obiektów sportowych / sal gimnastycznych	sala gimnastyczna - dobry	sala gimnastyczna - do remontu
Pracownie językowe	nie	nie
Klasy dwujęzyczne / sportowe / integracyjne	nie	tak
Komputery do użytku uczniów (szt.)	16	14
Projektory multimedialne (szt.)	8	2
Kamery - monitoring szkolny	tak	tak
Szafki dla każdego ucznia	tak	tak
Świetlice	tak	tak
Parkingi dla kadry / rodziców	tak	tak
Gabinet pielęgniarki / stomatologiczny	nie	tak
Wsparcie psychologa	tak: 0,5 etatu	tak: 0,3 etatu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Chodów.

W Gminie Chodów obserwuje się stały spadek liczby dzieci w wieku szkolnym. W roku szkolnym 2023-2024 do szkół na terenie gminy wraz z klasami „0” uczęszczało jedynie 203 uczniów. Należy jednak zauważyć, iż ponad 25% dzieci zamieszkujących na terenie Gminy Chodów uczęszcza do szkół poza nią. Tak wysoki odsetek dzieci uczęszczających do szkół poza terenem Gminy Chodów może świadczyć o niskiej dostępności placówki. Gmina Chodów organizuje dojazdy do szkoły podstawowej dla swoich uczniów, co znacząco wpływa na atrakcyjność placówki. Rodzice jednak często mogą wybierać placówki bliżej lub po drodze swojego miejsca zatrudnienia. Preferowane mogą być również placówki poza terenem Gminy, do których dostęp jest łatwiejszy przez wzgląd na funkcjonującą komunikację publiczną. Starsi uczniowie zmuszeni są dojeżdżać do szkół, ze względu na brak szkoły ponadpodstawowej na terenie Gminy Chodów.

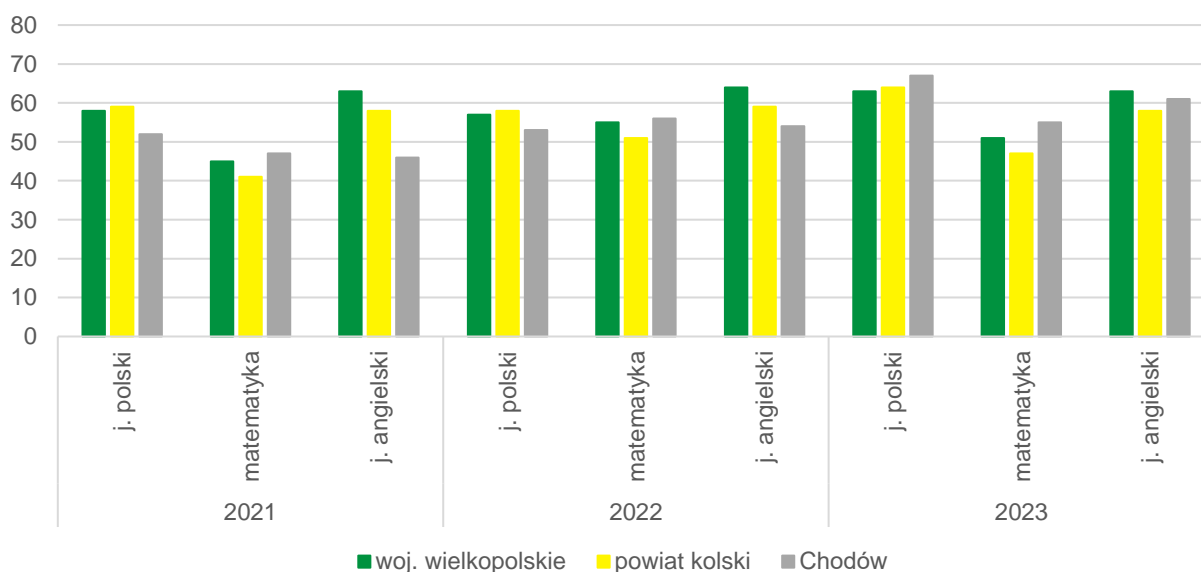
**Tabela 18. Liczba uczniów zamieszkujących Gminę Chodów uczęszczająca do szkół na terenie Gminy**

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Łączna liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie gminy wraz z klasami "0"	229	222	217	207	203
Liczba uczniów z terenu gminy, uczęszczających do szkół na terenie innych gmin	112	106	111	95	106

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Chodów.

W ramach analizy szkolnictwa na terenie Gminy Chodów, badano nie tylko stan techniczny czy wyposażenie szkoły, ale również wyniki osiągane przez jej uczniów. Celem porównania jakości

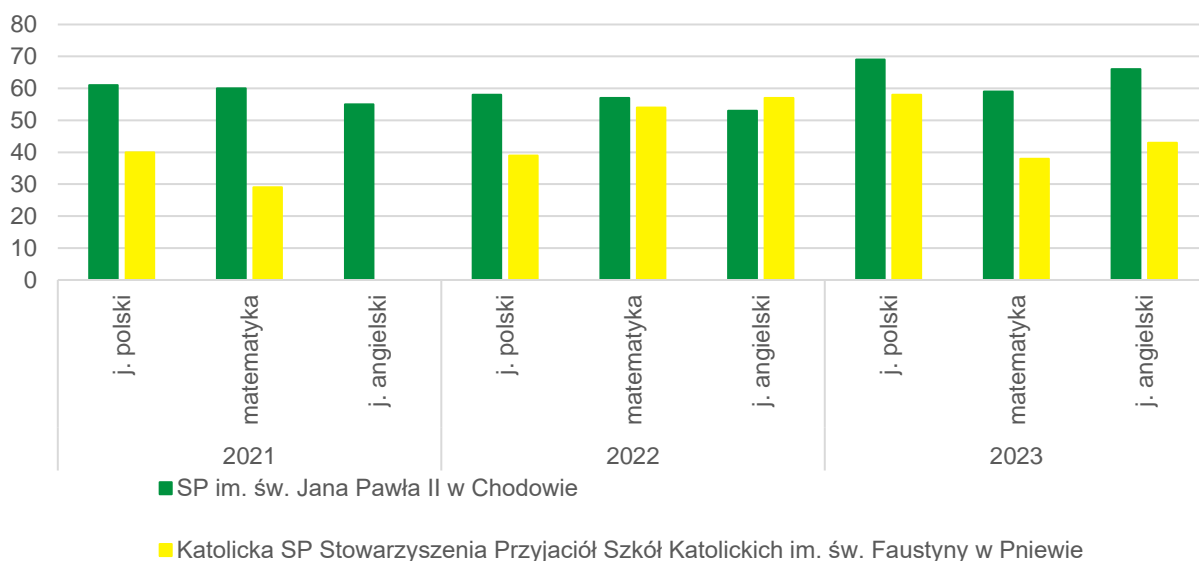
kształcenia posłużono się wynikami z egzaminów ósmoklasisty w latach 2021-2023. Z pewnością ważnym osiągnięciem jest wyższy wynik z egzaminu z matematyki w Gminie Chodów od średniej powiatowej czy wojewódzkiej w latach 2021-2023. Matematyka oraz kwestie inżynierskie są obecnie cenionymi umiejętnościami, które z pewnością otworzą wiele ścieżek dalszej edukacji przed uczniami szkoły w Chodowie. Wyniki egzaminu z języka polskiego cechują się największą zmiennością, bowiem o ile w 2021 roku w Chodowie uczniowie osiągnęli średni wynik niższy od średniej powiatowej i wojewódzkiej, to już w 2023 roku ich wynik był wyższy od średniej powiatowej i wojewódzkiej. W zakresie egzaminu z języka angielskiego widoczny jest z kolei stały progres wśród uczniów szkoły w Chodowie, który zaowocował uzyskaniem wyższego średniego wyniku z egzaminu w 2023 roku od średniej powiatowej i nieznacznie niższego od średniej wojewódzkiej. Reasumując, poziom nauczania w szkole w Chodowie należy określić jako wysoki, zwłaszcza w zakresie matematyki. Szczegółowe wyniki obrazuje poniższa rycina.



**Ryc. 24. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Chodów w latach 2021-2023 na tle powiatu i województwa**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE 2021-2023.

Porównano również wyniki uzyskiwane przez uczniów w szkole w Chodowie z wynikami uczniów szkoły w Pniewie. Należy podkreślić, iż jeżeli z danej szkoły do egzaminu podchodziło mniej niż 10 uczniów, wówczas OKE nie publikuje uśrednionego wyniku dla danej placówki. Uczniowie Szkoły Podstawowej im. św. Jana Pawła II w Chodowie uzyskują wyższe wyniki podczas egzaminów ósmoklasisty zarówno z języka polskiego, matematyki jak i języka angielskiego. Jedynym wyjątkiem był średni wynik egzaminu z języka angielskiego w 2022 roku, kiedy uczniowie Katolickiej Szkoły Podstawowej im. św. Faustyny osiągnęli nieznacznie wyższy wynik. Szczegółowe wyniki egzaminów w latach 2021-2023 prezentuje poniższa rycina.



**Ryc. 25 Wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach na terenie Gminy Chodów w latach 2021-2023**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE 2021-2023.

Oświata to jednak nie tylko nauczanie, ale także wychowanie, rozwijanie i pielęgnowanie określonych wartości czy wreszcie troska o rozwój fizyczny i zdrowotny. Często takim celom służą rozmaite organizowane projekty, konkursy czy wydarzenia. W ostatnich latach w szkołach na terenie Gminy Chodów organizowano m.in. następujące:

- **projekty edukacyjne:** Aktywna Szkoła, Laboratoria Przyszłości, Posiłek w szkole i w domu, Cyfrowa Szkoła Wielkopolska@ 2020, Szkolny Klub Sportowy, Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa, Aktywna Tablica, Poznaj Polskę, Podróże z klasą, umiem pływać, Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa, Akademia Bezpiecznego Puchatka, Ja w internecie, Zdalna szkoła;
- **zawody sportowe:** piłka nożna, tenis stołowy, warsztaty, szachy, lekkoatletyka, biegi Katyńskie;
- **konkursy:** Ogólnopolski Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym, Przegląd Teatrów SPSK, Olimpiada Wiedzy Religijnej, Turniej warsztatowo-szachowy, Gminny konkurs ekologiczny, Ogólnopolski Konkurs Wiedzy o Błogosławionym Carlo Acutisie "Carlo - Przyjaciel Jezusa", Międzygminny Konkurs Poezji Patriotycznej, Ogólnopolski Konkurs Ortograficzny Edi.

Obie szkoły na terenie Gminy Chodów starają się również oferować rozmaite formy wsparcia dla uczniów ze szczególnymi potrzebami, wśród których wyróżnić można: zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia rewalidacyjne, terapię pedagogiczną, zajęcia logopedyczne, zajęcia z psychologiem, zajęcia z pedagogiem, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze.

W 2023 roku Gmina Chodów na wydatki związane z oświatą i wychowaniem przeznaczyła ponad 4,8 mln zł, co było najwyższą kwotą w analizowanym okresie. Należy również podkreślić, że w latach 2018-2023 nie było czynionych żadnych wydatków majątkowych w zakresie oświaty i wychowania, a ponoszone koszty są jedynie bieżącymi. Stopień pokrycia wydatków przez subwencję oświatową w 2023 roku wyniósł 66% i był porównywalny z pokryciem w latach ubiegłych. Należy również zauważyć, iż w porównaniu z innymi jednostkami samorządu terytorialnego Gmina Chodów osiągnęła stosunkowo wysoki poziom pokrycia wydatków oświatowych z subwencji, co świadczy o bardzo rozważnym gospodarowaniu zasobami. Szczegółowe informacje w zakresie wydatków poniesionych na oświatę i wychowanie prezentuje poniższa tabela.

**Tabela 19. Wydatki w dziale oświata i wychowanie w Gminie Chodów w latach 2018-2023**

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<b>WYDATKI OGÓŁEM</b>	<b>3 608 905,23</b>	<b>4 088 359,07</b>	<b>4 077 005,72</b>	<b>4 307 899,46</b>	<b>4 464 876,37</b>	<b>4 843 696,44</b>
<b>Wydatki bieżące, w tym:</b>	3 608 905,23	4 088 359,07	4 077 005,72	4 307 899,46	4 464 876,37	4 843 696,44
<b>Wynagrodzenia i pochodne</b>	1 937 740,81	2 684 089,93	2 269 076,37	2 319 851,80	2 366 180,47	2 499 748,71
<b>Pozostałe wydatki bieżące</b>	1 671 164,42	1 404 269,14	1 807 929,35	1 988 047,66	2 098 695,90	2 343 947,73
<b>SUBWENCJA OŚWIATOWA</b>	<b>2 302 123,00</b>	<b>2 447 017,00</b>	<b>2 514 079,00</b>	<b>2 712 785,00</b>	<b>2 830 904,00</b>	<b>3 183 408,00</b>
<b>Różnica między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801</b>	1 306 782,23	1 641 342,07	1 562 926,72	1 595 114,46	1 633 972,37	1 660 288,44
<b>Stopień pokrycia</b>	64%	60%	62%	63%	63%	66%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Chodów.

## Kultura i sport

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację zadań z zakresu rozwoju czytelnictwa, upowszechniania kultury i kreowania aktywności społecznej jest Gminna Biblioteka Publiczna w Chodowie. Biblioteka dysponuje licznymi wolumenami, stanowiskami komputerowymi oraz funkcjonalną przestrzenią czytelniczą. W okresie wiosenno-letnim prowadzi również teatrzyk plenerowy, podczas którego wystawiane przedstawienia gromadzą lokalną społeczność.

Wśród innych instytucji propagujących i upowszechniających kulturę na terenie Gminy Chodów wyróżnić można Centrum Rekreacji w Czerwoncu, które jest głównym organizatorem gminnych dożynek, a także Szkołę Podstawową im. św. Jana Pawła II w Chodowie, która organizuje głównie wydarzenia dedykowane dzieciom i młodzieży, w tym gminny Dzień Dziecka.

Ważnym elementem siecującym działania kulturalne w Gminie Chodów są liczne świetlice wiejskie i remizy Ochotniczej Straży Pożarnej zlokalizowane w: Aleksandrowie, Czerwoncu, Kocewi Dużej, Bowoczynach, Długiem, Rdutowie, Elizanowie, Kocewi Małej, Kaleni i Studzieniu. Świetlice wiejskie w obrębie poszczególnych sołectw organizują szereg wydarzeń kulturalno-integracyjnych, wśród których są m.in.: Andrzejki, dożynki, spotkanie Wigilijne, Mikołajki. Część świetlic jest wyremontowana i cechuje się dobrym stanem technicznym, dzięki czemu służy lokalnej społeczności również do codziennych, sąsiedzkich spotkań. Obiekty w Kocewi Dużej, Rdutowie, Elizanowie, Kaleni, Aleksandrowie i Studzieniu wymagają prac remontowych, aby również stanowić centra aktywności lokalnej.

W Gminie Chodów z pewnością brakuje jednak kalendarza wydarzeń stałych, które mogłyby wpisać się w pamięć i świadomość mieszkańców, a także stanowić lokalne, cykliczne imprezy. Ważnym elementem byłaby z pewnością organizacja wydarzeń, które pomogłyby rozwijać integrację międzypokoleniową na terenie Gminy. Ma to szczególne znaczenie, przez wzgląd na obserwowane starzenie się społeczeństwa i potrzebę aktywizacji również osób w wieku poprodukcyjnym. Punkt wyjścia mogłaby stanowić promocja produktu lokalnego – miodu pochodzącego z lokalnych pasiek „W sadzie”.

Kolejnym elementem wymagającym wsparcia i szczególnej uwagi jest rozwój aktywności fizycznej na terenie Gminy Chodów. Głównym animatorem kultury fizycznej jest Szkoła Podstawowa w Chodowie, która organizuje zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży. W tym zakresie oferta jednak nie obejmuje osób dorosłych oraz seniorów. Widoczna jest zatem potrzeba rozwoju w zakresie sportu, rekreacji i aktywnego wypoczynku, dedykowana również osobom dorosłym.

## Bezpieczeństwo publiczne

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 Ustawy o samorządzie gminnym, utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa należy do zadań własnych gminy.

Na terenie Gminy Chodów nie ma zlokalizowanego posterunku ani komisariatu Policji. Najbliższy komisariat Policji znajduje się w oddalonej o ok. 7 km Kłodawie. Na co dzień bezpieczeństwa w Gminie pilnuje jeden funkcjonariusz pełniący rolę Dzielnicowego. Odpowiada on za zabezpieczenie organizowanych w Gminie wydarzeń, a także działania prewencyjne i szkoleniowe, tj. pokazy, szkolenia dla mieszkańców. Wśród najczęściej popełnianych wykroczeń na terenie Gminy Chodów należy wskazać: kolizje i wypadki samochodowe, kradzieże, w tym kradzieże z włamaniem oraz oszustwa internetowe.

Za bezpieczeństwo przeciwpożarowe w Gminie Chodów odpowiadają strażacy z 7 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w: Chodowie, Bowyczynach, Długiem, Elizanowie, Studzieniu, Rdutowie i Kaleni Małej. Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Chodowie ujęta jest w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym, co wiąże się z tym, iż podejmuje ona interwencje nie tylko na terenie Gminy Chodów, ale również całego powiatu kolskiego. W przypadku pozostałych jednostek, nie ujętych w KSRG, terenem operacyjnym jest teren Gminy Chodów.

**Tabela 20. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie Gminy**

Nazwa jednostki	Lokalizacja	Ujęcie w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym (tak/nie)
OSP Chodów	Chodów	tak
OSP Bowyczyny	Bowyczyny	nie
OSP Długiem	Długie	nie
OSP Elizanów	Elizanów	nie
OSP Studzień	Studzień	nie
OSP Rdutów	Rdutów	nie
OSP Kaleń Mała	Kaleń Mała	nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Chodów.

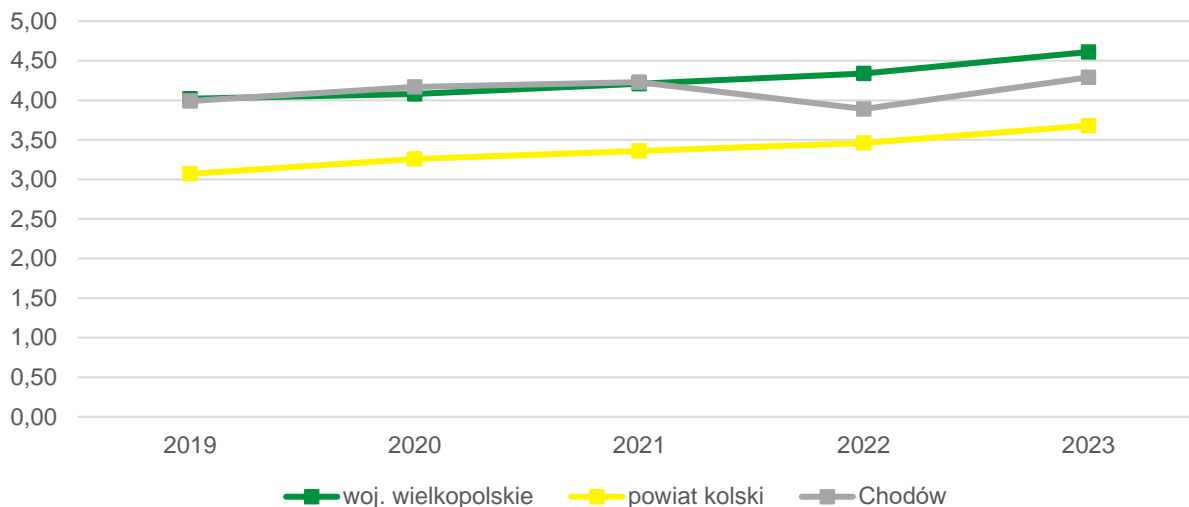
Jednym z głównych problemów w zakresie bezpieczeństwa publicznego jest nielegalne składowisko odpadów zlokalizowane w Szolajdach. Mimo sądowego wyroku, nakazującego likwidację składowiska wraz z unieszkodliwieniem odpadów, właściciel wciąż nie podejmuje działań zmierzających do rozwiązania problemu. Gmina Chodów nie podejmuje z kolei działań związanych z usunięciem nielegalnego składowiska, ze względu na konieczność zaangażowania środków publicznych na ten cel. Wydatkowanie środków własnych byłoby bezzasadne, jednak próby egzekwowania prawa również pozostają nieskuteczne. Problem ten, trwający od kilku lat stanowi potencjalne zagrożenie zarówno dla bezpieczeństwa mieszkańców jak i środowiska przyrodniczego.

## Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy

W Gminie Chodów działa wiele organizacji pozarządowych, które angażują się przede wszystkim w wymiarze społecznym w życie lokalnej społeczności. Wśród najważniejszych organizacji pozarządowych należy wymienić Koła Gospodyń Wiejskich w: Czerwonce pn. Czerwone Korale, Długiem, Dzierzbicach, Elizanowie pn. „Jabluska”, Kaleni Małej pn. „Kaleniańki”, Rdutowie, Studzieniu, Wojciechowie pn. „Jagódki” oraz Pniewie pn. „Jagódki”.

W Gminie Chodów co roku podejmowany jest program współpracy Gminy Chodów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Należy jednak podkreślić, że jako cel priorytetowy wskazywane jest jedynie *upowszechnianie tradycji i przeszłości Gminy Chodów*. Z tego też tytułu głównymi beneficjentami programu współpracy, a także podmiotami zaangażowanymi są Koła Gospodyń Wiejskich. Współpraca z organizacjami pozarządowymi mogłaby wspomóc Gminę również w zakresie działań priorytetowych tj. np. upowszechnianie kultury fizycznej, promocja i profilaktyka zdrowia, działalność kulturalno-wypoczynkowa, działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnej, czy działalność w zakresie rozwoju turystyki i krajoznawstwa. Zważając na uwarunkowania panujące w Gminie Chodów należy stwierdzić, iż współpraca z otoczeniem wewnętrznym Gminy jest niewystarczająca i nie wykorzystuje w pełni istniejącego potencjału.

Jak wskazuje poniższa rycina, w Gminie Chodów obserwuje się stosunkowo wysoki promil fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadających na 1 tys. mieszkańców. Jest on zbliżony do średniej wojewódzkiej oraz wyższy od średniej powiatowej.



**Ryc. 26. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w Gminie Chodów na tle porównywanych jednostek**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ważnym elementem rozwoju Gminy Chodów, będzie rozwój aktywności społecznej poprzez inicjowanie działań oddolnych, przeradzających się z czasem w działania zorganizowane w formie stowarzyszeń czy organizacji pozarządowych. Podstawowym celem powinno być natomiast rozszerzenie zakresu powierzanych zadań publicznych na rzecz organizacji pozarządowych.

Gmina Chodów jest również członkiem Lokalnej Grupy Działania „Solna Dolina”. W skład stowarzyszenia dobrowolnego wchodzi gminy: Chodów, Dąbie, Grzegorzew, Kłodawa, Olszówka i Przedecz. Dzięki dofinansowaniom uzyskanym dzięki współpracy w ramach Lokalnej Grupy Działania w Gminie Chodów zrealizowano m.in. projekty: „Cztery pory roku w gminie Chodów” – międzypokoleniowa forma aktywizacji i integracji społecznej przeciwdziałająca wykluczeniu społecznemu (kwota dofinansowania: 381 745,17 zł), ścieżka zdrowia w Chodowie – żyj zdrowo i aktywnie (kwota dofinansowania 247 400,84 zł). Lokalna Grupa Działania dysponuje również marką oraz logotypem „Dobre, bo nasze” umożliwiającym oznakowanie produktów lokalnych. Dzięki tym działaniom produktem lokalnym w Chodowie stał się miód z pasieki „W sadzie”. Wszelkie działania prowadzone i podejmowane przez LGD „Solna Dolina” opierają się na opracowanej Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2023-2027.

### 3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Podstawowa opieka zdrowotna zapewniana jest na terenie Gminy Chodów przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Medycyny Rodzinnej i Specjalistycznej „Medical” mieszczący się pod adresem Chodów 1/7. NZOZ posiada podpisaną umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia, gwarantując tym samym mieszkańcom Gminy dostęp do podstawowych usług zdrowotnych, w tym lekarza POZ, pielęgniarki POZ oraz położnej POZ. Dodatkowo, w Chodowie mieści się również Centrum Stomatologiczne, co umożliwia mieszkańcom korzystanie z usług stomatologicznych w miejscu zamieszkania. Wśród podmiotów gospodarczych w Chodowie, znajduje się również punkt apteczny „Melisana”, gdzie można zakupić podstawowe leki oraz wyroby medyczne.

Najbliższe stacje pogotowienia ratunkowego zlokalizowane są w Kole, Kutnie oraz Łęczycy. Z kolei najbliższy szpital zlokalizowany jest w mieście powiatowym Koło, oddalonym o ok. 30 km.

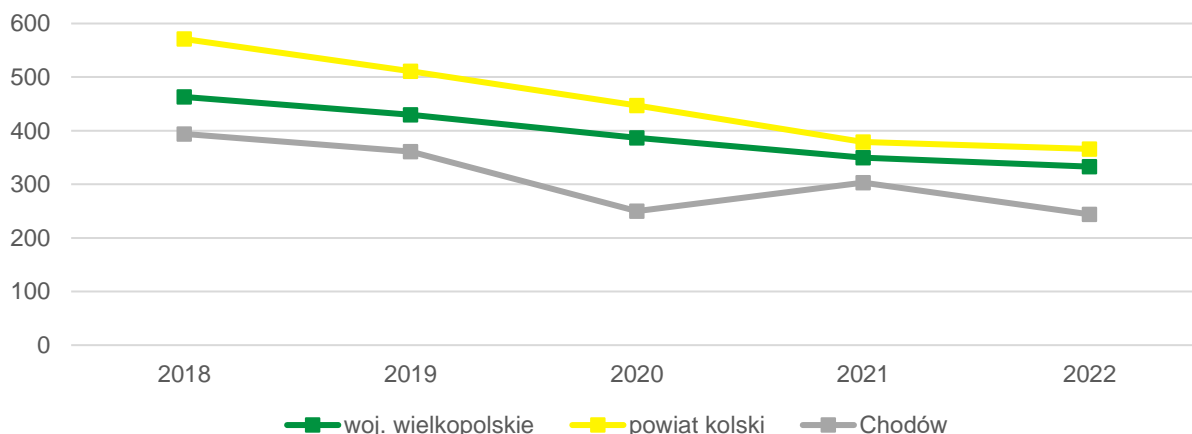
Polityka społeczna Gminy Chodów prowadzona jest w oparciu o:

- Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w gminie Chodów na lata 2020-2025,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2025.

Gmina Chodów na czas sporządzania niniejszej diagnozy nie posiada aktualnie obowiązującej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, której obowiązek sporządzenia wynika z art. 16b ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 z późn. zm.).

Podmiotem świadczącym usługi z zakresu pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodowie. Elementarnym celem działalności ośrodka jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie same pokonać, wykorzystując do tego własne zasoby, uprawnienia i możliwości (art. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej).

W Gminie Chodów w 2022 roku ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało niespełna 70 mieszkańców, co przełożyło się na wskaźnik na poziomie 244 beneficjentów przypadających na 10 tys. mieszkańców. Jest to uśredniony wynik znacznie niższy od średniej odnotowanej w powiecie kolskim (366 beneficjentów/10 tys. mieszkańców) oraz w województwie wielkopolskim (333 beneficjentów/10 tys. mieszkańców). W latach 2018-2022 udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Chodów był niższy niż miało to miejsce w powiecie i województwie. Świadczyć to może o stosunkowo wysokim poziomie zaradności mieszkańców, którzy są w stanie z wykorzystaniem własnych zasobów przezwyciężać sytuacje kryzysowe.



**Ryc. 27. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Chodów na tle powiatu i województwa**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zgodnie z przyjętym uchwałą nr LXVIII.288.23 Rady Gminy w Chodowie Wieloletnim programem gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Chodów na lata 2023-2027, Gmina Chodów dysponuje 5 lokalami komunalnymi. Lokale komunalne Gminy zlokalizowane są w Chodowie (2 mieszkania), Turzynie (1 mieszkanie) i Niwkach (2 mieszkania). Lokale zlokalizowane w Chodowie znajdują się w wydzielonych przestrzeniach szkoły podstawowej i nie wymagają nakładu finansowego, bowiem ich stan techniczny jest bardzo dobry. W przypadku lokali zlokalizowanych w pozostałych miejscowościach, ich stan techniczny określa się jako średni lub zły, co wymaga podjęcia działań remontowych. Spośród 5 lokali komunalnych, 1 przeznaczony jest na najem socjalny. Gmina nie dysponuje mieszkaniami wspomaganimi ani chronionymi. Zgodnie z Wieloletnim programem nie przewiduje się również zmian w zasobie lokalowym Gminy, a jedynie troskę o utrzymanie i poprawę standardu lokali obecnie będących jej własnością.



# WZÓR ANKIETY

## ANKIETA

### Strategia Rozwoju Gminy Chodów na lata 2025-2035

Szanowni Państwo,

W związku z podjęciem prac nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Chodów na lata 2025-2035, zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.

#### Część I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę, *nie dotyczy/nie mam zdania* nie jest zaliczane do średniej.

OBSZAR: SPOŁECZEŃSTWO						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy/ nie mam zdania	1	2	3	4	5
aktywność mieszkańców na rzecz Gminy (np. wolontariat, partycypacja, inicjatywy oddolne)?						
skuteczność działania pomocy społecznej?						
dostęp do podstawowej opieki medycznej?						
dostęp do specjalistycznej opieki medycznej?						
możliwości zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy?						
wsparcie osób niesamodzielnych (m.in. opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny)?						
zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy?						
bezpieczeństwo publiczne?						
dostępność budynków administracji publicznej?						
OBSZAR: GOSPODARKA						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy/ nie mam zdania	1	2	3	4	5
atrakcyjność inwestycyjną?						
możliwość uzyskania zatrudnienia?						
możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem?						
warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej?						

funkcjonowanie transportu zbiorowego?						
połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami?						
dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze)?						
perspektywy rozwojowe działalności rolniczej?						
konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym?						

### OBSZAR: ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ

Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
estetykę (czystość na obszarach publicznych)?						
jakość powietrza?						
oferę w działaniach wspierających ochronę środowiska np. dofinansowania do wymiany źródeł ciepła?						
czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających?						
infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty, itp.)?						
dostępność terenów zieleni (parków skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)?						
czystość terenów zieleni (parków skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)?						
świadomość ekologiczną mieszkańców?						
system odbioru odpadów?						
efektywność zagospodarowania przestrzeni (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)?						
walory środowiska przyrodniczego?						
rozwój odnawialnych źródeł energii?						

### OBSZAR: INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
stan dróg?						
małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)?						

bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych?						
jakość sieci wodociągowej?						
jakość sieci kanalizacyjnej?						
dostęp do szerokopasmowego Internetu?						

### OBSZAR: TURYSTYKA I REKREACJA

Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
atrakcyjność turystyczną?						
wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych?						
oferę spędzania wolnego czasu dla dzieci?						
oferę spędzania wolnego czasu dla młodzieży?						
oferę spędzania wolnego czasu dla dorosłych?						
oferę spędzania wolnego czasu dla seniorów?						
działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów?						

### OBSZAR: EDUKACJA I KULTURY

Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
dostęp do edukacji przedszkolnej?						
jakość edukacji przedszkolnej?						
jakość infrastruktury przedszkolnej?						
dostęp do edukacji w szkołach podstawowych?						
jakość edukacji w szkołach podstawowych?						
jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
dojazd do szkół ponadpodstawowych?						
wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach?						
wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach?						
dotatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy						

sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach?						
organizację dowozu dzieci do szkół?						
jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych?						
dostęp do obiektów kulturalnych? (godziny i dni otwarcia, itp.)?						
Działalność biblioteki?						
działalność świetlic wiejskich?						

## Część II:

### 1. Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w Gminie w ciągu najbliższych lat:

- poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)
- poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego
- rozbudowa ciągów pieszo-rowerowych
- rozbudowa oświetlenia ulicznego
- rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej
- rozwój infrastruktury kulturalnej
- rozwój terenów zieleni (parki, skwery, zieleńce, zadrzewienia uliczne)
- renowacja zabytków
- poprawa jakości obsługi mieszkańców i komunikacji z mieszkańcami
- budowa i modernizacja sieci wodociągowej
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
- rozwój sieci gazowej
- budowa i modernizacja świetlic wiejskich
- rozwój przedsiębiorczości - ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej (w tym: ulgi)
- rozwój rolnictwa, w tym nowoczesnych gospodarstw rolnych i przemysłu przetwórczego
- poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
- poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami
- zwiększenie dostępu do Internetu
- wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
- stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
- stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- poprawa dostępu do usług medycznych

- zmniejszenie bezrobocia
- zwiększenie działań promocyjnych Gminy
- inwestycje w rozwój turystyki
- podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
- zwiększenie dostępności przedszkoli
- zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
- poprawa bezpieczeństwa publicznego
- rozwój oferty kulturalnej i sportowej (impres, wydarzeń sportowych)
- aktywizacja osób starszych
- inne (jakie?)

## 2. Proszę podać, co mogłoby stać się wizytówką Gminy?

### Metryczka

#### Płeć:

- kobieta
- mężczyzna

#### Wiek:

- poniżej 18 lat
- 18-25 lat
- 26-35 lat
- 36-45 lat
- 46-55 lat
- 56-65 lat
- powyżej 65 lat

#### Zatrudnienie:

- uczeń/student
- rolnik
- przedsiębiorca
- osoba pracująca
- bezrobotna
- emeryt / rencista
- inne (jakie?) .....

**Zamieszkanie:**

- jestem mieszkańcem Gminy
- nie jestem mieszkańcem Gminy

**Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych, Państwa opinia i uwagi pomogą zaplanować działania, niezbędne do rozwoju naszej Gminy!**





# TABELA EWALUACYJNA

**Cel I: Zrównoważony rozwój infrastrukturalny i przestrzenny zapewniający wysoką jakość życia mieszkańców oraz ochronę środowiska naturalnego, wraz z adaptacją do zmian klimatu**

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK/NIE)
<b>I.I. Rozwinięta i nowoczesna infrastruktura techniczna na terenie Gminy Chodów</b>	Współpraca z podmiotami wyższego rzędu w celu modernizacji, rozbudowy i przebudowy dróg krajowych i powiatowych na terenie Gminy				
	Modernizacja, rozbudowa i przebudowa dróg gminnych, chodników i dróg rowerowych, a w szczególności drogi w Pniewie i Rdutowie				
	Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy: <ul style="list-style-type: none"> <li>• przebudowa sieci w Dzierzbicach oraz utworzenie nowych przyłączy do sieci w Rdutowie,</li> <li>• rozbudowa oczyszczalni ścieków w Chodowie,</li> <li>• budowa przepompowni w Rdutowie i Turzynie,</li> <li>• rozbudowa i modernizacja SUW we wsi Koserz.</li> </ul>				
	Rozwój infrastruktury melioracji szczegółowej				
	Montaż energooszczędnego oświetlenia ulicznego, w tym wymiana istniejącego oświetlenia ulicznego na energooszczędne				
	Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w zakresie rozwoju sieci Internetu szerokopasmowego na terenie Gminy				
	<b>I.II. Bezpieczna, funkcjonalna i zadbane przestrzeń Gminy Chodów</b>	Przyjęcie Planu Ogólnego dla Gminy Chodów stanowiącego podstawę pod zagospodarowanie przestrzeni Gminy z poszanowaniem ładu przestrzennego i zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju: <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową,</li> <li>• wyznaczenie terenów pod rozwój OZE.</li> </ul>			
Opracowanie nowych i aktualizacja istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego					
Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu zwiększenia liczby połączeń autobusowych, w tym połączeń do szkół ponadpodstawowych					

	Rekultywacja terenów po nielegalnym składowisku odpadów w miejscowości Szolańdy				
	Rewaloryzacja parku w Chodowie				
	Regulacja polityki przestrzennej z uwzględnieniem stref osiedleńczych oraz terenów rozwoju OZE w oparciu o dokumenty planistyczne i strategiczne				
	Zwiększenie jakości, funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej poprzez odpowiednie jej zagospodarowanie uwzględniające potrzeby mieszkańców				
	Doposażenie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w nowoczesny sprzęt ratowniczo-gaśniczy				
<b>I.III. Ochrona środowiska naturalnego wraz z adaptacją do zmian klimatu w Gminie Chodów</b>	Podjęcie działań na rzecz minimalizacji skutków suszy rolniczej w celu ograniczenia strat w rolnictwie				
	Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w sposób minimalizujący utratę naturalnej retencji lub spowalniający odpływ wód				
	Wspieranie rozwoju OZE na terenie Gminy Chodów				
	Wsparcie mieszkańców w zakresie wymiany źródeł ciepła				
	Termomodernizacja gminnych obiektów użyteczności publicznej				
	Rozwijanie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie segregacji odpadów i obiegu zamkniętego				
	Promowanie nawyków proekologicznych wśród mieszkańców oraz zachęcenie do zdrowego i ekologicznego trybu życia				
	Wdrażanie rozwiązań na rzecz rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury				

**Cel II: Dynamiczny rozwój lokalnej gospodarki oparty na wspieraniu przedsiębiorczości oraz nowoczesnego rolnictwa**

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK/NIE)
<b>II.I. Wspieranie poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy Chodów</b>	Prowadzenie działań mających na celu aktywizację zawodową mieszkańców i pobudzenie przedsiębiorczości we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Kole				
	Kreowanie warunków dla rozwoju usług komplementarnych względem prowadzonej działalności rolniczej, celem podniesienia lokalnej niezależności gospodarczej				
	Rozwój terenów inwestycyjnych na terenie Gminy Chodów				
	Rozwój współpracy pomiędzy przedsiębiorcami a samorządem				
	Podjęcie działań promocyjnych na rzecz wykreowania wizerunku gminy atrakcyjnej dla rozwoju działalności gospodarczej				
	Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu organizacji szkoleń i warsztatów podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców Gminy				
	Podjęcie działań mających na celu utworzenie nowych miejsc pracy na terenie Gminy przy wykorzystaniu lokalnych zasobów				
<b>II.II. Rozwój nowoczesnego i ekologicznego rolnictwa na terenie Gminy Chodów</b>	Współpraca z lokalnymi rolnikami w celu zaopatrzenia w niezbędne surowce i ułatwienie im dostępu do lokalnych rynków zbytu				
	Utworzenie na terenie Gminy punktu bezpośredniej sprzedaży produktów rolnych				
	Podnoszenie kwalifikacji lokalnych producentów rolnych m.in. poprzez współorganizację cyklicznych szkoleń branżowych				
	Wspieranie rozwoju gospodarstw agroturystycznych na terenie Gminy				
	Zrzeszenie grup producentów żywności w celu prowadzenia wspólnych negocjacji warunków sprzedaży				

	Wsparcie działań środowiskowych w gospodarstwach rolnych m.in. w zakresie usuwania azbestu i odpadów z działalności rolniczej (np. folie)				
--	---	--	--	--	--

**Cel III: Tworzenie zintegrowanego i aktywnego społeczeństwa poprzez inwestycje w wysokiej jakości edukację, usługi społeczne oraz rozwijanie zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców**

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK/NIE)
<b>III.I. Wysokiej jakości system edukacji na terenie Gminy Chodów</b>	Podnoszenie jakości i konkurencyjności szkół m.in. poprzez podejmowanie innowacyjnych działań i nowoczesnych rozwiązań infrastrukturalnych i w systemie nauczania poprzez aktywne uczestnictwo w projektach oświatowych finansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz innych dostępnych źródeł				
	Zapewnienie szerokiej oferty bezpłatnych, dodatkowych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży				
	Wsparcie dla uczniów uzdolnionych oraz mierzących się z trudnościami w nauce				
	Doposażenie obiektów szkolnych oraz przedszkolnych				
	Wspieranie rozwoju umiejętności i kompetencji kadry nauczycielskiej				
	Stworzenie programu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla uczniów i ich rodziców				
	Rozwój kompetencji i umiejętności cyfrowych wśród dzieci i młodzieży				
	Podejmowanie działań na rzecz uczestnictwa dzieci i młodzieży z Gminy Chodów w programie Erasmus+				
	Rozwój wolontariatu uczniowskiego na rzecz kształtowania postaw liderekich i obywatelskich				
<b>III.II. Usługi społeczne dostosowane do potrzeb</b>	Działania na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz aktywizacja społeczności na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu				

<b>mieszkańców Gminy Chodów</b>	Rozszerzenie zakresu usług opiekuńczych i asystenckich dla mieszkańców poprzez uruchomienie asystentów osób z niepełnosprawnościami oraz wprowadzenie usług związanych z transportem na żądanie Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu poprawy dostępności do podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej poprzez m.in. współorganizację okresowych badań profilaktycznych dla mieszkańców Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu poprzez rozwój usług cyfrowych i zwiększenie dostępu do nich, w tym nauka korzystania z Internetu i nowoczesnych technologii Zapewnienie dostępności architektonicznej w budynkach użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym likwidację barier architektonicznych				
<b>III.III. Rozbudowana oferta aktywnego spędzania czasu w Gminie Chodów</b>	Rozszerzenie oferty kulturalno-sportowej oferowanej mieszkańcom Gminy, a w szczególności zajęć dla dorosłych i osób starszych				
	Modernizacja, rozbudowa i odpowiednie utrzymanie obiektów sportowo-rekreacyjnych, w tym świetlic wiejskich				
	Utworzenie na terenie Gminy szlaku rowerowego łączącego Chodów z Dzierzbicami				
	Stworzenie spójnego kalendarza cyklicznych wydarzeń kulturalnych na terenie Gminy				
	Wsparcie organizacji pozarządowych w aspekcie dofinansowywania i współorganizacji lokalnych imprez, warsztatów i szkoleń oraz udostępniania obiektów użyteczności publicznej				
	Wsparcie działalności świetlic wiejskich i wspieranie ich postrzegania jako centrów aktywności społecznej				
	Podejmowanie działań na rzecz integracji i zaangażowania mieszkańców w życie i rozwój Gminy				